

Fredsprisad gör frimärke

NYHETER. President Martti Ahtisaari, som i går fick Nobels fredspris, blir åländsk frimärkskonstnär. Nästa höst kommer hans Ålandsfrimärke meddelar Posten Åland.

SIDAN 6

Montage: STEFAN ÖHBERG

Danne Sundman utmanade kollegorna

Gav nykterhetslöfte i lagtingsdebatten

LAGTINGET. Under tre timmar i går debatterade lagtingsledamöterna den åländska drog- och alkoholpolitiken. Bland förslagen för att stävja ett ökande missbruk fanns bland annat strängare straff för narkotikainförsel, ett

åländskt behandlingshem och en ungdomsmottagning på internet.

Danne Sundman (ob) tror på att fungera som en förebild och tänker inte dricka en enda droppe alkohol nästa år.

– Jag har bestämt mig för att vara spiknykter hela 2009 och jag utmanar er, herr talman och bästa lagtingskollegor, att följa exemplet. Från talarstolen var det ingen som uttryckte någon vilja att följa hans exempel. SIDAN 18

Transportörer. Thomas Käll (till vänster) och Lars Svantesson från DSV vill komma in på den åländska marknaden.

Foto: ERKKI SANTAMALA

DSV väntar otåligt på näringsrätten

NYHETER. I två månader har det internationella transportbolaget DSV väntat på landskapsregeringens beslut om näringsrätt.

– Vi vill ju ha ett beslut nu så vi kan agera fullt ut med våra åländska företagskunder, säger **Thomas Käll** och **Lars Svantesson** i DSV som varit på besök på Åland i veckan för att träffa eventuella blivande kunder.

Bland dem finns Chips vars logistikchef DSV-företrädarna träffade under besöket.

DSV:s mål är att erbjuda transporter till konkurrenskraftiga priser och ge god service, och för att få ta last från Åland behövs näringsrättstillståndet.

– Vi har svårt att se att det skulle vara några problem. Schenker Cargo, som samarbetar med Transmar, fick ju ett femårigt näringsrättstillstånd utan svårigheter, säger Thomas Käll.

SIDAN 3

Bassängdirigent. Les Husell leder räddningsövningen i sjösäkerhetscentrets bassäng.

Foto: JONAS EDSVIK

Sjösäkerhet kan bli en bra affär

NYHETER. Intäkterna ökar och kunderna står i kö. Ålands sjösäkerhetscentrum har flyt.

I år går det landskapsägda bolaget plus minus noll. Det är bra, till och med strålade med tanke på försättningsarna, tycker chefen **Fredrik Pettersson**.

Hårt arbete och serviceanda är nyckeln till centrets framgång. Men Pettersson är bekymrad för de besökare som väntar sig att resten av upplevelsen på Åland skall vara lika inspirerande.

Han har en tjock mapp där gäster tyckt till

om Ålandsbesöket, och det är inte alltid rolig läsning. Skräckexemplet är besökaren som betalade 35 euro för taxituren från hotell Savoy till sjösäkerhetscentret på Neptunigatan.

SIDAN 5

Säsongen förstörd för Lindman

SPORT. Det blir inget spel för Jomala IK:s **Sofie Lindman** i lördagens viktiga volleybollmatch. Det blir över huvud taget inget spel på ett halvår för henne. Det främre korsbandet är av i vänster knä och nu väntar först operation och sedan en lång rehabilitering. – Det känns tungt just nu när volleybollen är som roligast, säger hon.

SIDAN 20

Dyra hus på Solberget

NYHETER. De dyraste bostadshusen på Åland fanns i november i de två centralkommunerna, Mariehamn och Jomala. Bostadsområdet Solberget i Jomala toppar ligan där kvadratmeterpriset i ett fall steg till närmare 2.700 euro. Den största markaffären i november gjordes på Järsö i Lemland där **Henrik Dahlman** har sålt både land och vatten för 650.000 euro.

SIDORNA 16-17

Föredrar samhällstjänst

NYHETER. – Jag har nästan bara goda erfarenheter. Det säger kriminalvårdsarbetare **Iris Grüssner-Hellman** om systemet med samhällstjänst. Ett system som är aktuellt genom den mycket uppmärksammade domen i ett misshandelsmål.

SIDAN 4

8 kultur

Janne Holmén har läst "Det åländska folkets historia", del fyra. Läs hans recension.

10 folk

Edit Saarinen, 4 år, från Jomala hör till de yngsta deltagarna vid Medis pysselkväll.

40 folk

Tommy Nordin är med och driver ett café och minilivs som blivit en ny samlingsplats i Eckerö Storby.

åland 24 ikväll

I Träl avslöjar stjärnkocken **Michael Björklund** sitt för allmänheten okända intresse.

Tusentals julklappstips

från

GIGANTEN
DET ÄR DUMT ATT BETALA FÖR MYCKET™

Titte Törnroth-Sarkkinen

Epost: titte.tornroth@nyan.ax
Telefon: 528 452

mat

” I maten representeras
många, många folkslag.

KÖKSMÄSTAREN ABDULLAH MATIAT

”Matlagning behöver kärlek”

Aubergineröra.

Mohammara.

I restaurangerna i Käringsund och i Degersand i Eckerö har det i år bjudits på ett annorlunda julbord där turkiska delikatesser har samsats med åländska.

Den turkiska maten har gjort succé och i dagens matruta har vi frågat köksmästaren Abdullah Matiat vad framgången egentligen beror på.

Det turkiska köket anses vara ett av de förnämsta i världen. Det är hälsosamt samtidigt som det erbjuder spännande smaksensationer som uppskattas i hela världen.

–Det beror nog på att det inte bara handlar om turkisk kultur, säger Abdullah Matiat då han får frågan vad hemligheten är bakom framgången.

–I maten representeras många, många folkslag.

Olika matkulturer

Turkisk mat kallas ibland som en blandning mellan öst och väst, mellan Asien och Europa – precis som landets egen geografiska uppdelning. Fullt så enkelt är det dock inte.

Det turkiska kökets traditioner kan spåras ända till Miklagård, som vikingarna kallade det som blev Konstantinopel och senare Istanbul, och otaliga olika matkulturer har under århundradenas lopp lämnat sina spår. Bland de turkiska rätterna på Eckeröbordet hittar vi till exempel både tsatsiki och dolmades som hos oss betraktas som grekiska specialiteter men som de facto serveras mycket i Turkiet.

Lax i mynta

Samtidigt varierar också traditionerna kraftigt inom landet.

–Jag kommer själv från sydöstra Turkiet och har tagit med mig traditioner

därifrån. Varje stad har något som är speciellt, förklarar Abdullah.

På frågan om han har favoritingredienser levererar han direkt en hel rad:

–Mynta, det är gott till mycket. Man kan blanda det i yoghurt men man kan också äta det med fisk. I somras i Degersand bjöd jag till exempel på grillad lax som jag hade marinerat i mynta, grillkrydda och lime och det blev mycket populärt. Andra favoriter är vitlök och kryddor som kummin, koriander och kryddpeppar. Ja, jag gillar kryddor överhuvudtaget.

Syrliga bär

Abdullah nämner också speciellt två ingredienser som inte går att få tag på hos oss men däremot i välförsedda affärer i Sverige. Det ena är sumak, syrliga bär som bland annat används i sallader eller som kokas i små påsar för att ge smak åt andra rätter.

Det andra är ett vegetariskt salt, ”Vegeta”, som inte bara används i Turkiet utan också på resten av Balkanhalvön.

–Jag köper mitt ”Vegeta” i Sverige och tar med mig hit, säger Abdullah.

–Men ni kan ersätta det med Aromat som faktiskt också är en god kryddblandning.

Abdullah berättar också att han använder rapsolja i stället för olivolja i matlagningen eftersom den inte påver-

Goda röror. Abdullah Matiat visar upp två av de röror som har funnits på de turkiska julbordet i Eckerö.

kar matens smak på samma sätt som olivoljan.

Slakten samlas

På det turkiska julbordet i Eckerö fanns närmare 20 olika rätter att välja mellan men någon traditionell julmat, så som vi skulle definiera det, var det ändå inte fråga om.

–Vi har ingen julmat i den bemärkelsen. Vi firar julaftonen, kan man säga, på nyårsaftonen. Då samlas hela slakten och alla tar med sig något som de har lagat. Det handlar om ”Meze”, smårätter, som är gjorda på helt olika ingredienser.

Resultatet blir allt från sallader till kötträtter och olika röror.

På känsla

Vi fastnar för ett par av rörorna och ber om recepten men det visar sig att det inte är fullt så enkelt. Abdullah Matiat gör nämligen sin mat på känsla och inte efter mättheter.

Det är inte heller vilken känsla som

helst som styr denna kock som för tillfället ansvarar för maten både i Degersands restaurang och i skolköket i Jomala.

–Matlagning behöver kärlek, säger han med bestämdhet.

För att lyckas med följande recept skall ni följaktligen kärleksfullt lita på era smaklökar.

Mohammara, används som frukost-pålägg men också som tilltugg då man sitter och dricker den turkiska drycken raki.

–Raki är starkt och då man dricker det en hel kväll behöver man också äta lite. Då brukar vi doppa bröd i mohammara, förklarar Abdullah.

Auberginröran kan användas på samma sätt men den smakar också utmärkt som sidorätt till till exempel grillat kött.

Båda rörorna serveras kalla.

Mohammara

1 burk paprikapuré, finns både en stark och en mild variant.

2-3 färska röda paprikor
3 tomater
8-10 klyftor vitlök
2 små rödlökar
1/2 knippe persilja
100 gram valnötter
saften från 2 citroner
rapsolja, någon matsked

Kör alla ingredienserna i mixer och krydda efter egen smak, till exempel med koriander och kummin.

Aubergineröra

1 hel aubergine grillas i het ugn, helst i en vedeldad gammaldags bakugn, tills skalet bränts bort. Auberginen hackas eller pressas fint.

2-3 klyftor pressad vitlök och 2-3 matskedar rapsolja rörs i och blandningen smaksätts med Aromat.

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN

titte.tornroth@nyan.ax

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax

SPARHALLEN – NÄR PRISET ÄR VIKTIGT!

BILLIGARE LIVSMEDEL...

SAMMA
KVALITET
MEN LÄGRE
PRIS!

KOM IHÅG
ATT JÄMFÖRA
VÅRA SPARPRISER!

GLÖGG SPARhallen
PEDERS APLAGÅRD
vit/röd, 65 cl
3,27/st

ÄRTER SPARhallen
Lantgården
800 gram..... 1,91/påse

15-pack SPARhallen
ÄGG Storgårds, Saltvik
Medelvik 983 gram/pkt
2,02/pkt

SPARhallen
PEPPARKAKSDEG
BERGMANS GODA
500 gram..... 1,66/st

SPARhallen
SVARTBRÖD
Birka Skärgårdsbröd
700 gram..... 3,70/st

SPARhallen
VAASAN
JULLIMPA
mörk/ljus
500 gram..... 1,28/st

Öppet: vardagar 8-20, lördagar och söndagar 10-18

SPARhallen

Birka Exporter.

Oklart kring Exporter-kollision

■ En utredning pågår för tillfället om vad som orsakade kollisionen mellan Birka Cargos Explorer och en fiskebåt utanför den holländska kusten i tisdags morse. Hur lång tid utredningen tar vet Birka Cargos vd **Stefan Axberg** ännu inte och han väljer att inte kommentera vad som tros ligga bakom olyckan innan utredningen är klar.

I kollisionen skadades Exporter i fören och sedan lasten lossades under gårdagen ligger hon kvar i Amsterdam för reparation, vilket enligt Axberg uppskattningsvis kommer att ta tio dagar.

Enligt de uppgifter han fått om fiskebåten ska den vara betydligt värre tilltygad med grova skador på bogen. (mn)

Körde om mitt i korsning

■ När en personbil i tisdags stannat på Ålandsvägen, i korsningen med Skeppargatan i Mariehamn, för att släppa förbi en cyklist, blev denne omkörd av en annan bil. Ingen skadades, men händelsen är polisanmäld. (cl)

Blåste 0,57 promille

■ En person är misstänkt för rattfylleri då denne blåst 0,57 promille vid en poliskontroll i Jomala Ytterby i tisdags. Personbilen stoppades efter en anmälan till polisen om att föraren misstänktes vara alkoholphöverkad. (cl)

Staden testar ny dagisform

■ Staden kan få ett gruppfamiljedaghem efter årsskiftet.

Socialnämnden ber staden anhölla hos landskapsregeringen om tillstånd för försöksverksamhet med gruppfamiljedaghem för åtta barn.

Orsaken är att det är ont om barnomsorgsplatser i staden nu, säger socialnämndens ordförande **Harriet Lindeman** (fs).

Gruppfamiljedaghem är ett mellanting mellan familjedagis och vanligt dagis. I det här fallet skall två familjedagvårdare jobba tillsammans i en lägenhet som staden hyr.

–Det har blivit svårt att hitta familjedagvårdare. Det är inte populärt att ha sin arbetsplats i hemmet.

Dagisformen finns i den finländska lagstiftningen, men inte i den åländska. Därför behövs landskapsregeringens tillstånd.

Staden hade ett gruppfamiljedaghem för några år sedan, och alla var nöjda med det, säger Lindeman.

Dagiset skall rymmas inom stadens ordinarie budget eftersom det finns pengar för tjänster på familjedagvården som inte är besatta. (pd)

DSV väntar på näringsrätten

I tisdags träffade man flera potentiella åländska kunder, bland dem Chips

Via Posten. Stora transportföretaget DSV Road, med verksamhet runtom i Europa, har kommit till Åland via Posten Åland och ompackningen av varor som är möjlig på grund av skatteundantaget. Efter nyår kommer ytterligare en stor kund och dagens trailer (bilden) byts ut mot bil med släp. Foto: ERKKI SANTAMALA

Transportbolaget DSV:s ansökan om näringsrätt ligger fortfarande hos landskapsregeringen i väntan på beslut.

–Varför dröjer det så länge, undrar **Thomas Käll**, affärsområdesansvarig för Finland och Åland.

I tisdags befann han sig på Åland tillsammans med **Lars Svantesson**, kundansvarig för de postorderkunder som i dag transporterar sina varor till Åland för packning. För att få ta last tillbaka måste DSV ha näringsrätt enligt den åländska lagstiftningen.

Beslutet dröjer

Anhållan om näringsrätt, kompletterad med den ansökan om näringsrätt och trafikstillstånd som också den av DSV anlitate underleverantören Davidssons åkeri ab behöver, lämnades in för ett par månader sedan till landskapsregeringen.

Den fråga de båda nu ställer är:

–Varför dröjer det så länge

att behandla vår ansökan?

Ett svar är att landskapets nya administrationschef **Anna Selander** inte anser sig kunna fatta beslutet utan politisk vägledning. Därför avgörs ärendet av kansliminister **Roger Eriksson** i sinom tid.

Har sluppit konkurrens

Ett annat svar är att ansökan väckt uppmärksamhet hos de lokala transportbolagen som hittills inte behövt konkurrera om transporterarna från Åland med stora bolag utifrån.

–Vi kan inte begripa vad det har med saken att göra. Konkurrensen är fri, och vi kan erbjuda det åländska näringslivet transporter till konkurrenskraftiga priser och ge bra service. Det är ju ålänningarnas pengar det handlar om, säger **Thomas Käll** som tidigare berättat i Nya Åland att han kontaktades av Transmars och Samtrans chefer strax efter det att näringsrättsansökan landade på landskapsregeringens bord.

–Det gick så fort att jag började undra om de här personerna

har direkt insyn via någon kanal, säger han.

Schenker har näringsrätt

Thomas Käll har inga invändningar mot regelverket.

–Det är okej om vi bara får veta vilka spelreglerna är. Jag har också erbjudit mig för att svara på ytterligare frågor om det behövs.

Vid sitt första besök på Åland träffade de förvaltningsinspektör **Veronica Johansson** som dels angav handläggningstiden av ärendet till två månader, dels upplyste dem om att DSV inte är det första utomåländska transportbolag som ansökt om och beviljats begränsad näringsrätt på Åland. I slutet av 2004 beviljades Schenker oy i Åbo näringsrätt för åren 2005-2009.

–Schenker samarbetar med Transmar, det är ingen hemlighet, säger **Thomas Käll** som har ett förflutet inom Schenker.

Nya kunder på väg

Nu har DSV kört med mot retur sedan den 1 november när den dagliga trafiken med trailer

inleddes till Åland på grund av storkunden Ellos. Ytterligare en stor DSV-kund börjar anlita Åland för packning efter årsskiftet. Då byts trailern ut mot bil och släp, den största kombinationen som DSV erbjuder.

–Vår ambition är att inte gå tillbaka till Sverige med tomma bilar. Vi har bokat in besök med tre potentiella åländska kunder enbart i dag, berättade de i tisdags.

Bland kunderna fanns Chips logistikchef **Mathias Blomqvist**.

Har du fått något bra anbud?

–Inte än eftersom DSV inte har fått näringsrätt. Men vi får se.

”Pengarna talar”

”Money talks”, svarar han på frågan om det kan bli aktuellt att anlita DSV efter att näringsrätten beviljats.

OLW är redan en stor kund hos DSV.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Kansliministern: Beslutet fattas rätt snart

–Jag ser inga principiella problem med DSV:s näringsrättsansökan. Jag ska se hur praxis ser ut, säger kansliminister **Roger Eriksson** som har DSV:s ansökan på sitt bord.

Han har haft en första genomgång av handlingarna tillsammans med administrationschefen och förvaltningsinspektören. Han känner också till att Schenker oy har beviljats begränsad näringsrätt fram till slutet av 2009. Det beslutet fattades i slutet av 2004 på tjänstemannanivå.

–Visst, det beslutet kan påverka också i det här fallet. Det visar att ansökan kan beviljas.

Han räknar med att fatta beslut ”ganska snabbt”.

(ao)

Sund tänker lämna Mise nästa år

Fullmäktige fattade beslutet enhälligt vid tisdagens möte

Sund ska begära utträde ur Mise från och med 2010. Det beslutet fattade fullmäktige enhälligt vid sitt senaste möte.

Nu ska renhållningen bjudas ut via kommunen.

Informationen som kommuninvånarna ska få via Sunds-Aktuellt talar sitt tydliga språk. **Christer ”Krilte” Mattsson**, kommunstyrelsens ordförande, skriver så här i infobladet:

”Fullmäktige ansåg sig tvungen att vidta dessa åtgärder för att skapa ett nytt förtroende när det gäller

avfallshanteringen i kommunen. Mise har tyvärr inte uppfyllt kraven från kommuninvånarna på ett tillfredsställande sätt framför allt i avgiftspolitik. Därtill kan Sunds kommun inte acceptera att Mise ständigt kräver kommunen på skattefinansiering i form av kapitaltillskott för verksamheten”.

Nej till Klara

Fullmäktige antog inte den offert som Skärgårdens renhållning ab, det vill säga Klara, hade lämnat in. I stället ska kommunen ta fram ett underlag för en ”smidig och

kostnadseffektiv” avfallshandling för att kunna begära in anbud från och med 2010, heter det i beslutet.

–Renhållningen ska bjudas ut. Jag har förstått att det finns privata entreprenörer i kommunen som är intresserade, säger kommundirektör **Christina Nukala-Pengel**.

Hon förklarar utträdet med att kommunen vill ha kvar sina obemannade återvinningsstationer och den bemannade station som kommunen äger.

–Lemland sköter ju sin avfallshandling på egen hand. Jag vågar inte säga om vi tar modell efter Lemland, vi har ju

ett år på oss att få till stånd en vettig lösning.

Inget undantag

Mises verksamhetsledare **Fredrik Karlsson** ser egentligen inga komplikationer med att Sund väljer att lämna Mise.

–Men jag undrar om Sund har missförstått något. Kommunen hör inte till dem som har för många återvinningsstationer.

Hur går det med Sund om Mise-stämman beslutar enligt förslaget att införa fastighetsnära hämtning av åtminstone brännbart avfall före nästa sommar?

–Om stämman fattar ett sånt

beslut så görs inga undantag för Sund, trots beslutet om utträde. Något annat alternativ finns inte.

Han påpekar att antalet invånare som bor i Mise-kommuner är stort trots att Vårdö, Sund och eventuellt Geta lämnar förbundet och trots att Brändö, Kumlinge, Lemland och Eckerö hela tiden har stått utanför. 2010 har Mise fortfarande 80 procent av invånarna på Åland i sitt system.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

MISSHANDELSDOMEN

Hon övervakar brottslingar som avtjänar samhällstjänst

”Arbetsplatsen får inte veta orsaken om den dömda inte själv berättar”

Samhällstjänst är ett mycket bättre sätt att straffa än att sätta någon i fängelse, anser kriminalvårdsarbetare Iris Grüssner-Hellman som övervakar samhällstjänstgörarna. –De fjärras inte från samhället utan får tvärtom lära sig att följa de regler som gäller.

Många Nyan-läsare har förundrats över tingsrättsdomen mot den 21-årige man som misshandlat sin tidigare flickvän svårt. Straffet blev åtta månader ovillkorligt fängelse omvandlat till 200 timmar samhällstjänst – trots att mannen tidigare har tre domar för sammanlagt sex fall av misshandel, av vilka ett var grovt. Villkorlig fängelse-dom utdömdes så sent som i april i år.

Enligt Iris Grüssner-Hellman, som under ett år vikarierar Yvonne Dugin på posten som kriminalvårdsarbetare, är samhällstjänst en bra metod.

–Jag har nästan bara goda erfarenheter.

Sju timmar per vecka

Det vanliga är, berättar hon, att samhällstjänst avtjänas under sju timmar per vecka delat i två gånger. Arbetsplatserna är statliga, kommunala, kyrkliga eller finns inom olika samfund, på Åland till exempel Emmaus.

–Samhällstjänsten utförs på den dömdes fritid och han eller hon kan behålla arbete eller studieplats under tiden. För många av samhällstjänstgörarna betyder det tolv timmars arbetsdagar när tjänstgöringstiden räknas in.

Hon berättar att reglerna är tydliga: Man får inte komma för sent, man ska noga följa anvisningarna för det man är satt att göra, om man blir sjuk så krävs läkarintyg från dag ett, man får inte stanna hemma med sjukt barn.

Om förseningar sker, eller om man misstänks för alkohol- eller drogpåverkan, så meddelas kriminalvårdsarbetaren som genast rycker ut och reder upp. Varje samhällstjänstgörare har en ansvarsperson på jobbet och kriminalvårdsarbetaren ringer och kollar alla dagar att samhällstjänsten utförs som den ska.

Cirka tio personer i dag

–Om någon varit borta utan giltig orsak blir det utredning. En rapport skickas till Åbo där det avgörs om det blir varning. Vid flera varningar kan det bli aktuellt att skicka en rapport till åklagaren.

För tillfället avtjänar 6-7 personer samhällstjänst. Ytterligare tre väntar på placering på lämpligt jobb.

Får samhällstjänstgörare arbeta med barn?

–I allmänhet får samhällstjänstgörarna inte ha att göra med barn, patienter eller andra människor, och inte heller

Nya Åland berättade om rättegången i tisdagens tidning och om åklagarens reaktion i onsdags.

med pengar. De flesta är såna som åkt fast för rattfylleri och som inte är farliga för andra.

För den som avtjänar samhällstjänst för narkotikabrott är reglerna mycket stränga, konstaterar hon.

–De får inte jobba på sjukhus eller andra platser där man kan komma över droger.

Behöver inte berätta

Ansvaret är kriminalvårdsväsendets, säger hon.

–På arbetsplatsen måste man kunna lita på att vi inte skickar personer som inte passar.

Det är upp till den dömda själv att berätta om orsaken till samhällstjänsten – eller låta bli att berätta.

–Vi får inte berätta, så om den dömda inte själv säger det så får handledaren inte veta orsaken. Det är min sak att fundera noga på var personen kan placeras.

Får leva som vanligt

Det råder brist på samhällstjänst arbetsplatser, berättar hon. Det leder till att samhällstjänstgörarna måste vänta.

För den dömda 21-åringen innebär straffet i praktiken ingenting under den närmaste tiden. Först går det en månad i väntan på att domen ska vinna laga kraft, och om domen överklagas – som det med största sannolikhet går i det här fallet – så verkställs inte straffet innan hovrätten har avgjort ärendet.

–Såvitt jag förstår så kan

Har ansvaret. Iris Grüssner-Hellman har ansvaret för att de som avtjänar samhällstjänst på Åland uppfyller reglerna till punkt och pricka. Oftast är det rattfylleri- och narkotikadömda som gör tjänsten. Just nu är 6-7 personer på samhällstjänst och ytterligare tre väntar på placering. Foto: ERKKI SANTAMALA

Fakta/Samhällstjänst

- Samhällstjänst kan dömas ut om straffet är högst åtta månaders ovillkorligt fängelse och som tilläggsstraff till ett villkorligt fängelsestraff som är längre än ett år.
- Den åtalade måste ge sitt samtycke till samhällstjänst och kriminalvården utreder om han/hon kan anses klara av tjänsten.
- Samhällstjänsten omfattar minst 20 och högst 200 timmar. Samhällstjänsten innebär oavlönat allmännyttigt arbete under den dömdas fritid.
- För lindriga brott mot tjänstgöringsvillkoren görs en muntlig eller skriftlig anmärkning. Grova förseelser, exempelvis frånvaro eller berusning på arbetsplatsen, kan leda till att tjänstgöringen avbryts och återstoden av tiden omvandlas tillbaka till fängelsestraff.
- Huvudmålet med samhällstjänst är att minska återfallsbrottsligheten. (Källa: Kriminalvårdsväsendet)

den dömda leva som vanligt under väntetiden.

Förstår du att folk tycker att det här inte är förenligt med det brott han faktiskt har gjort?

–Jag förstår att folk tycker att det är orättvist men frågan är vad som hjälper samhället bäst. Jag tycker också det är orättvist att en ung person som har begått ett brott, och som senare börjar studera eller jobba, flera år senare hamnar i fängelse för något han gjorde för länge sedan. Jag tycker att samhällsstraff ger en bättre tillrättvisning än fängelse om man med straffet syftar till att någon ska bli en laglydig samhällsmedborgare.

Kan en ung våldsbrottsling inte dömas till vård, inspärdd och tvungen att gå med på det?

–Det finns vård på fängelserna, utbildning som våldsbrottslingar kan gå för till exempel lära sig hantera sin aggression. Men utbildningen är frivillig för man kan inte förändra sig själv om man inte är motiverad. Men utbildningen finns inte överallt och inte alltid på svenska.

Stort ansvar

Systemet lägger ett väldigt stort ansvar på både dem som gör samhällstjänst och dem som övervakar den, säger hon.

–Jag tror absolut att samhällstjänsten kan göra nytta, även om många av samhällstjänstgörarna förstås skulle ha behövt hjälp mycket tidigare.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Emmaus verksamhetsledare Carina Aaltonen: Misshandelsdömda får inte komma till oss

Emmaus tar emot samhällstjänstgörare – men de som döms för misshandel får inte komma.

Det berättar Carina Aaltonen, verksamhetsledare för Ålands fredsförening/Emmaus.

–Vi tar regelbundet emot samhällstjänstgörare och har gjort det i många år. För det mesta går det riktigt bra, säger hon.

Hon berättar att kontrollen är väldigt sträng, och att den ansvariga på Emmaus, Kaija Granit, har hård koll på att samhällstjänstgörarna sköter sig.

Tufft för många

–Det är klart att man kan tycka att det är lite att en timme samhällstjänst motsvarar en dag i fängelset, men jag märker att det kan vara tufft för många att tvingas passa tider och bala kläder tillsammans med andra.

”Det mest fantastiska är att de i början kantiga och trubbiga killarna mjuknar mot slutet”, säger hon.

–Det sker en otrolig förändring under de månader som samhällstjänsten pågår. Till stor del är det Kaijas förtjänst – raka rör, men en person som ser och uppskattar killarna som behöver en sträng ”morsa” som samtidigt bryr sig.

Oftast handlar det om rattfylleri- och narkotikadömda personer som får tjänstgöra på Em-

Inte rättvis. Carina Aaltonen, lagtingspolitiker och Emmaus verksamhetsledare, anser att samhällstjänst är ett för lindrigt straff för den 21-årige man som dömdes för misshandel nyligen.

maus. Personer som döms för misshandel tar man inte emot.

Carina Aaltonen, som också är lagtingsledamot för socialdemokraterna, säger så här om samhällstjänst domen för den 21-årige mannen:

–Jag kan inte se att det är rättvist. Domen är för lindrig. Signalerna till samhället blir ju att det är ganska okej att nästan slå ihjäl sin ex-flickvän för man får bara samhällstjänst som straff. Jag får en känsla av att det till stor del handlar om att offret är en ung flicka som inte tas på allvar. Misshandeln var grov.

Tror du att domstolen har tänkt mera på förövarens situation än på brottsoffrets?

–Förövaren har många miss-

handelsdomar bakom sig och måste anses ha fått flera chanser att bättra sig. Jag säger inte att fängelse är det rätta, men samhällstjänst är i det här fallet ett slag i ansiktet på offret och hennes familj. Jämförelsen med snusdomen i Jakobstad visar att det är något som är helt galet i rättssystemet.

Till riksdagen

Under debatten om landskapsregeringens jämställdhetsprogram i våras framförde Carina Aaltonen att Åland borde kräva av riksdagen i riket att se över principerna med straffutmåtning i lagstiftningen.

–Det är dags att reagera!

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax

Nya Åland tisdag 9 december.

Sundblom sålde till Wiklöf & Lundqvist

Torbjörn Sundblom har sålt cirka 5 procent – nästan hela sitt aktieinnehav – i Ålands tidningstryckeri AB till Wiklöf & Lundqvist. Affären blev klar i måndags.

Nya Åland publicerade i tisdags en artikel baserad på obekräftade uppgifter om aktieförsäljningen. Uppgifterna visade sig stämma, även om Torbjörn Sundblom inte direkt förnekade att affären ägt rum.

– När du ringde i måndags så var affären inte helt klar, jag hade inte sett mitt konto eftersom jag var borta på dagen. Men det stämmer att jag har sålt alla mina aktier i ÅTT utom 400 stycken till Anders Wiklöf och Ben Lundqvist.

De två kontrollerar nu tillsammans cirka 35 procent av aktierna i ÅTT.

Vad säger familjen om försäljningen?

– Jag hade kontakt med familjen på förhand. De av mina arvingar som eventuellt överlever mig hade inget emot att jag sålde. Dessutom är jag 72 år och planerar inte särskilt långt in i framtiden. Och fem procent är ju inte heller någon särskilt stor post.

Fick du bra betalt?

– Annars skulle jag inte ha sålt!

Vad tror du Wiklöf & Lundqvist kan göra för tidningsbolaget?

– De är bussiga och duktiga killar i vårt näringsliv och de har bevisat sin förmåga. Jag känner båda personligen. Jag hoppas att det går bra för tidningen.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax

Föglöbutikens vd har fått sparken

■ Föglöbutikens vd **Raili Sergeijeff** har fått gå från jobbet.

– Hon har inte längre styrelsens förtroende, säger ordförande **Kurt Gustafsson** som dock inte vill gå in på varför förtroendet har brutit.

Enligt Kurt Gustafsson finns det redan en ny vd som tar över efter årsskiftet. Vem det blir avslöjas nästa vecka.

För tillfället sköter Gustafsson de dagliga rutinerna i Föglöbutiken. (tt-s).

Havslax i Kumo

■ Efter över 60-års frånvaro leker åter havslaxen i Kumo älv. Det konstaterar yrkeshögskolan i Åbo som har forskat i området.

Skolan betecknar upptäckten som betydelsefull och hoppningivande för havslaxens framtid. (tt-s)

Besökarrekord och plusresultat i sikte

Flyt på sjösäkerhetscentret

Ålands sjösäkerhetscentrum håller på att bli en bra affär för landskapet.

Kundantalet och intäkterna pekar uppåt. Men servicen som besökarna får på Åland håller inte måttet, säger chefen Fredrik Pettersson.

Utanför på Neptunigatan är det en vanlig grå decemberdag.

Men inne i sjösäkerhetscentrets räddningsbassäng är det fullt ställt. Vindmaskinen piskar upp blåsten till närmare 20 sekundmeter, regnet faller och en stor gul vägggenerator studsar upp och ner i bassängen tills vågorna går så höga att de når över bassängkanten.

Det är bara åskan som saknas.

Rederianställda från Viking Line, Tallink Silja och Finnlines har tagit på sig räddningsdräkter. De har kommit till Åland för att lära sig använda räddningsbåten Fast Rescue Boat. Nu simmar de ihopkopplade i dragspelsformation. Les Husell från räddningsverket ger instruktioner från bassängkanten och slår av belysningen ibland för att det skall vara mera verklighetstroget när de drar upp sina kamrater i flotten.

Kursen är inne på tredje dagen. Efter den här manövern väntar bastun och FRB-certifikatutdelning.

Centret har två instruktörer, **Jarkko Gestranius** och den nyanställda **Björn Saloranta**. Men trycket på kurserna är så stort att Les Husell måste rycka in i dag.

Går runt i år

Centrets chef Fredrik Pettersson riktigt lyser av entusiasm och stolthet medan vattnet skvätter över hans skor.

– Det här blir första året som vi går runt.

Antalet kursdeltagare ökar med cirka 20 procent. Vid årsskiftet skall närmare 1.800 personer, allt från sjömän till bankanställda och svenskefirare ha lärt sig om sjöräddning på centret. Det blir cirka 1.100 hotellövernattningar, har Pettersson räknat ut.

Intäkter på 650.000 euro i ett landskapsägt bolag med fem anställda är inte dåligt, konstaterar han. I synnerhet när marknadsföringsbudgeten på 10.000 inte räcker långt.

– Vi gör ett bra jobb, så går ryktet. Jag tror inte på att åka runt och sälja centret. Om du en gång får ett telefonsamtal så får du aldrig släppa det. Inställningen måste vara ”vi skall fixa det”.

Bara business

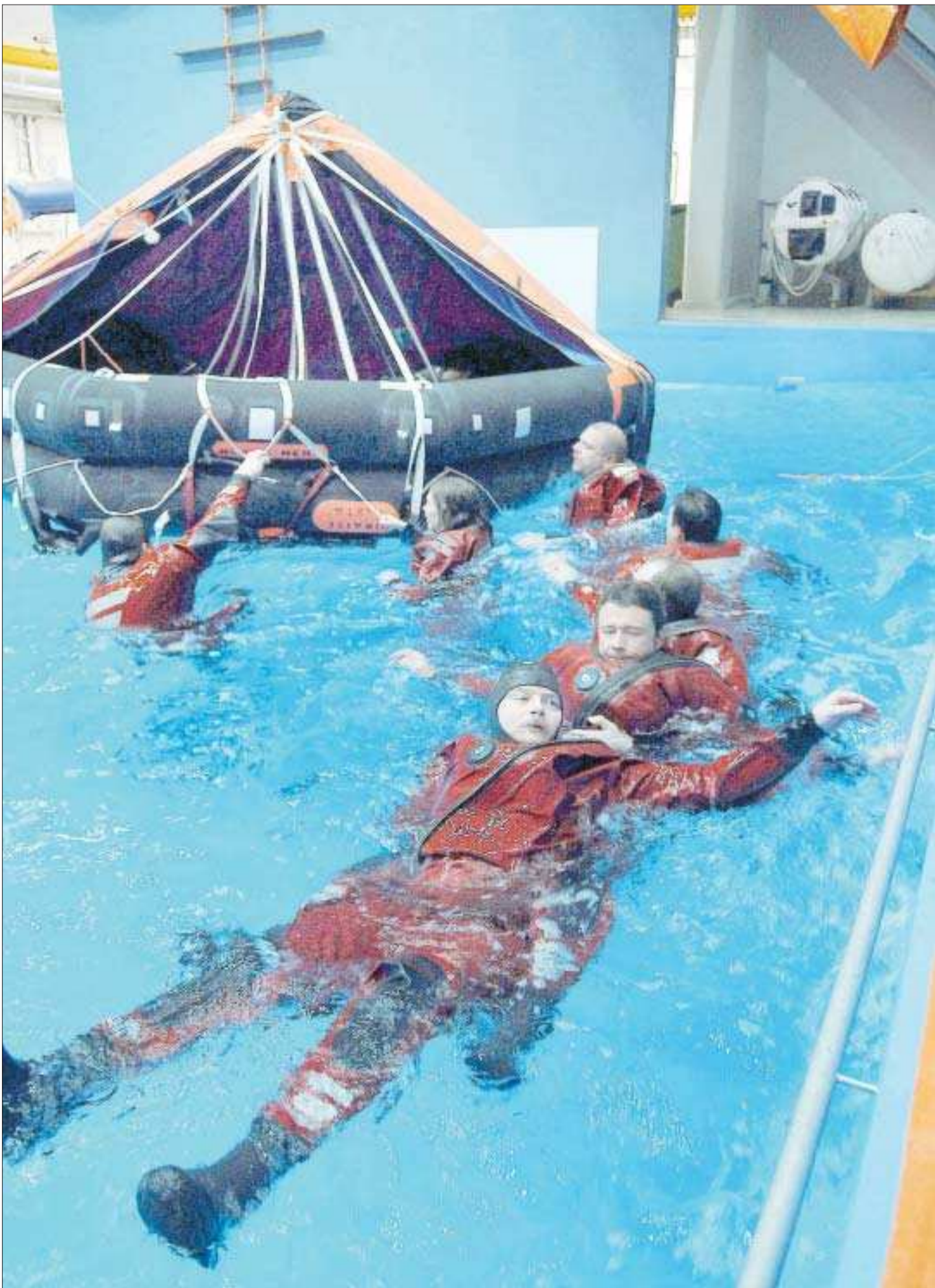
Pettersson är maskiningenjör men han har också läst ekonomi. Det är en kombination som han har stor nytta av nu.

– Här är det bara business. Tidigare var jag instruktör också, men det var svårt att kombinera med chefsjobbet.

Centret satsar 55.000 euro på ny utrustning i år.

– Vi kunde väl ha sparat de pengarna. Men antingen ger man besökarna en riktig upplevelse eller inte.

Det kan räcka med att en räddningsdräkt är trasig för att en besökare skall bli besviken. Pettersson lusläser deltagarnas skriftliga utvärderingar – både beröm och kritik. Och nu kom-

Mot räddningen. Deltagarna simmar i dragspelsformation till räddningsflotten.

mer han in på ett problem som inte direkt har med centret att göra:

– Åland måste kunna leverera infrastrukturen.

Vi kan bygga kongress- och kulturhus och simulatorcenter som håller hög internationell nivå. Men då kommer besökarna också att ställa höga krav på kring servicen. Pettersson har svårt på vitt på det som besökarna inte tycker att håller måttet, sådant som åländska företagare måste bli bättre på.

Några exempel:

■ Dåligt städade hotellrum.

■ Restauranger som inte ger valuta för pengarna.

■ Dålig taxiservice.

– Vi har kommit överens i styrelsen om att vi skall säga sanningen om det här, säger Pettersson.

Ett skräckexempel är besöka-

ren som betalade 35 euro för en taxi från hotell Savoy till sjösäkerhetscentret. En av deltagarna på den här kursen vaknade sent en morgon – och sedan fick han vänta 20 minuter utanför Park på en taxi.

Sådant är oacceptabelt, tycker Fredrik Pettersson.

Nöjda med kursen

Men de här kursdeltagarna är nöjda med vad de lärt sig.

– Även om man varit med förr så är det bra med träning, säger norrmannen **Mårten Alterskjär** som är matros på Silja Galaxy.

– Det kan man aldrig få för mycket av.

Text: PATRIK DAHLBLOM
patrik.dahlblom@nyan.ax

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax

Nöjd - och kritisk. Servicenivån på Åland måste höjas - annars kommer gästerna inte tillbaka, tror sjösäkerhetscentrets chef Fredrik Pettersson.

Kiki Alberius-Forsman
Epost: kiki@nyan.ax
Telefon: 528 451

Vi firar 1-15 år Gratulerar 90 år

Ville Carlsson i Göteborg fyller 3 år i dag den 11 december. Ville grattas av farmor, Josefine och Fredrik.

AILI LINDBLOM

Namn: Aili Fredrika Lindblom, född Lundberg.
Född: den 16 december 1918 i Saltvik Lagmansby, men har bott i Jomala största delen av livet.
Bor: i Saltvik Kvarnbo.
Yrke: var hemmafru när barnen var små, sedan försäljare på Varmans sportavdelning.
Familj: Aili blev tidigt änka, 1975. Hon har i dag tre barn, sex barnbarn och två barnbarnsbarn.
Födelsedagen: firas med mottagning på Kvarnbo gästhem söndagen den 14 december mellan klockan 13.00 och 17.00.

Fredsprisemottagaren gör åländskt frimärke

President Martti Ahtisaari, som i går fick motta Nobels fredspris, skall nästa år också utforma ett åländskt frimärke i serien "Mitt Åland".

Posten Åland lät i går "stolt" meddela att president Martti Ahtisaari har engagerats som frimärkskonstnär.

Hans uppdrag är att göra ett märke i serien "Mitt Åland" där en rad kända personer utanför landskapet designar frimärken som anknyter till deras kontakter till landskapet. Senast var det rallyföraren **Markus Grönholm**, från Västnyland, som designade ett frimärke med en åländsk väg med röd granit i asfalten.

Även en annan tidigare president, **Mauno Koivisto**, har, liksom bland andra svenska sångartisten **Lill Lindfors**, varit engagerad som frimärkskonstnär.

Personlig bild

I ett pressmeddelande erinrar Posten Åland om att Ahtisaari vid flera tillfällen har lyft fram Åland som exempel då han har varit fredsmäklare. Under sin presidenttid 1994-2000 besökte han Åland många gånger.

– Som konstnär för "Mitt Åland" får Martti Ahtisaari visa upp sin personliga bild av Åland. Frimärket utformas sedan i nära samarbete mellan Ahtisaari och postens grafiska formgivare. Frimärket kommer att ges ut hösten 2009, berättar postens informatör **Katja Rikberg**.

Posten i Finland ger redan i år ut ett frimärke med anledning av att president Ahtisaari fått motta fredspriset. (jk)

Frimärkskonstnär.

President Martti Ahtisaari, som här prövar en golfsving under ett Ålandsbesök 1999, skall nu designa ett frimärke i serien "Mitt Åland".

Arkivfoto: STEFAN ÖHBERG

TACK

Ett varmt Tack till alla Er som på olika sätt hedrat minnet av

Frode Clemes

och deltagit i vår sorg.

De anhöriga

TACK

Ett varmt tack till alla som hedrat minnet av vår kära

Verna Johansson

och deltagit i vår stora sorg. Tack också till personalen på Trobergs-hemmet för utmärkt vård.

Barnen med familjer

GUDSTJÄNSTER

JOMALA FÖRSAMLING

Söndag 14.12

Kl. 11.00 Högmässa (N; sårkalkar) med Liisa Andersson och Mats Backman.

Kl. 19.00 Luciakonsert, Musikinstitutet med Catrine Frisk.

Ny sorgesamtalsgrupp börjar i slutet av januari. Kontakta diakonen för närmare information.

GUDSTJÄNSTER

MARIEHAMNS FÖRSAMLING

"Bered väg för Herren!"

To 11.12 kl 12-19 Julpysseldag för stora o små i Villa Carita.

Lö 13.12 kl 18 Luciakröning i S:t Görans.

Kl 19.30 Julkonsert i Jomala kyrka J.S Bach JULORATORIUM Oratoriekören på Åland, Capella Sine Nomine, Kaj-Gustav Sandholm, dir. Biljetter å 15€.

Sö 14.12 kl 11 Högmässa i S:t Görans, Båsk, Karlström, Deåki.

Kl 18 Meditativ kvälls-andakt i S:t Märten, Båsk, Deåki

On 17.12 kl 8.30 Morgonmässa i S:t Görans, Båsk, Läine.

Kyrktaxi mot beställning tfn: 19 500

Döda

ELSE MÄKILÄ

Torsdagen den 4 december avled **Else Ingegärd Mäkilä** från Mariehamn. Hon var född den 19 november 1936 i Lemland Flaka och änka efter **Valter Mäkilä**.

Else Mäkilä växte upp i Lemland, men flyttade som ung till Mariehamn där hon sedan bodde nästan hela sitt liv.

Hon arbetade en tid utanför hemmet men fick sedan reuma som 30-åring och blev i stället hemma och tog hand om hem och barn. Hon var intresserad av allt som var vackert, inredning och blommor.

Hon gjorde gärna saker i hemmet själv så länge hon kunde innan hon blev rullstolsbunden.

Trots att Else Mäkilä var rörelsehindrad var hon levnads-glad, hon fixade och ordnade och höll alltid humöret uppe.

Sörjande är dottern **Christina** och sonen **Kenneth** med familjer.

Högskolan återbetalade

Högskolan på Åland har återbetalat de drygt 31.800 euro som skolan varit skyldig landskapsregeringen. Skulden härstammar ursprungligen från april då högskolan av misstag fick ett dubbelt projektstöd utbetalat utan att varken landskapsregeringen eller högskolan märkte det.

Felet uppdagades först nu på hösten och är alltså nu åtgärdat. (tt-s)

DÖDA

Vår mor och mormor

Paula Mäkinen

* 10.4.1918 lämnade oss i sorg och saknad
† 9.12.2008 i Mariehamn

*Det kom en stilla vind
och smekte ömt Din trötta kind
Liksom ett ljus som blåstes ut
Din leonadsdag nu nått sitt slut*

*Niin hiljaa enkeli kulkua johti
elon virran valkeita rantoja kohti*

Seppo och Kaija Torsti och Maud
Marianne och Harald Susanna och Jana

Jordfästningen äger rum i stillhet.

Vi vill framföra vårt varma tack till personalen på medicinska avdelningen samt personalen på Odalgården.

100 ord
från din förening

redaktion@nyan.aland.fi

ÅLANDS HÖRSELFÖRENING

Författaren och bildläraren **Tove Kullberg** från Sverige, som har skrivit barnboken "Tove Va-va", gästar Ålands hörsselförenings medlemsmöte på tisdag den 16 oktober i Handicampen, Skarpansvägen 30. Tove Kullberg, som själv är hörsel-skadad sedan barndomen, kommer att berätta om sin bok som delvis är självbiografisk. Tove Kullberg arbetar för att påverka positivt för personer med nedsatt hörsel. I fjol vann hon priset "Stockholms-Snäckan 2007" för sin rapport "En bra ljudmiljö gagnar alla", där hon visar hur man med enkla

åtgärder och genom ett metodiskt arbete kan åtgärda de flesta brister i tillgängligheten för hörselskadade. Under medlemsmötet serveras också glögg och pepparkakor. Varmt välkomna!

REGNBÅGSFYREN

På lördag den 13.12 deltar Regnbågsfyren traditionsenligt i Ålands Luciatåg. Starten går från St Görans Kyrka cirka kl.19, när Lucia kommer ut ur kyrkan. De som vill träffas före taget och göra sig i ordning tillsammans kommer till Fyren (Kaptensgatan 18) kl.17.30, och därifrån går vi i gemensam trupp till kyrkan och inväntar tagstarten. Temat för årets luciatåg är Värme och Omtanke, så tänk på det i klädseln. Efteråt bjuder Regnbågsfyren på varm glögg och pepparkaka på Fyren för alla små och stora som gått med oss i taget. Välkommen att ta med oss! Hälsningar Regnbågsfyrens styrelse.

Socialnämnd gillar hemvårdsplan

Sammanhållen hemvård - att helt eller delvis kombinera hemtjänst och hemsjukvården på Åland - är en bra idé. Det tycker stadens socialnämnd.

Juristen **Tomas Lundberg** har utrett hur en sammanhållen hemvård skulle kunna se ut i praktiken. Förslaget har nu gått på remissrunda till kommunerna och landskapsregeringen vill ha svaren på fredag. (pd)

Fredagen den 5 december höll Eckerö församlings syförening sedan vanlig missionsauktion i Eckerö skola.

Den inbringade 1.652 euro som fördelas lika mellan missionen, sjömansmissionen och församlingens egna projekt. (ka-f)

Besparingar inom omsorgen när Kökar planerar budget

KÖKAR. Servicehemmet Sommarängen, ett nytt avloppsreningsverk och indragning av vikarier inom omsorgen. Så ser investerings- och besparingsplanerna ut inför Kökars budgetår 2009.

På tisdag behandlar kommunfullmäktige i Kökar sin budget och ekonomiplan inför 2009.

Servicehemmet Sommarängen, som Nyan tidigare skrivit om, blir kommunens största investering med en total nettokostnad om 2,3 miljoner euro.

–Lånestock för nästa år blir cirka två miljoner euro, säger Kökars kommundirektör **Kurt Forsman**. Det är i huvudsak för att täcka kostnaderna för servicehemmet.

Ytterligare investeringar planeras. Ett nytt avloppsreningsverk med en nettokostnad på 280.000 euro, samt en utbyggnad av fiberoptiskt nät för 175.000 euro.

Kommunens budget är negativ med ett driftunderskott på 175.183 euro inför 2009.

–Vi behöver fler invånare för underlag till driften av samhälls-

Äldreomsorg. Kökar har ett budgetunderskott och prioriterar kostnadseffektiviseringen inom omsorgen. –Det finns vikarier i för stor utsträckning idag så vi ska försöka få ner det till ett mindre antal, säger kommundirektör Kurt Forsman.

servicen; så som bank, skola och dagis, säger Kurt Forsman.

Senaste tioårsperioden har kommunens invånarantal sjunkit med 18 procent. 1998 var invånarantalet 320 personer och i år är det 262.

Kökars verksamhetsutgifter inför 2009 ligger på 1.811.282 miljoner euro och intäkterna på 196.149 euro. För att minska utgifterna satsar Kökar på en effektivisering och prioritering inom serviceområdet.

De ser särskilt till vikariekostnaderna.

–Det finns vikarier i för stor utsträckning idag så vi ska försöka få ner det till ett mindre antal. Vi ska samtidigt prova att omfördela ar-

Fakta/Kökars budget

- Invånarantal 31/10 2008: 262.
- Skattesats: 18,5 procent.
- Skatteinkomster: 2.590 euro/invånare. Prognosen ser negativ ut inför nästa år till följd av utflyttning och fler avdrag.
- Verksamhetsintäkter: 749 euro/invånare.
- Verksamhetskostnader: 6.913 euro/invånare.
- Driftresultat: -175.183 euro.
- Lånestock, prognos: cirka 7.600 euro/invånare.

betsuppgifterna hos de anställda.

Inför fullmäktigemötet ska även anslaget på 18.000 euro läggas till budgeten för 2008. Utgiften står för en ny brandbil kommunen köpt in.

–Vi behövde ha en ny då den gamla inte är lämpad för terrängkörning. Denna är trettio år yngre och i väldigt gott skick, säger Kurt Forsman.

CECILIA LINDVALL
cecilia.lindvall@nyan.ax

Messa Nyan!
0457-323 4444

HAR JULÖPPET:
söndag 21.12 10-17
måndag 22.12 10-17
tisdag 23.12 10-17

Jullax i alla former samt strömmings-inläggningar och sill.

Vi önskar alla en
God Jul och ett Gott Nytt År

Leif och Hans med familjer

OBS! Det händer

TORSDAG 11.12

BINGO

■ PAF Casino kl 19.00.

IFK bingo.

■ Röda Korsgården kl 14.30. Bingo för pensionärer.

BIO

■ Bio Savoy kl 19.00. Maria Larssons eviga ögonblick. F-11/9. Filmen får fyra stjärnor av Nyans recensent.

BLODGIVNING

■ Röda Korsgården kl 9.00-15.00. Blodgivningen arrangeras i Mariehamn för sjuttionde gången, tillfället jubileras med kaffe och tårta.

BOKPRESENTATION

■ Jomala bibliotek kl

18.30. Presentation av ett urval av årets nya böcker. Böcker som passar som julklappsböcker.

JULPYSSEL

■ Bubblan, Styrmansgatan 10, kl 18.00-20.00. Pelparkakbak och julpyssel.

■ Villa Carita, Ålandsvägen 45, kl 12.00-19.00. Ekologisk pysselkväll.

MUSIK

■ Lumparland Kapellhagen kl 13.00. Pensionärsträff. Lucia med tårnor underhåller med julsånger.

NÖJE

■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. Bar dj.

■ Parks bar kl 22.00. Jonas Ericson.

TV

■ Åland 24 kl 18.30, 19.30, 21.30, 22.30 och 23.30. Tomtemaskinen, du kan följa Pettson & Findus i deras förberedelser inför julen.

FREDAG 12.12

■ Bio Savoy kl 18.00. The day the earth stood still. F-11/9. Världspremiär!
■ Bio Savoy kl 20.00. Burn after reading. Kriminalkomedi. F-13/11.

DANS

■ Arkipelag restaurangen

kl 22.00. Moonlight.

HÖGLÄSNING

■ Stadsbiblioteket kl 11.00, 13.00 och 15.00. Högläsning av Alfonsböcker i paviljongen.

LUCIA

■ Kökar kyrka kl 9.00. Lucia i kyrkan.

MARKNAD

■ Lumparland, Klemetsby butik, kl 16.00-17.30. Luciamarknad. Kaffebröd av olika slag också gluten- och laktosfritt.
■ Ålandsvägen 36 kl 14.00-18.00. Borgboda julmarknad i stan. Nyheter varje vecka.

NÖJE

■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. No Comments.
■ Parks bar kl 22.00. Jonas Ericson.
■ Dinos bar kl 22.00. Ashes, progressiv 80-talsmetal.

TV

■ Åland 24 kl 18.30, 19.30, 21.30, 22.30 och 23.30. Tomtemaskinen, du kan följa Pettson & Findus i deras förberedelser inför julen.
■ FST5 kl 22.00. "Sjövägen till Sverige". Dokumentär om färjetrafikens gyllene år. Modern bilfärjetrafik mellan Finland och Sverige inleddes 1959 med ss Viking från Korpo till Gräddö.

Kom ihåg

■ Folkdansarna på Åland: Det blir ingen östnyländsk afton för oss. Vi börjar dansa igen tisdag 13.1. God Jul och Gott Nytt År på er allesammans. Ta kontakt om du inte fått Nordlek info och är intresserad.

■ Folkhälsan på Åland: Platser kvar till vårens babysim finns fortfarande. V. 3 torsdag 15.1 eller söndag 18.1 kör vi igång. Vuxensim, vårens vuxensimkurs finns det fortfarande platser kvar! V.3 måndag 12.1 kl 20.00 kör vi igång. Specialsim för barn kör igång v.3 måndag 12.1 kl 18.00 plats finns. Ring Bodil eller Gunilla för mer information och anmälan för dessa grupper tel 16102.

■ IMS-Åland: Månadsmöte/gruppmeditation fredag 12.12 kl 19.00, AHAS kansli/samlingslokaler, Storgatan 14.

■ LC Åland Freja: Julfest torsdag 11.12 kl 18.30 på Godby Kongresshotell. Obs! liten julklapp med. Alla hjärtligt välkomna.

■ PSA-gruppen: Träff torsdag 11.12 kl 19.00 i HnadiCampen.

■ Retrieverföreningen: Kom i håg att skicka in era resultat ni fått under året för vara med och söka om vandringspriser före 31.12. Skicka till Marlene Lundberg, Torpvägen 82, 22240 Hammarland. Ring 0405498884 om ni har frågor.

■ Stödföreningen för Danskolan vid Ålands Musikinstitut: Höstmöte onsdag 17.12 kl 18.30 i Dansskolans lokaler, Fabriksg.4.

■ ÅBSK: Lucia-tåget samlas kl

17.45. Ljuslykta + tomteluva. Frågor, ring Carina 04573823359.

■ Ålands hörsselförening: Medlemsmöte tisdag 16.12 kl 18.30 i Ålands handikappförbunds lokaler, HandiCampen, Skarpansvägen 30. Författaren Tove Kullberg från Sverige, som har skrivit barnboken "Tove Va-va", berättar om sin bok. Tove Kullberg, som själv är hörselskadad sedan barndomen, arbetar för att påverka positivt för personer med nedsatt hörsel. Vi dricker glögg och äter pepparkakor. Varmt välkomna!

■ Ålands Räddningshundsklubb: Intresserad av räddningshundverksamhet? Kontakta Gunnar tel 04570527369 eller Linda tel 0405129546 vid intresse eller frågor.

Vi önskar våra kunder
God Jul & Gott Nytt År!

RAFAELS RAFAELS

Grusförsäljningen och betongstationen
stängd 24.12-08 – 6.1-09

Stormskärs konferens & värdshus
på Vårdö, Simskäla

dukar upp sitt
JULBORD
med skärgårdsdelikatesser

Pris: 35€, barn halva priset
5-7/12, 12-14/12, 19-21/12 mellan kl 14.00 och 19.30

Övriga dagar och tider enligt överenskommelse. Ring och boka plats!

E-post:
stormskar@aland.net
www.stormskar.ax
Tel 47 560 el. 0400 783 086

Välkomna önskar Lena & Mikael

En välvillig julhälsning:
Julkortet med det Röda Korset

IFK Mariehamns julkalender 2008

Lucka 9: 1633, 917, 1659, 2919, 1105, julskinka 1258
Lucka 10: 2399, 2608, 2262, 916, 2604, julskinka 2108
Lucka 11: 296, 2752, 616, 859, 59, radio 2248
Lucka 12: 1292, 2614, 875, 1684, 442, presentkort 1172
Lucka 13: 1821, 643, 2284, 1133, 2792, tårta 1947
Lucka 14: 410, 2782, 260, 2485, 2680, julskinka 2102
Lucka 15: 1238, 314, 276, 824 2907, julskinka 184
Lucka 16: 2245, 1985, 694, 2301, 2567, presentkort 495

Julklappstips

JOBMAN Huvtröja
Med fleecemoder
Färg svart
Stl. S-XXXL **69€**

Ullthermo sockor
från **4€**

Fodrad skjorta
med quilt foder
från **29€**

Ny tuff modell av
varmfodrad keps
27€

Ge ett presentkort i julklapp!

Godby, 21, tel 14 587, fax 19 587,
e-post: knegar@aland.net
Öppet: må-to 8-17, fr 8-16, lö 10-13

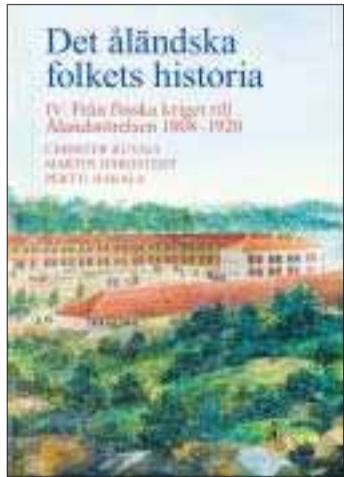
Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

”Företag och enskilda som vill investera i framtiden gör klokt i att utveckla sin egen samvetsekonomi.

OLAV S. MELIN i Hbl-kolumn om "själviskhetens businesskultur".

Gediget hantverk av historiker

Litteratur

Ny bok

Christer Kuvaja, Martin Hårdstedt, Pertti Hakala:
"Det åländska folkets historia IV: Från finska kriget till Ålandsrörelsen 1808-1920". Ålands kulturstiftelse 2008. 654 sidor, rikt illustrerad.

Det fjärde bandet i serien Det åländska folkets historia har författats av historikerna **Christer Kuvaja**, **Martin Hårdstedt** och **Pertti Hakala**. I ett översiktsverk av den dimensionen lutar sig naturligtvis författarna mycket mot tidigare forskning, men samtliga tre har även gjort direkta källstudier.

Hakala skriver det första kapitlet om åren 1808-1809. På Åland har många gärna velat framställa det som att den åländska allmogen kämpade tappert för kung och (svenskt) fosterland. Folkresningen mot de ryska trupperna 1808 överensstämmer ju med bilden, men att de åländska landstormssoldaterna 1809 gjorde myteri redan innan fienden siktats låter sig mer svårigen förlikas med bilden. Intrycket man får av Hakalas skildring är snarast att det alltid uppstod friktioner mellan ålänningarna och de trupper som fanns på ön, oberoende av om dessa för tillfället var ryssar eller svenskar.

Inkvarteringar

Martin Hårdstedts viktigaste nya bidrag till Ålands historia är undersökningen av de ryska inkvarteringarna bland den åländska allmogen från och med 1809 till dess att soldaterna kunde flytta till Bomarsunds fästning. Hans slutsats blir att inkvarteringarna förmodligen påverkade ålänningarna i

Bondstuga. Interiör från en åländsk bondstuga på en målning av Karl Emanuel Jansson från år 1865. Målningen finns i Ateneum i Helsingfors. Bilden ur boken.

långt större utsträckning än bygget i Bomarsund. Fästningsbygget skedde främst med arbetskraft och resurser utifrån, medan de ryska soldaterna som mest var förlagda i runt 60 procent av de åländska hushållen.

Christer Kuvaja berör i flera av de avsnitt han skrivit frågor om den åländska identiteten. Han skriver att Åland aldrig stod närmare Finland än i början av 1900-talet, men konstaterar att fosterländskheten främst berörde en liten elit.

Han menar ändå att ålänningarna framför allt räknade sig som ålänningar, och stöder sig i det fallet på ett flertal källor. Ingen av dem är emellertid äldre än från 1870-talet, så hur förhållandena såg ut innan dess kan man inte säga så mycket om.

"Mitt i prick"

Kuvajas konstaterande att det inte finns något "åländskt folk" eftersom det hela tiden inflyttat finner och svenskar till öarna är utan tvekan mitt i prick – men aningen ironiskt är det ju ändå att få läsa det i ett verk med titeln "Det åländska folkets historia". Titeln hade emellertid fastlagts redan innan det första bandet i serien kom ut i slutet av 1970-talet, och författarna av det här bandet har en helt annan bakgrund och historiesyn.

Boken är ett gediget vetenskapligt hantverk, vilket lovar gott inför de två kommande banden i serien. Ett av dem skall beröra Ålandsrörelsen, men Christer Kuvaja nämner redan i detta band vad han tror låg bakom den 1917 plötsliga uppflammande åländska viljan

Bondeseglation. Gaeleasen Clara av Lemland fördd av bonden och skepparen Mats Lundqvist från Flaka. Målningen i privat ägo. Bilden ur boken.

att ansluta sig till Sverige: räds-lan för ett finskspråkigt socialistiskt Finland.

Det framkommer ingenting i boken som ger stöd åt teorin att ålänningarna ända sedan 1809 gått och längtat efter ett återförenande med moder Svea. Snarast verkar ålänningarna ha haft ett rätt avslappnat eller rentav opportunistiskt förhållande till nationalitet, som när man under Krimkriget seglade till Stockholm under fransk flagg för att kringgå blockaden av fartyg från det ryska väldet.

JANNE HOLMÉN

Badhusepoken. Badhotellet i Mariehamn på ett kolorerat vykort från början av 1900-talet. Bilden ur boken.

Belönas. Elspeth Randelin får i dag motta ett pris för sitt energiska arbete som skolbibliotekarie.
Foto: JONAS EDSVIK

Skolbibliotekarie Elspeth Randelin

vid Ytternäs skola i Mariehamn får årets Pro Juventute Nostra-pris. Priset utdelas i dag, torsdag, på fondens kansli i Helsingfors, skriver ombudsman **Helena Hjelt** i ett pressmeddelande. **Elspeth Randelin** får priset på förslag av ledningsgruppen vid Ytternäs skola.

Hjelt skriver om reglerna för priset att det skall vara en belöning för något som redan är gjort. Helst ska priset tillfalla någon vars arbete sträcker sig utanför det egna skolsamfundet. Priset kan också gälla projekt inom förskola eller fritidsverksamhet.

Priset består av en penningssumma på 5.000 och ett vackert utformat diplom. Förslag får man in genom annonsering i pressen och pristagaren utses av stiftelsens styrelse.

I sina motiveringar till att föreslå Elspeth Randelin beskriver skolans ledningsgrupp henne som "spindeln i nätet i vår skola, otroligt engagerad i hela skolans verksamhet och en drivande kraft i såväl stora som små projekt". Randelin är initiativtagare till Barnens litteraturdagar och man räknar ytterligare upp en lång rad aktiviteter som hon stått för. □

En stor utställning med verk av Picasso

visas nästa höst på konstmuseet Ateneum i Helsingfors. Den breda utställningen presenterar exempel ur **Pablo Picassos** (1881-1973) hela produktion. Två av Ateneums våningar kommer att fyllas av konstverk från konstnärens alla faser. Utställningen innehåller målningar, skulpturer, teckningar och kollage, skriver FNB.

Helsingfors är den enda nordiska staden där utställningen arrangeras. Den kommer att vara öppen i tre månader på hösten 2009, varefter den reser vidare till Hamburg våren 2010.

– Picasso blev över 90 år gammal och hann lämna betydande spår i konsthistorien. Att se på verken i utställningen kommer att vara som att läsa hans dagböcker, säger Ateneums direktör **Majja Tanninen-Mattila**. □

JULUTSTÄLLNING

Juha Pykäläinen

"Ateljé Galleriet" i Strömbolstad
Öppet 13-14 december.
Kl 12-16
eller enl. överenskommelse
Tel 0457-31 34 600
Välkommen!

Till Florens. Barbro Eriksson - på bilden med arbeten ur en utställning för några år sedan - har fått inbjudan att delta i konstbiennalen i Florens nästa år. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Inbjuden till Florens

–Jag är både överraskad och glad!

Barbro Eriksson, konstnär i Lemland Herrö, har fått inbjudan att ställa ut i Florens i Italien om ett år.

–De har hittat mig på nätet och jag är glad att jag lärt mig använda det mediet.

Det var för några veckor sedan som **Barbro Eriksson** fick ett e-postmeddelande från arrangörerna för den internationella biennalen för nutidskonst i Florens, en inbjudan att delta i den utställning som hålls där mellan den 5 och 13 december nästa år.

För några dagar sedan kom också en bekräftelse per post och hon har nu tid på sig till i april för att göra sin anmälan.

Förståelse, fred

I beskrivningen av syftet med utställningen hänvisar arrangörerna till ett uttalande av FN:s före generalsekretärer **Kofi Annan** där denne bland annat talar om konstens

betydelse för ökad förståelse mellan människor och kulturer, konstens och konstnärernas roll i arbetet för freden.

Nästa år är det nionde gången som biennalen i Florens arrangeras sedan starten år 1997. Varje dag under det drygt veckolånga evenemanget hålls också olika seminarier och föreläsningar med kända konst-kännare och konstnärer.

Beskyddare för biennalen är Italiens president.

Via nätet

Utställningen är ingenting som Barbro Eriksson själv anmält sitt intresse för. Hon berättar att hon inte ens visste om att den existerade.

–Man har tydligen funnit mig via min hemsida på internet, säger hon.

Många deltagare

Av det material som hon fått från arrangörerna framgår att det är fråga om en utställning med stort deltagande.

–I fjol deltog hela 840 konstnärer från 76 länder med över 2.500 verk.

I det erbjudande som Barbro Eriksson fått får varje deltagare en väggyta på tre gånger två och en halv meter till sitt förfogande, alternativt en golvyta på sex gånger sex meter. Man kan ställa ut målningar, skulpturer, installationer med mera.

Avgiftsfritt är det inte att delta. För att få vara med måste man betala en deltagaravgift på 2.700 euro som täcker arrangörernas utgifter för hyror, marknadsföring, utställningskatalog med mera.

Vill vara på plats

Barbro Eriksson har redan bestämt sig för att delta i biennalen och kommer nu att söka stipendier för att göra det möjligt. Hon säger också att hon siktar på att själv resa ned till Florens för att vara på plats under utställningen.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Julhalm i Finström

Julpynt i halm visas just nu i en liten utställning i Finströms bibliotek i Godby.

I utställningen kan se både äldre och yngre halmarbeten. Bland annat ställer man ut en gris i halm gjord med en gammal diskmedelsflaska som stomme.

Grisen har hela 56 år på nacken, berättar biblioteks- och kulturchef **Fredrika Sundberg** i ett pressmeddelande kring utställningen som pågår fram till jul.

Enligt Sundberg vill man med utställningen inspirera låntagarna till lite julpyssel.

–Halm hör ju verkligen julen till, säger hon.

Hon berättar också att biblioteket samtidigt plockat fram alla julböcker man har och det samma gäller julmusiken.

–Dessutom kan man i år låna bokklappar. Personalen har satt samman paket med olika teman för vuxna och familjen.

I år har biblioteket också en egen julkalender som består

Julhalm. Halm är ett material som länge använts i prydnader kring julen. Foto: FREDRIKA SUNDBERG

av 24 frågor, en under varje lucka. Låntagarna kan svara på frågorna/tippa svaren och bland alla som deltar lottas bokpriser ut. (jk)

Halmgris. Utställningens äldsta föremål, en gris som gjordes för 56 jular sedan. Foto: FREDRIKA SUNDBERG

Väderstationer:

RGR122 TRÅDLÖS REGNMÄTARE
Visar 9 dagars regnhistorik.

46€

i600
Väderstation med 5 dagars prognos.

99€

BAR122HGN
Väderstation med trådlös-sändare.

69€

WMR100N
Trådlös väderstation med vind & regnmätare

224€

WMR200
Professionell väderstation med regn- och vindmätare.

460€

BAR283
Jumbo väderstation för väggmontage.

85€

BAR339DP
Projector väckarklocka med väderprognos.

99€

ÖPPET:
Vardagar fr.o.m. 15.12 kl. 9-19
lö 6, 13, 21.12 kl. 10-16
sö 14, 22.12 kl. 12-16
Julafton 9-12

E/AB ELVARUHUSET
Strandgatan 25 Tel 15 311

Pysselverkstad på Medis

Edit lagade julens vackraste änglar

Tänk om. Julpynt kan med fördel pryda krukväxter.

Tomteverkstad. Agneta Backman, Lena Salmi, Therese Salmi, Birgitta Rosenberg, Kerstin Nordin-Mattsson och Isabell Karlsson satsade på änglar och julstjärnor.

Julpysslare. Edit Saarinen från Jomala var en av deltagarna under Medis uppesittarkväll.

Glitter, änglar och tapetklister. Allt fanns på plats när Medis ordnade uppesittarkväll i tisdags.

Orden är fyllda till sista stol. Det småpratas till höger och visas upp julpynt till vänster.

Edit Saarinen, 4 år, från Jomala hör till det yngre deltagarna under pysselkvällen.

– Vi har gjort änglar och en stjärna, berättar hon och visar stolt.

– Jag ska hänga dom i mitt rum

försiktigt marmoreringsfärg i tapetklister. Efter att ha lagt i ett papper sköljer hon av det med vatten.

– Det blev inte riktigt som det var tänkt, konstaterar hon och betraktar motivet som förställer två ljus.

Men det finns alltid lösningar.

– Guld kan man ju lägga på senare.

stora att hänga i julgranen är dom.

Just de här julpysslarna återanvänder gärna julpyntet. Saker som barnen gjort packas omsorgsfullt ner i lådor efter användning.

– Det ska vara traditionellt. Gärna samma från år till år, tycker **Kerstin Nordin-Mattsson**.

Marmorerar

Birgitta Pettersson har gått målarkurs under hösten. Just den här kvällen har hon valt att göra julkort. Hon droppar

Återanvänder gärna

Vid ett bord sitter ett glatt gäng. **Isabell Karlsson** förbereder material till små julstjärnor. Röda och alldeles lagom

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tfn 528 455

Foto: **ERKKI SANTAMALA**
erkki.santamala@nyan.ax

Klurig teknik.

Birgitta Pettersson visar sitt marmorerade julkort som inte helt blev som hon hade tänkt sig men vackert ändå.

allt

du behöver -ändå klöver över!

K MARKET

F:ma

ERIK MATTSSON

GÄLLER TORSDAG - MÅNDAG

Clementiner

Spanien..... kg **1,29**

Kiwi

500 g, Grekland..... ask **0,99**

Pepparkakor

390 g, LU (3,85/kg)..... 2 pkt **3,00**

Julmust

1,5 l, Hellefors (1,13/l)..... st **2,09**
Inkl. pant 0,40

INREFILÉ
av nöt
35,90
kg

Rökt skinka i bit

Burmans..... kg **11,95**

Julkusar

Enkla utan saffran, Ålandsbagarn..... st **0,53**

Russinlimpa

300 g, Ålandsbagarn (5,83/kg)..... st **1,75**

REVBENSSPJÄLL
färska
4,90
kg

PLUSSA -FÖRMÅN Gäller hela december

Yttre filé av gris

ca 1,5 kg, Atria..... kg **6,99**

utan Plussa-kort 7,95/kg

Russin

250 g, Sun Maid..... 2 pkt **2,00**

utan Plussa-kort 1,49/pkt

Embo WC-papper

16 rullar..... pkt **5,29**

utan Plussa-kort 6,19/pkt

President kaffe

500 g..... 2 pkt **5,00**

utan Plussa-kort 3,45/pkt

Max 2 pkt/hushåll

Vi bjuder på Lucia kaffe
med dopp lördag 13.12

GODBY TEL 43 250

VAR D 09-20, LÖRD 09-16, SÖND 12-16

BYGGLAGRET: VAR D 09-17, LÖRD 09-14, SÖND STÄNGT

Tusentals julklappstips!

På Elgiganten finner du alla de hårda paketen du söker till både stora och små. Här har du några exempel!

acer

ASPOA150BWFS

Acer's nya NetBook Aspire One är en utmärkt extra surf dator för barnen eller när man är i farten. Utrustad med 8,9" skärm, 1 GB internminne, webbkamera, 160 GB hårddisk, Wlan och Windows XP.

Windows XP

160 GB hårddisk

Intel Atom processor

379€

GIGANTEN

DET ÄR DUMT ATT BETALA FÖR MYCKET™

iomega

IOMEGA500GB

Extern hårdisk från Iomega med 500 GB lagring. Lagra dina filer, foton, musik, filmer m.m. i denna hårdisk med kompakt format och stilrent chassi i aluminium.

Extern hårdisk 500 GB

Kompakt aluminiumchassi

89€

HD-Klar 42

Kompak

54,90€**SONY****CFDS01**

Kompakt CD-kassettradio i stilren design som passar överallt. Radion har digital kanalväljare för smidig hantering. Mega Bass för suveränt basljud.

CD-spelare med radio

8,1 megapixel

3x optisk zoom

SAMSUNG**89€****S860BLUE**

Lättskött kamera från Samsung med 8,1 megapixel och 3x optisk zoom. Kameran har ansiktsgenkänning och 2,4" display. Köp till uppladdningsbara AA-batterier och laddare.

PHILIPS**SA3425**

Lyssna på musik eller titta på bilder var du än befinner dig med Philips SA3425! Skarp 2,4" färgskärm, FullSound™ ger MP3-musiken CD-kvalitet.

FullSound-teknik

79€

42" **HD** ready 2x **HDMI** **DVB-T** TERRESTRIAL

LCD-TV med inbyggd digitalbox

aluminiumchassi

PHILIPS

42PFL5522D

42" LCD-TV från Philips med inbyggd digitalbox för marknätet. Modern och slank design i svart färg. Pixel Plus HD bildförbättring ger mycket skarp och levande bild. Dubbla HDMI och scartanslutning för dina externa bildkällor. Energiförbrukning (På/Standby) 240/1W.

699€

PHILIPS

AJ3650

Projicerande klockradio med behaglig uppvakningsfunktion. Radiolarm/radioväckning, dubbla larmtider, vakna till naturljud. Visar även den aktuella dagstemperaturen direkt du vaknar.

79€

NOKIA
2680

NOKIA 2680
BLUE

Otroligt läcker och smidig mobiltelefon från Nokia. Den exklusiva blå färgen hittar du bara på Elgiganten. Inbyggd digitalkamera, skarp display och Bluetooth. En prisvärd telefon som har de viktigaste funktionerna!

Exklusiv och prisvärd

89€

W302 BLACK

En av de senaste i familjen Walkman telefoner från Sony Ericsson. Med 512 MB minne kan du fylla den med din favoritmusik och skulle du tröttna kan du använda den inbyggda FM-radion. 2 Mpix kamera, Bluetooth, E-post och Track-ID.

Walkman telefon

2 Megapixel kamera

149€

30 dagar öppet köp

Elgiganten lämnar öppet köp i hela 30 dagar. Har du använt produkten skall den återlämnas komplett och oskadd. Enda undantagen från öppet köp är produkter med abonnemang, mobiltelefoner och "på köpet"-erbjudande. På film, spel och programvaror gäller öppet köp vid obruten förpackning. Glöm inte att ta med kvittot.

30 dagar prisgaranti

Elgiganten lämnar 30 dagar prisgaranti från köp. Skulle du mot förmodan hitta en produkt billigare, betalar vi tillbaka mellanskillnaden. Förutsättningen är att produkten är av samma märke samt har motsvarande specifikationer och kan köpas på lika villkor. Prisgarantin gäller mot lokala butikskonkurrenter och ej mot Internet. Glöm inte att ta med kvittot.

3 dagar tillgångsgaranti

Elgiganten lämnar 3 dagar tillgångsgaranti. Om varan tar slut inom 3 dagar från annonsdatum, och vi inte kan få fram varan inom 10 dagar, garanterar vi en motsvarande eller bättre produkt till samma pris och du behöver inte betala handpenning. Enda undantaget från tillgångsgarantin är när annonserade varor är märkta med "begränsat antal".

Gigantiskt brett sortiment

Hos Elgiganten finner du ett gigantiskt brett sortiment. Detta ger dig som kund möjlighet att jämföra och välja mellan olika märken och modeller, så att du hittar det som är bäst för just ditt behov. Varje vecka utför vi priskontroller hos alla våra konkurrenter, vilket borgar för att du aldrig skall behöva betala för mycket.

Gratis återvinning av elektronikprodukter

Vi hjälper dig som kund att återvinna gamla el-produkter på ett miljövänligt sätt. El-produkter innehåller värdefulla material som järn och aluminium, men också miljöfarliga ämnen som kvicksilver och kadmium. Alla Elgigantenvaruhus tar emot dina gamla vitvaror, datorer, köksmaskiner, brunvaror m.m. gratis för dig som konsument oavsett var den är köpt.

Öppettider

Vardagar: 08.30-19.00
Lördagar: 10.00-15.00
Söndagar: 12.00-16.00

PHILIPS

HX1610

Lätt och smidig eltandborste från Philips. Tandborsten är uppladdningsbar. Dubbel rengöringseffekt som får bort plack både mellan och på tänderna.

Få renare tänder

19€

Kraftfull elvisp

PHILIPS

HR1560

Kraftfull elvisp med 350W effekt. 3 hastigheter + turbo. Den levereras med 2 vispar och 2 degkrokar för knåda och vispa. 1,5 m sladd. 350W effekt, du får ett snabbt och bra resultat.

24,90€

Modern design

11,90€

MATSUI

MPT121W

2 skivors cool-touch brödrost med indikator lampa och stoppknapp. Borttagbar smulbricka för enkel rengöring.

Massagekudde

OBH NORDICA

OBH6034

Nackmassagekudde som kan användas på hals och nacke. Behagligt fleecematerial. Två hastigheter (hög och låg). Gummiband ger dej möjlighet att massera andra ställen på kroppen, t ex lår, höfter.

Kolla priset!

13,90€

Inklusive Mix&Wash

349€

CANDY

GO16686S

Frontmatad tvättmaskin med 1600 V/min och 6 kg tvättkapacitet, AAA-klass, energiförbrukning, tvätteffekt och centrifugering. Stor lucköppning och extra högt placerad dörr för bättre ergonomi. Senare start upp till 9 timmar (3-6-9 timmar).

www.elgiganten.se

018-28845

EL GIGANTEN

DET ÄR DUMT ATT BETALA FÖR MYCKET™

Adressen är: Vikingagränd 11, 22100 Mariefhamn

Öppettider: Vardagar: 08.30-19.00

Lördagar: 10.00-15.00

Söndagar: 12.00-16.00

Snuset dryftades i Bryssel

-Snus i bara ett land strider mot EU:s konkurrensfilosofi.

Det säger EU-parlamentarikern Henrik Lax (sfp) som var en av dem som arrangerade ett snusseminarium i Bryssel i går.

Henrik Lax anser att de problem som snusförbudet inom EU orsakar fortsättningsvis måste göras synliga. Han anser att det uppstått en tokig situation genom att snuset är tillåtet i Sverige. I Finland är försäljningen av det "hävdvunna njutningsmedlet" däremot förbjudet.

Lax och tre andra EU-parlamentariker stod värd för ett snusseminarium. På seminariet framfördes argument både för och emot snus men någon lösning på problemet kunde inte ens Lax själv presentera.

-Vi måste erkänna att det här är ett problem. Det är det första steget mot en lösning, sade Lax. (FNB)

Några seminariedeltagare. Från vänster Dr. Karl Fagerström (Smokers' Information Centre), Dr Göran Boëthius (Doctors Against Tobacco), Luk Joossens (Association of European Cancer leagues), MEP Jules Maaten och Henrik Lax. Foto: NIKLAS MANNFOLK

Ilta-Sanomats: Totalförbud mot snus planeras

Enligt en artikel i den finska kvällstidningen **Ilta-Sanomats** i går planeras ett totalförbud mot snus i den tobakspolitiska arbetsgruppen i Finland.

Gruppen har tillsatts av social- och hälsovårdsministeriet för att utreda hur man skall tillmötesgå regeringsprogrammets mål att begränsa tobaksproduktionen.

Artikeln ledde senare på da-

gen till att gruppens ordförande, statssekreterare **Ilkka Oksala** (saml) lade munkavle på de övriga medlemmarna och förbjöd dem att uttala sig om arbetet.

Arbetsgruppen kommer att överrätta sina åtgärdsförslag till omsorgsminister **Paula Risikko** (saml) på torsdag nästa vecka. Också snuset berörs, bekräftar konsultativa tjänstemannen **Olli Simonen** som sitter med i gruppen.

Gruppen gav sin mellanrap-

port i somras. På basis av rapporten höjs tobaksskatten vid årsskiftet.

Ilta-Sanomats skriver att ett totalförbud skulle innebära att det blir olagligt att föra in och inneha snus i Finland. Enligt tidningen ska minister Risikko vara för ett totalförbud.

Migrations- och Europaminister **Astrid Thors** (sfp) och Europaparlamentarikern **Henrik Lax** (sfp) för däremot en aktiv kampanj

för att tillåta försäljning av snus.

Viking Lines försäljningschef **Tuomas Nylund** och Tallinks vd **Keijo Mehtonen** säger till Ilta-Sanomats att ett slut på snusförsäljningen skulle innebära ekonomiska förluster.

Om Iltasanomats påstående stämmer och förverkligas kan det alltså också betyda att Eckerölinjen byter flagg helt i onödan åtminstone vad snusförsäljningen beträffar. (FNB/tt-s)

★★★ KALMERS ★★★

HÅRDA PAKET

DREMEL

300 Multiverktyg inkl. box med massor av tillbehör

€99,90

BOSCH

GSR 12V
Borr-/skruvdragare med 2 batterier

€169

GSR 10,8V-li
Skruvdragare med 2 batterier

€149

PWS 750-125
Enhands vinkelslipmaskin 125 mm

€72,90

**VIKINGAGRÄND MÅN-FRE 8.30-19
LÖRD 10-15, SÖN 10-14
TEL 28 827 OCH 28 830 WWW.KALMERS.AX**

allt du behöver - ändå klöver över!

F:ma ERIK MATTSSON

Julklappstips från Mattssons...

Kaffebryggare OBH Nordica
(norm. 139€)

119€

Kaffebryggare Philips
(norm. 59€)

39€

Kaffebryggare Braun
(norm. 32€)

29€

Kaffebryggare Braun
(norm. 69€)

55€

Stavmixer Philips
(norm. 49€)

39€

Wake Up Light
(norm. 149€)

139€

Body Massage Shiatsu
(norm. 199€)

169€

PLUS SA

GODBY TEL 43 250
VAR. 09-20, LÖRD. 09-16, SÖND. 12-16,
BYGGLAGRET: VAR. 09-17, LÖRD. 09-14, SÖND. STÄNGT

Dyrast i stan. 1.150 euro kvadratmetern kan man få för ett bostadshus på Hästskovägen i Mariehamn.
Foto: ERKKI SANATAMALA

Säljare: Erik Karl Aldur Holmström.
Köpare: Alf Tommy Holmström.
Pris: 2.500 euro.

Mariehamn

Fastighet: Tomt för bostadshus, 677 m², Vreten.
Säljare: Bostads Ab Ålandsvägen 21 i Mariehamn.
Köpare: Carola Emelia Eriksson och Åke Karl Johan Alm.
Pris: 185.000 euro.

Fastighet: Tomt med affärsbyggnad, 1.627 m², Ö. Esplanadg. 7.
Säljare: Birka Line Abp.
Köpare: Gard Ab.
Pris: 2.450.000 euro.

Fastighet: Tomt med bostads- och ekonomibyggnad, 1.053 m², Skötbåtsv. 13.
Säljare: Gerd Ulla Birgitta Ahlroth.
Köpare: Fredrik Törnroos och Linda Söderström.
Pris: 145.000 euro.

Fastighet: Tomt med bostads-

och ekonomibyggnad, 742 m², Hindersböle.
Säljare: Klas Göte Alfons Karlmans dödsbo.
Köpare: Anna Katarina Sundberg och Peter Karl Westerberg.
Pris: 107.500 euro.

Fastighet: Tomt för bostadshus, 1.159 m², Fiskargränd 8.
Säljare: Bostads Ab Fiskarvillan i Mariehamn.
Köpare: Bostads Ab Västerläge i Mariehamn.
Pris: 59.000 euro.

Fastighet: Tomt med bostadshus, 733 m², Stenhuggarv. 6.
Säljare: Tiina Tahvanainen.
Köpare: Mathias Alexander Slotte.
Pris: 118.666 euro.

Fastighet: Tomt för bostadshus, 593 m², Östernäs.
Säljare: Bo Evert Fellman och Ben Henrik Alfred Fellman.
Köpare: Tom Kenneth Lindeman och Marita Elisabeth Eskills.
Pris: 37.000 euro.

Fastighet: Tomt med bostadshus, 746 m², Tärnegränd 7.
Säljare: Carita Christina Hage-Ståhlberg och Jan-Erik Ståhlberg.
Köpare: Hamou Oujlouq och Hedda Barhouch.
Pris: 201.000 euro.

Fastighet: Tomt med fritidshus, 1.777 m², Ytternäs.
Säljare: Ann-Lisa Elsa Johanna Ejder-Blom.
Köpare: Fastighetsaktiebolag Villa West.
Pris: 185.000 euro.

Fastighet: Tomt med bostads- och ekonomibyggnad, 750 m², Hästskov. 7.
Säljare: Cecilia Sofia Jansson.
Köpare: Petra Ingeborg Sjöstrand och Per David Sjöstrand.
Pris: 230.000 euro.

Fastighet: Tomt för bostadshus, 3.000 m², Dalkarby.
Säljare: Margareta Brittmari Damstén, Johan Alvar Albinus Ekroos dödsbo och Karl Nils Mangelus dödsbo.

Köpare: Ab Grand Group Ltd.
Pris: 46.000 euro.

Saltvik

Fastighet: Jord- och skogsbruksområde som gränsar till hav, 5,30 ha, Rangsbj/Ödkarby.
Säljare: Erik Jan-Olof Carlsson.
Köpare: Anders Harald Nordqvist.
Pris: 15.000 euro.

Sund

Fastighet: Tomt med fritids- och ekonomibyggnad, 12.300 m², Tranvik.
Säljare: Harry Vilbur Emeris Sundbloms dödsbo.
Köpare: Teppo Kytömäki och Maud Lena Elisabeth Kytömäki.
Pris: 27.000 euro.

Fastighet: Tomt med bostads- och ekonomibyggnad, 9.000 m², Svensböle.
Säljare: Jan Peter Lindström.
Köpare: Mary Agneta Wilhelmina Wikström.
Pris: 60.000 euro.

Vårdö

Fastighet: Tomt med fritidshus som gränsar till hav, 150.000 m², Bergö.
Säljare: Ulla Sjöström.
Köpare: Bengt Johan Lindberg och Maj Sisko Lindberg.
Pris: 60.000 euro.

Fastighet: Tomt med fritidshus som gränsar till hav, 150.000 m², Bergö.
Säljare: Ulla Sjöström.
Köpare: Anders Fredrik Lindberg.
Pris: 60.000 euro.

Fastighet: Tomt med fritids- och ekonomibyggnad som gränsar till hav, 6.700 m², Vargata.
Säljare: Arto Tapio Mustola.
Köpare: Göta Abrahamsson.
Pris: 87.000 euro.

PUNEH oriental

Massor av nötter, torkade frukter och bär i olika smaker, färska dadlar

Julteer i olika smaker

Hjärtligt välkomna!

Torggatan 9 tfn 22 543
Julloppet 15-23.12 vard. 9.30-20.00
lördag-söndag 10-16

Julklappar till alla!

BASKETKORG 35,-
BASKETBOLL 15,-
3-HJULINGAR från 79⁹⁰

HANTLAR 10 kg 30,-
15 kg 50,-

UNDERSTÄLL Hotwoo, 230g 49⁹⁰
Byxa 69⁹⁰
Tröja

Ola Skinnarmo rekommenderar

DYKMASK & SNORKEL från 39,-

BRODDAR 25,-

ELDSTÅL 16⁹⁰

KOMPASSER Silva från 14⁶⁰

LED FICKLAMPAN Airam 20,-

PANNLAMPAN LED 15,-

BADMINTON-RACKETAR Tred från 23⁵⁰

PINGIS-RACKETAR Stiga från 10,-

PINGISRACKET-FODRAL Stiga Med rum för tre bollor 12⁵⁰

SKATEBOARD Konkav 88⁸⁰

CITY SPORT & CYKEL

tel/fax 14 950 • Skarpansv 28
Öppet: vardagar 9.30-17

Julbord

med runt ett hundratal hemlagade delikatesser står åter dukat på Restaurang Nautical 8-22 december.

Alla vardagar 11-15
Tisdag, onsdag och torsdag kvällar 18-24
Fredagen den 12 och 19 december 18-24
Lördagen den 20 december 18-24
Söndagar 13-18
Övriga kvällar, á la carte
Lördag 13 december dans (ej julbord)

Pris 42€

Ring och boka bord 19 931

Restaurang NAUTICAL

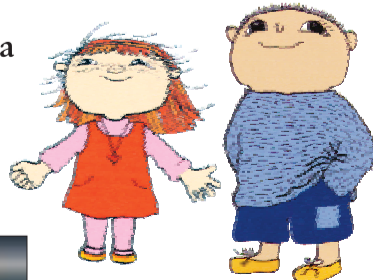
Hamngatan 2, AX-22100 Mariehamn Tel +358 18 19 931
Fax +358 18 17 888 www.visitaland.ax/nautical

Annonsera i den tidning du själv läser!

JACETT

Kläder från Jacett
Toppar, kjolar, långbyxor, koftor mm.

Alfons & Milla för de minsta, t-shirt, nattlinne, pyjamas m.m
Hälge T-shirt och boxer

Öppet 15-23 december vardag 11-18.30
lörd-sönd 11-15, övriga tider enl överenskommelse

Berdinas Kläder

Doppingvägen 4B, tfn 0400 723 376

Missbruksdebatt i lagtinget:

Delade meningar om ett åländskt behandlingshem

LAGTINGET. Strängare straff för narkotikainförelse, ett åländskt behandlingshem och en ungdomsmottagning på internet. Förslag på åtgärder saknades inte när lagtingsledamöterna igår debatterade alkohol- och narkotikafrågor.

Majoritet och opposition enades över partigränserna om att missbruksproblemen på Åland måste få en lösning. Efter en tre timmar lång debatt avbröts diskussionen för att tas upp igen nästa måndag. Men före det hade flera förslag för att stävja ett ökande missbruk lyfts fram.

Mika Nordberg (ob) koncentrerade sig på möjligheterna att begränsa införelsen av narkotika. Fler narkotikahundar behövs, tycker han.

–Jag tror att det behövs närmare åtta hundar för att ha ett fungerande system där man alltid har hundar i arbete i hamnarna och på posten.

Socialminister **Katrin Sjögren** (lib) svarade att hundar är ett viktigt komplement men att hon fått information om att när det gäller posten har tullen tillgång till bättre metoder.

Åländskt behandlingshem

Kostnaderna för vård vid behandlingshem utanför Åland har stigit enormt, säger **Roger Jansson** (fs).

–Alternativet med ett eller flera behandlingshem bör diskuteras.

Katrin Sjögren replikerade att frågan har utretts. Ansvariga för missbrukarvården är, enligt Sjögren, av uppfattningen att det åländska läget är idealiskt: som det ser ut nu anlitas behandlingshem både i riket och Sverige.

–Man kan skraddarsy behandlingen i dialog med den som ska fara till behandlingshemmet.

Verksamheten nära

Roger Jansson säger att han fått signaler både från kommunala

Missbruksproblem. En debatt utan anknytning till särskilt ärende ordnades i lagtinget igår. Ämnet – alkohol- och narkotikamissbruk – engagerade lagtinget. Arkivfoto: FREDRIK TÖRNROOS

representanter och föräldrar till missbrukare att de vill ha verksamheten på nära håll.

Ålands lilla befolkningsunderlag gör det svårt att verka enligt Janssons modell, säger **Katrin Sjögren**. Att ha ett behandlingshem bemannat 24 timmar om dygnet 365 dagar om året är komplicerat.

–Medeltalet på missbrukare som sänds till behandlingshem tror jag ligger på fyra-fem per årsbasis.

Ny miljö

Inte heller **Folke Sjölund** (lib) tror på ett åländskt behandlingshem.

–Vistelsen ska ske i en annan

miljö än den vanliga. Är man hemma är risken stor att man träffar sina kompisar och aldrig slipper ur den sociala miljö som har lett till missbruk.

Roger Jansson menar att det finns goda alternativ inom landskapet.

–Vi har en skärgård som kunde vara en fantastisk lokalisering för problemlösningar.

Sundback stöder

Roger Jansson fick stöd i sina tankegångar av **Barbro Sundback** (s), som sade att hon mer och mer börjar luta åt att någon form av behandlingshem behövs på Åland.

–Det är en viktig fråga.

Hennes råd till ledamot **Jansson** är att ta ett kommunalt initiativ.

–Det är där frågan hör hemma och där kanske framgången är större.

Själv föreslog **Barbro Sundback** en ungdomsmottagning på internet, förslagsvis i anslutning till fältarna.

–Det är dom som har mest kontakt med ungdomarna och deras livsfrågor.

Informera tidigt

Föräldrarnas ansvar diskuteras från olika utgångspunkter. **Åke Mattsson** (lib) menar att de vuxna redan när barnen går på dagis ska informera sin avkom-

ma om alkohol och narkotika. I högstadiet är det för sent, säger **Mattsson**.

–Vi har ansvarsfulla föräldrar men man kanske är efter med tajningen. Man hinner inte med, samhället går fort.

Förebyggande arbete är viktigt, enligt **Mattsson**. Obunden samlings förslag om hårdare straffsats för narkotikainnehav gav han inte mycket för.

–Strängare straff har inte fungerat någon annanstans. Det fungerar inte här heller.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tfn 528 455

Danne Sundman utmanar lagtinget:

Var nyktra hela 2009!

LAGTINGET. Danne Sundman (ob) tänker inte dricka en enda droppe alkohol nästa år.

–Låt oss vara folkvalda gå i bräschen och visa var skåpet ska stå.

Det var under onsdagens lagtingsdebatt om åländsk alkohol- och drogpolicy som **Danne Sundman** talade om vikten av att stävja alkoholmissbruk. Han vill själv vara ett föredöme i frågan.

–Jag har bestämt mig för att vara spiknykter hela 2009 och jag utmanar er, herr talman och bästa lagtingskollegor, att följa exemplet.

Danne Sundman uppmanar politiker och allmänhet

att skriva under hans upprop på bloggen www.sundman.ax.

–Häng med på ett nyktert 2009!

Nytt förslag

Barbro Sundback (s) tyckte att **Sundmans** idé har sina poänger.

–Utmaningen om ett vitt år är ett fräscht förslag.

Sundback berättade om sin egen erfarenhet av att lämna bort all alkohol under ett år. Hon fick ofta förklara sitt beslut.

–Det var mycket jobbigt. Jag blev ständigt bjuden på alkohol och måste ständigt förklara varför jag valt ett vitt år.

Idag ifrågasätts de som inte dricker sprit mer än de som gör det, tycker **Barbro Sundback**.

–Det var till och med en person som kom fram och frågade mig om jag har grav alkoholproblem.

Inte väsentligt

Roger Jansson (fs) anser inte att **Danne Sundmans** initiativ är rätt sätt att ha inflytande över missbrukets Åland. Makthavarna ska snarare påverka genom regler och budgetinsatser, tycker han.

–Att jag och ni andra inte skulle ta något glas till middagen i veckan eller någon gång under 2009 känns inte väsentligt i de här sammanhangen.

Vitt år. Danne Sundman (ob) lämnar bort alkoholen under 2009. Nu utmanar han lagtinget och resten av ålänningarna att haka på hans nykterhetståg. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Från talarstolen var det således ingen förutom **Sundman** som avlade några direkta nykterhetslöften. **Veronica Thörnroos** (c) sade efter debatten att hon inte hänger på **Danne Sundmans** tåg.

–Nej, jag är inte tillräckligt populistisk för att göra det.

Vid 19-tiden igår kväll hade två personer antagit utmaningen genom att skriva på **Sundmans** blogg. En av dem var lagtingsledamot **Carina Aaltonen** (s).

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tfn 528 455

Helka Andersson

Tillfällig lösning för strålbehandlingsresor

Turku Air slutade förskottera patientresor efter slarv från ett antal resebyråer. Detta enligt **Helka Andersson**, verksamhetsledare på cancerförbundet.

–Några har inte lämnat in reseintygen.

Nyan har tidigare skrivit om lagtingsledamot **Carina Aaltonen** (s) fråga till landskapsregeringen. Hon undrar hur landskapsregeringen ska agera för att patienter som är i behov av vård och behandling i Åbo inte själva ska behöva förskottera sina resor.

Fram till helt nyligen förskotterade flygbolaget resorna och sökte därefter ersättning från Folkpensionsanstalten.

–**Turku Air** har varit hyggligt att ta upp giften att redogöra för FPA, säger **Helka Andersson**.

Saknade reseintyg

Men när några patienter inte har lämnat in reseintyg från läkaren har flygbolaget haft svårt att få tillbaka pengar för de summor bolaget har lagt ut.

I tisdags blev det klart att flygbolaget förskotterar för strålbehandlingspatienternas räkning fram till den 15 december då ärendet kommer upp i lagtinget.

Socialminister **Katrin Sjögren** (lib) berättar att landskapsregeringen ska diskutera frågan.

–Vi håller på att formulera ett svar.

ANNIKA KULLMAN

ÅHS-utvärdering kostar 16.650 euro

■Det blir det finländska företaget Auditor-utveckling (Finlands kommunrevision ab) som skall göra utvärderingen av ÅHS. Det har landskapsrevisorerna för Ålands lagting beslutat.

Auditor-utveckling hade lämnat in det mest förmånliga anbudet med ett totalpris på 16.560 euro för uppdraget.

–Syftet med utvärderingen är att dels besvara hur ändamålsenlig den nuvarande organisationen är för att uppnå en god politisk styrning av ÅHS:s verksamhet och dels hur ändamålsenlig den nuvarande organisationen är för att uppnå en god ekonomisk effektivitet och kvalitet i vården inom ÅHS, skriver biträdande lagtingsdirektör **Marine Holm-Johansson** i ett pressmeddelande.

Utvärderingen, som görs från januari till april och som presenteras skriftligt senast den 15 maj, blir underlag för den revision av ÅHS:s organisation som länge har planerats.

Sammanlagt fyra anbud lämnades in, ett av dem för sen då anbudstiden redan gått ut. (tt-s)

Nu har vi växthuset fullt av härliga julblommor, julgrupper m.m.

Öppet: vard 9-17, lö 9-14, sö stängt
EXTRA öppet från 15.12 vard. 9-19,
lörd 9-16, sönd 10-16, julafton 9-13

SANDÅSEN
BLOMSTERHÖRNA

Askuddsvägen 19. Tel. 23 220

*Ford Ranger-modeller från 28.590 € + lev.kostnader 600 €.

www.motorcompany.ax

Ranger Wildtrak. Nya Ford. Endast för de snabbaste.

OBS!
Ett begränsat antal Wildtrak bilar till specialpriset
30.490;-
(inkl. moms)
+ lev.kostnader 600;-

Vad kan man kräva av en pick-up? Stilig exteriör, fullständig utrustning, unik läder-alcantara klädsel, 2.5 l Duratorq TDCi-motor (143hk, 330 Nm), klassens bästa last- och dragförmåga och 3 år/100.000 km garanti. Bland annat allt detta samt mycket mera finns i Ranger Wildtrak.

Ranger Wildtrak rmp 34.490 € (inkl. moms) + lev.kostnader 600 €.

FordRanger Wildtrak | Feel the difference

MOTOR • COMPANY BILHUSET I MARIEHAMN

Västra utfarten, tel *5252

Tom Enestam 525 303, Tony Sommarström 525 309
Bilförsäljningen öppet vardagar 9-17, lördagar 11-14

BEG. BILAR!

Till specialpriser, kom in och provkör!

*Vi önskar alla
en God Jul!*

Pris 37 700€

Chevrolet Captiva -07
23 000 km, automat, bensen, mörkgrå, ALU fälgar, ACC klimatanläggning, läderklädsel, teleskopiskt justerbar ratt, automatisk nivåreglering mm.

Pris 23 700€

Saab 9-3 -05
29 000 km, manuell, bensen, s + v-däck, CD/radio, ACC klimatanläggning, dragkrok, 8 st alufälgar, elhissar, elspeglar, antispinn, ESP, mm

Pris 8 800€

Saab 9-3 -98
128 000 km, manuell, bensen, metallblå, s+v däck, cd/radio, elhissar, elspeglar, ställbar ratt, fjärrstyrt centrallås, acc klimatanläggning, alu.fälgar, dragkrok.

Pris 6 900€

Saab 900 SE -97
97 000 km, manuell, bensen, röd metallfärg, Sommar + vinterdäck, elhissar, elspeglar, ALU fälgar, farthållare, motorvärmare, metallfärg, radio.

Pris 29 900€

Chevrolet Trailblazer -03
69 000 km, automat, bensen, blå/silver, Sommar + vinterdäck, navigator, läderklädsel, elspeglar, elhissar, löstagbar dragkrok, metallfärg mm.

Pris 17 700€

Opel Vectra GTS -03
70 000 km, manuell, bensen, blå, s+v-däck, CD/radio, elhissar, elspeglar, airbag, ställbar ratt, metallfärg, 1 ägare, AC manuell, fjärrstyrt centrallås.

Pris 10 800€

Opel Meriva Cosmo -04
100 000 km, manuell, bensen, silver lightning, sommar + vinterdäck, ac manuell, elhissar, elspeglar, fjärrstyrt centrallås, airbag, metallfärg, mm.

Pris 7 850€

Opel Agita -02
118 000 km, manuell, bensen, grön, Sommar + vinterdäck, CD/radio airbag, elhissar, elspeglar, centrallås, motorvärmare, metallfärg.

- Vägen till en bra affär -

BILHALLEN

Tel. 19 800, fax 527 735 Elverksgatan 7, öppet vardagar 8-17, lördag 10-13
Försäljare: Stanley tfn 527 720, Niklas 527 722.

Johan Larsson
Epost: johan.larsson@nyan.ax
Telefon: 528 462

Lindman missar årets match

Samarbete diskuteras vidare

■ **FOTBOLL.** Representanter från IF Finströmskamraterna, IF Fram, IFK Mariehamn och Sunds IF höll igår ett diskussionsmöte om ett framtida samarbete. Men vad som sades förblir tills vidare hemligt.

– Vi har kommit överens om att inte kommentera något, utan vi vill reda ut allt i lugn och ro, säger SIF:s ordförande **Tommy Johansson.**

Har ni bokat ett nytt möte?

– Nej, det tar vi när vi diskuterat genom allt först. Men ingenting har strandat, utan vi diskuterar vidare, säger Johansson.

Som Nyan berättade igår är IFFK i kris och har inget lag redo att spela i division III nästa år. Det orsakar problem för IFK som har farmaravtal med klubben och som därför vill hitta nya samarbetsformer inom fotbolls-Åland. (mt)

Nya namn i IFK:s fotbollsstyrelse

■ **FOTBOLL.** Fyra nya namn valdes in i styrelsen för IFK Mariehamns fotbollssektion när de hade årsmöte i tisdags. **Erik Flodin, Victoria Backman, Klara Carlsson** och **Eva Mikkola-Karlström** är nya i styrelsen medan **Robert Mann, Thomas Fonsell** samt **Lennart Öfverström** omvaldes.

Även ordförande **Mikael Granskog** sitter kvar i styrelsen.

Bertel Sund, Christer Björkman och **Sture Carlson** lämnade styrelsen men fortsätter vara aktiva inom klubben. Sund och Björkman är säkerhetsansvariga i IFK medan Carlsson är styrelsemedlem i IFK Ab. (jl)

Assist av Robin Englund

■ **ISHOCKEY.** Robin Englund stod för en assist då hans Hudiksvalls HC vann mot Härnösand i söndags.

Division I-matchen slutade 6-1 till hemmalaget Hudiksvall. (mp)

Sportens kom ihåg

■ **Folkhälsan på Åland:** Platser kvar till vårens babysim finns fortfarande. Vecka 3 torsdagen 15 januari eller söndagen 18 januari kör vi igång. Vuxensim, vårens vuxensimkurs finns det fortfarande platser kvar! Vecka 3 måndagen 12 januari 20.00 kör vi igång. Specialsim för barn kör igång vecka 3 måndagen 12 januari 18.00 plats finns. Ring Bodil eller Gunilla för mer information och anmälan för dessa grupper telefon 16102

■ **IFK-årsmöte:** Idrottsföreningen Kamraterna r.f. Mariehamn håller årsmöte i Wiklöf Holding Arena idag, torsdag, 19.00. Stadseenliga förhandlingar. Prisutdelning. Välkomna!

■ **Motionshockey:** Vecka 50 matcher: Fredag 19.00 Thunderbirds-IF Start.

■ **Ridsport:** Dressyrträning för Soile Kokko 31 januari-1 februari i Ärnäs. Intresserad? Ring 040-7281502 för mer info och anmälan senast 31 december.

Avbräck. JIK får klara sig utan Sofie Lindman efter hennes skada senast mot Solna på hemmaplan.

Arkivfoto: FREDRIK TÖRNROOS

Blir borta ett halvår på grund av svår knäskada

VOLLEYBOLL. Jomala IK:s Sofie Lindman är borta upp mot ett halvår på grund av skada. Det betyder att hon definitivt missar eventuellt allsvenskt spel.

– Det känns tungt just nu när volleybollen är som roligast, säger hon.

Det var i matchen mot Solna i lördags som Lindman skadade sig. Hon landade dåligt efter en smash och kroppsvikten blev helt fel på vänster ben. Efter tisdagens läkarbesök konstaterades att hennes främre korsband är helt av.

– Nu gäller det att försöka få ner svullnaden och få till en operation och sedan rehabilitering, säger Lindman.

För tillfället är knät så pass

svullet att en operation är uteslutet. Först i januari tror Lindman att det kan bli aktuellt och då vet läkarna dessutom mer exakt hur allvarlig skadan är. Även menisken kan nämligen vara skadad.

– Det var definitivt värre än väntat, säger Lindman.

Ville in igen

Hon kände att det knäppte till direkt när vid landningen och klev av planen direkt. När hon låg vid sidan av var det precis som om benet pekade åt två olika håll men Lindman trodde ändå inte att skadan var speciellt allvarlig.

– Vi försökte tejpa för att jag eventuellt skulle in på plan igen. Men sen när jag hoppade och sprang lite för-

stod jag att det inte fanns en möjlighet, säger hon.

Smärtan fanns där inte först utan kom lite senare när adrenalinet minskat. Benet var visserligen instabilt under helgen men Lindman tyckte ändå att det kändes okej eftersom hon kunde stödja på det.

Men vid läkarbesöket var det ingen snack om saken. Det främre korsbandet var av och säsongen var därmed definitivt körd. Om Jomala nu säkrar en plats i Allsvenskan på lördag blir det alltså utan Lindman. Målet ligger istället ungefär ett halvår framåt.

– Fysioterapeuten hade som mål att jag skulle komma tillbaka till öspelen, sä-

ger Lindman. Det är vad vi siktar på och jag är ganska envis.

Tungt avbräck

För Jomala IK:s fortsatta äventyr i division I och möjligtvis även Allsvenskan är Lindmans skada givetvis ett stort avbräck. Hon är en av lagets mest tongivande spelare och blir givetvis svår att ersätta.

– Med tanke på att det ändå inte är så många som sätter volleybollen främst blir det ganska tungt. Eftersom **Pia (Saku)** och jag dragit mycket själva tror jag det kommer att märkas. Tyvärr, säger Lindman.

Förmodligen blir det **Josefine Gustafsson** eller **Jenny Clemes** som tar Lindmans plats på lördag. Två spelare som fått varie-

rat med speltid under hösten.

– Nu får de definitivt ta för sig och ge 100 procent under matchen på lördag, säger Lindman.

Följer med till Uppsala

Jomala IK är bara två matcher från lika många lag i Allsvenskan och trots skadan kommer Lindman finnas på plats i Uppsala under Luciadagen.

– Absolut, jag åker åker med i bussen. Det ska bli en supporterresa och både damerna och herrarna åker med i samma buss som supporterna. Jag åker absolut med där.

Kvart i fem på lördag börjar den avgörande matchen för damerna. Herrarna kör i gång två timmar tidigare.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax

Tränaren: Klart att det påverkar

VOLLEYBOLL. Till helgen ska allt avgöras. Men utan Jomala IK:s bästa spelare. Skadan på Sofie Lindman gör att lagets tränare Mikael Andersson måste tänka om lite till lördagens match.

– Det är klart att det påverkar. Sofie har tillsammans med **Pia Saku** mest speltid i hela laget. Men vi har rutinerat folk att slänga in, säger han.

Beskedet var något överraskande. Inte trodde Mikael Andersson att skadan på Sofie Lindman skulle var så allvarlig som ett avslutet korsband. Men när chocken väl lagt sig gäller det att se vad som går att göra åt saken.

– Det som kommer att hända är att vi kanske gör lite omfördelningar i laget. Vi tycker sedan tidigare att vi har bra koll på Uppsala och om de inte har några nya ansikten på andra sidan vet vi vad som gäller, säger Andersson.

Troligtvis blir det så att både **Jenny Clemes** och **Josefine Gustafsson** spelar samtidigt på lördag vilket de inte gjort tidigare. En av dem ersätter i så fall Lindman och Andersson vet att de klarar av det.

– Det är inte så att vi placerar in folk från gatan, säger han. Det finns folk som har potential och som kan prestera.

Det är väl i så fall till våren som Jomala får känna av kon-

sekvenserna från skadan. Det är en tunn trupp som tappar en viktig spelare och det lär sätta sin spår i laget.

– Stiger vi och får spela i Allsvenskan blir det mycket mer tryck på de andra spelarna att hela tiden prestera och närvara. Allsvenskan fanns inte i vår värld när vi började och vi hade inte en tanke på att vara borta på matcher fredag till söndag.

Visserligen har Jomala ett par juniorer att sätta in men han poängterar att det är en viss skillnad att spela i division IV och att spela i Allsvenskan.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Ont om spelare. Jomalas tränare Mikael Andersson tror att konsekvenserna av Sofie Lindmans skada kommer märkas mest till våren och om laget tar steget upp till Allsvenskan.

Arkivfoto: JOHAN LARSSON

IFK synar unge Sundman

FOTBOLL. Sunds IF:s målkung Jimmy Sundman, 19, tränar med IFK Mariehamn december ut. Han är en spelare som IFK länge haft ögonen på och nu testar de honom för första gången.

–De ringde och hörde om jag ville komma upp och testa och jag svarade att jag kunde komma och testa, säger Sundman.

Och det är väl egentligen inte så konstigt att IFK ringde honom. Bara i år spottade Jimmy Sundman in 25 mål för Sund i fyran vilket gjorde honom till divisionens skyttekung. Dessutom vann han Nyans svärtesliga med sammanlagt nio svårör.

–Jag trivs i Sund, det är inte frågan om det, men det här är en intressant utmaning, säger han.

Han började träna med laget den här veckan och ska göra det december ut. Själv är han något blyg och säger att IFK nog mest vill fylla ut truppen för att få tillräckligt bra träningar. Men nog handlar det om mer än så.

–Vi har velat ta med honom för att se på honom, säger IFK:s klubbdirektör Peter Mattsson. Det är grunden och

sen får framtiden utvisa hur vi ska gå vidare.

Högre tempo

Sundman själv säger att han inte hört något om en eventuell framtid i klubben utan precis som Mattsson vill han avvakta tills efter december. Men att Ålands bästa lag ringde honom tar han lite med en klackspark.

–Jag sa som det var då att jag kunde komma och träna och sedan tränade jag och inte funderade jag mer på det, säger han.

Hur har det gått för dig under träningarna?

–Klart att tempot är högre, det hade varit konstigt annars, men det har gått helt okej. Som man kunde förvänta sig.

IFK har träningsuppehåll under jul och nyår men efter det får vi förmodligen veta om det blir en framtid i IFK för Jimmy Sundman.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Tränar med IFK. Sunds anfallare Jimmy Sundman tränar med IFK Mariehamn december ut och säger själv att det gått helt okej än så länge.

Arkivfoto: STEFAN ÖHBERG

Nordens hockeyframtid gör upp

Målvaktslegenden Jarmo Myllys med som målvaktstränare

ISHOCKEY. Landslagsturneringen Nordic Cup spelas i Islandia nästa vecka. Innan dess möts Sveriges och Finlands U16-landslag två gånger.

–Det kan gå snabbt som bara den, säger Marcus Englund.

Nordic Cup är en fyra-nations-turnering för U16-landslag som traditionsenligt spelas i Islandia i Mariehamn med start på torsdag nästa vecka. De främsta hockeyungdomarna i Finland, Sverige, Norge och Danmark gör upp. Innan själva cupen drar igång, spelar Finland och Sverige två landskamper mot varandra på måndag och tisdag.

–Bland lagen finns framtida landslagsspelare och NHL-stjärnor. För två år sedan var svensken Victor Hedman här. Idag är han ordinarie i MoDo och är rankad etta inför NHL-draften, säger IFK Mariehamns verksamhetsledare Marcus Englund.

För tre år sedan fanns ålän-

Möts. Finland och Sverige möts både i landskamper och i en turnering. Här möttes de i Islandia för några år sedan.

Foto: ERKKI SANTAMALA

ningen **Sebastian Törnblom** med på isen i cupen.

–Men just nu finns inga ålänningar som är så duktiga att de är uttagna, säger Englund.

Vad kan publiken vänta sig av cupen?

–Fartfylld hockey. Det kan

gå snabbt som bara den med intensivt spel och mycket tacklingar. Det är alltid roligt hockey att se på, säger Marcus Englund.

VM målet

I princip är det titeln som nordisk mästare som står på spel.

Fakta/Spelschema

Landskamp

15.12 19:00: Finland-Sverige.
16.12 19:00: Finland-Sverige.

Nordic Cup

18.12 15:30: Danmark-Sverige
18.12 19:00: Finland-Norge.
19.12 15:30: Norge-Danmark.
19.12 19:00: Finland-Sverige.
20.12 14:30: Finland-Danmark.
20.12 18:00: Sverige-Norge.

–Och möjligheten för spelarna att ta sig vidare i landslaget. Om två år spelas U18-VM och det är det stora målet för de här spelarna, säger han.

För övrig tränas Finlands målvakter av den gamle hockeylegenden **Jarmo Myllys**. Så den som vill få chansen att se honom i båset.

–Det vore roligt om det kommer mycket publik, säger Marcus Englund.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Fakta/Trupperna

Finland

Spelare: Saarela Tuomas, Ullberg Richard, Allen Henri, Arousva Santeri, Jokela Jake, Parkkonen Patrik, Rönning Alex, Tihinen Jere, Valkonen Joonas, Aaltonen Miro, Armia Joel, Heikinen Arttu, Järveläinen Ville, Kiiski Juho, Kokkonen Jesper, Liedes Heikki, Lindsten Jesse, Niemitalo Aleks, Ruotsalainen Henri, Salminen Sami, Salomäki Miikka, Wilenius Tomi.
Ledare: Soro Hannu (manager), Pajuoja Juha (huvudtränare), Aaltonen Sami (tränare), Lamminaho Jukka (tränare),

Myllys Jarmo (målvaktstränare), Järvinen Tommi (materialare).

Sverige

Spelare: Due-Boje Marcus, Lundström Niklas, Steen Stefan, Appel Jesper, Brodin Jonas, De La Rose Erik, Juntunen Tommi, Klefbom Oscar, Lilliequist Pontus, Runesson Petter, Sundgren Rasmus, Svensson Danielsson Jesper, Görtz Max, Händemark Fredrik, Johansson Jesper, Marklund Sam, Nermark Joachim, Rakell Rickard, Rask Victor, Skog Mattias, Steen Vic-

tor, Tano Anton, Zibanejad Mika.
Ledare: Stenberg Rikard (manager), Bergkvist Stefan (huvudtränare), Lundberg Ulf (assisterande tränare), Landén Nizze (målvaktstränare), Eriksson Staffan (läkare), Persson Mikael (materialare).

Norge

Spelare: Helgesson Kenneth, Johansen Espen, Søberg Stefan, Eiken Andresen Nicolay, Bjørnsland Martin, Bekkelund Forgaard Jørgen, Lindberg Frøshaug Emil, Håland Iver, Næsgård John Nicolay, Fanøy

Salo Espen, Østby Bjørn Sverre, Jordhøy Blystad Kristian, Eide Preben, Hesbråten Tom Ivar, Hoff Magnus, Knutsen Jonas, Kunnas Jakob Joonas, Valkvæ Olsen Thomas, Ottesen Jan Robert, Pedersen Anders, Presthus Andreas, Zefrati Thorstensen Jonas, Trettenes Mathias.
Ledare: Smith Gjert (manager), Jonsson Robert (huvudtränare), Sæther Espen (assisterande tränare), Bråthen Frode (materialare), Egedahl Martin (fysioterapeut)

Danmarks trupp är ännu inte klar.

V75 Färjestad

Lördag 13 december

■ Tre guldhästar med stjärnstatus förgyller luciadagens V75:a på värmiländska travcentret Färjestad.

I en omgång av minst sagt varierande kvalitet, inklusive ett svagt kallblodslopp, är trion **Adams Hall**, **Passionate Kemp** och **Thai Tonic** affischnamnen.

Sammanräknat har dessa tre höjdare travat in nästan 29 miljoner. En avsevärd del av den samlade förmögenheten hos lördagens 84 V75-deltagare.

Vem av dem som vinner? Trots spår i det bakre ledet gissar vi att **Passionate Kemp** kan ha dragit vinstlotten.

Lopp 4. V5-3. V75-1. Tvilling.

1640:

1	Chivas Bluegrass - Berglöf E	14323	15,2
2	Lass Cupido - Adielsson E	12201	18,3
3	Deliberate Boy - Lindblom A	00101	15,2
4	Saint Cloud - Goop B	21113	15,5
5	The Champ - Bergh R	10d00	14,8
6	Victory E.R. - Sundgren J L	41140	16,4
7	Kaiser Amok - Uhrberg T	02061	15,7
8	Wakeup Little Jojo - Byström J	11223	16,7
9	Shackleton Carjan - Aarum D	36102	14,7
10	Foreign Frenzy - Untersteiner J	43041	16,0
11	Sprite As - Pedersen F	32301	15,5
12	Isak C.D. - Olsson D	232d0	15,5

Rank: 3-4-11-8-10-1-7-5-6-2-9-12

VINNARTIPSET. Efter ett par sångor som präglats av sjukdomar kom **Deliberate Boy** till Ake Lindblom. Hos honom har valacken flerfaldigast sin segerskörd, även om hans fem års-vinster också blandats med några magplask. I senaste Solvalla-starten gjorde han sitt bästa lopp hittills. Om han lyckats konservera den slagkraften under de veckor som gått sedan dess är det här en överkomlig uppgift. **Deliberate Boy** kan öppna rätt bra i volttart och vad distanser beträffar verkar han allround.

Lopp 5. V5-4. V75-2. Tvilling.

Auto.

2140:

1	Epernay - Aarum D	11113	16,0a
2	Sundbo Lava - Jansson T	21312	15,8a
3	Stormingen - Goop B	11231	16,7a
4	Reality Pride - Heiskanen V	15210	16,4
5	Soccer - Adielsson E	31011	16,4a
6	Troja Torp - Ohlsson U	23151	15,6a
7	Monsieur Portos - Berglöf E	d0121	17,4a
8	Evelina Xing - Frick K	21432	16,2a
9	Chili As - Sjunnesson J	04113	14,1a
10	Highlander Club - Wallin T	12415	16,6a
11	Lanikai - Eklof B	11501	15,4a
12	Rydens Ellington - Svensson He	20311	17,0a

Rank: 2-1-3-11-9-6-5-12-10-7-4-8

VINNARTIPSET. Sundbo Lava är en mycket spännande V75-debutant. Det råder inga tvivel om att den treårige hälsingehästen har begåvning som duger i rikstotokokurrens, men något riktigt pålitligt kort är han näppeligen. Fyra felfria lopp i svit bådär gott och stämmer det även denna gång kan Torbjörn Jansson ha fått en guldkantad uppsättning. Senast försökte Sundbo Lava pressa musten ur ett annat löfte, I'm Alone Face. Fick sträcka vapen, men var beundransvärt tapper i nederlaget.

Lopp 6. V5-5. V75-3. V3-1.

Tvilling. Auto.

2140:

1	Harmonic Silvio - Kontio J	01035	11,4a
2	Brunton Tilly - Norman G	54000	10,0a
3	S.J.'s Photocopy - Heiskanen V	32233	12,3a
4	Barfine Player - Untersteiner J	01201	12,6a
5	Capricorn Label - Uhrberg T	34440	13,4a
6	Bertuzzi - Redén D	00404	12,6a
7	Adams Hall - Svanstedt Å	03261	10,2a
8	Thrust My Step - Partanen J	00650	12,6a
9	Passionate Kemp* - Adielsson E	11513	10,4a
10	Thai Tonic* - Goop B	42641	09,9a
11	Robis Ingo - Ohlsson U	1042d	11,4a
12	Yorktown Gunner - Jansson T	64453	10,9a

Rank: 9-7-10-1-4-3-11-2-12-5-6-8

VINNARTIPSET. Många tvivlade nog på **Passionate Kemp** och hennes möjligheter att återkomma till eliten efter förra årets svåra gaffelbandsskada. Men finskan har gjort en storartad comeback hos Stig H Johanssons och lagt ytterligare nära två miljoner till sin tidigare väl tilltagna förmögenhet. Bakspåret gör att **Passionate Kemp** inte till fullo kan använda sig av sin startsnabbhet nu, men hon är en fruktad avslutare och nionde spår kan ändå visa sig vara ett vinstläge.

Lopp 7. V75-4. V3-2. Tvilling.

2140:

1	Heimdall - Sundberg Å	03404	27,0
2	Eros M.O. - Ohlsson U	74135	28,1

2160:

3	Haaga Prinsen* - Nilsen P L	d0002	25,4
4	Storgårds Killen - Byström J	53k36	26,1
5	Prins Marius* - Mjølnerød J R	03612	24,6
6	Sindar - Horpestad T	1524d	24,7

2180:

7	Alsaker Knekten* - Braekken N	0k2k6	25,2
8	Linnelden* - Ellefsen S	54436	25,3
9	Spangmigutten - Österberg S	k1220	25,5

Rank: 9-6-5-8-4-2-3-7-1

SPIKEN. Tråkigt att inte fler och bättre kallblod anmäلت till ett lopp med 100 000 kronor i segerpremie. Nåja, nu får vi nöja oss med vad som bjuds och försöka bena upp problemet. Vi har hittat en enkel lösning och rekommenderar singelstreck för **Spangmigutten!**

Lopp 8. V75-5. V3-3. Tvilling.

2640:

1	Karma Zet - Frick K	12606	14,8
2	Alva Hammering - Aarum D	14315	15,4
3	Elin O'Tors - Laursen J	76445	16,6
4	Ready to Drink - Heiskanen V	40067	15,8
5	Cleo Nalan - Svanstedt Å	5d001	16,7
6	Ganyline - Lindblom Å	21305	14,8
7	Duchess of Wishes - Jakobsson M42d40	14,8	

2660:

8	Between the Sheets - Wallin T	d0330	14,6
9	Ninia de Mortree - Uhrberg T	d0565	14,4
10	Look Sun - Goop B	4044d	15,2
11	Song Contest - Källgren D	51506	16,0
12	Tintomara Hornline - Svensson He11121	13,8	
13	Greenhill's Beauty - Andersson M135400	15,3	
14	Iffy - Bergh R	55401	14,4
15	Courir Silvio - Adielsson E	05000	14,8

Rank: 12-5-2-14-6-8-9-10-13-4-1-11-15-3-7

VINNARTIPSET. Hon har ännu inte tagit klivet upp i elitsticket, men vi vill redan nu hävda att få ston i det här landet kan matcha **Tintomara Hornline**.

Lopp 9. V75-6. DD-1. Tvilling.

Auto.

2140:

1	Lamal Jubb - Bergh R	2063d	14,5a
2	Bull Trap - Adielsson E	2165d	15,5a
3	Jean Dobel - Ohlsson U	01331	15,1a
4	Krängel - Larsson F B	d7131	14,8a
5	Nolan Streamline - Kontio J	10336	13,7a
6	Pompier - Berglöf E	14430	14,8a
7	Åskö Toy - Aarum D	15143	14,7a
8	Warlord Boko - Svanstedt Å	40112	14,0a
9	Hennessy Vint - Uhrberg T	d2145	13,0a
10	Nightbreed - Lindblom Å	131d0	13,2a
11	Mint Spirit - Degiorgio C	12014	13,8a
12	Liberty F.H. - Jansson T	10714	14,5a

Rank: 4-2-5-1-3-9-7-10-8-11-12-6

VINNARTIPSET. Streck rekommenderas för halva fältet i klass I-loppet, men en helgardering vore kanske befogad. Tipset till **Krängel**, som inte gjort skäl för namnet på senare tid. Tvärtom har han mognat märkbart och plockat fram den potential många av oss anat.

Lopp 10. V75-7. DD-2. Tvilling.

Auto.

2140:

1	Livi Barcelona - Johansson T	33212	13,1a
2	Lion Crown* - Eklof B	4d0d3	12,4a
3	Akjas Funnymaker - Bergh R	1616d	13,7a
4	Paul November - Sjunnesson J	12d04	10,5a
5	Grilljanne* - Berggren L	10406	15,0a
6	Foolish Fighter - Aarum D	2323d	12,9a
7	Tap Dance - Olsson D	05000	12,4a
8	Steel Pepper* - Adielsson E	11121	12,7a
9	Thai Tanium* - Svanstedt Å	64554	12,4a
10	T.X.Zoogood - Goop B	10553	13,4a
11	Star Running - Uhrberg T	45022	12,7a
12	Brian Key - Svensson K	34040	12,0a

Rank: 1-8-4-3-10-9-12-11-2-6-5-7

VINNARTIPSET. Innerspåret väcker en del oro med tanke på att **Livi Barcelona** inte utmärkt sig som någon utpräglad snabbstartare. Vi hoppas och tror att det ändå kan lösa sig på något sätt för Tomas Johansson och hans lille krigare.

► BO YNGVESSON/TT SPEKTRA

V75-förslag:

Avd 1: 3, 4, 11

Avd 2: 1, 2, 3, 11, 9

Avd 3: 9, 7, 10, 1

Avd 4: 9

Avd 5: 12, 5

Avd 6: 4, 2, 5, 1, 3, 9

Avd 7: 1, 8, 4

STORA systemet: Hästar i halvfvet och kursiv stil; 2160 rader. (Insats: 1080 kr)
Lilla systemet: Hästar i halvfvet stil; 192 rader. (Insats: 96 kr)

Julöppet

Julöppet
 Vardagar fr.o.m. 15/12 10-19
 Lörd 13.12 och 20.12 11-15
 Sönd 14.12 och 21.12 12-16
 Stängt: 24, 27, 31.12
Välkommen!
matt.huset
 Ålandsvägen 32 tfn 15 770

Lördag 13/12 ... 09-16
 Söndag 14/12 ... 11-16
 Vardagar fr.o.m. 18/12 09-20
 Lördag 20/12 ... 09-16
 Söndag 21/12 ... 11-16
 Julafton 09-12
BLOMBERGS blomsterhandel
 Torggatan 15
 Tel. 19 038, fax 23 037

JULÖPPET
 Vardagar 7.30-17.00
 Lördag 9.00-13.00
 Lö 13.12 9.00-15.00
 18-19.12 7.30-19.00
 Lö 20.12 9.00-16.00
 Sö 21.12 12.00-16.00
 22-23.12 7.30-19.00
 Julafton 9.00-12.00
 On 31.12 9.00-13.00
HOLMBERGS
 Godbyvägen tfn 23 555
 www.holmbergs.ax

från 11.12
JULÖPPET
 vard 8-20
 lörd 9-15
 sön 11-15
 julafton 9-12
BYGGVARUHUSET
BÅT & FRITIDSVARUHUSET
 TFN *28 011, BUTIKEN 28 170,
 FÄRGER 28 215,
 BYGGLAGRET 28 174

fr.o.m 12/12
 Vardagar 09.30-20.00
 Lördagar 10.00-16.00
 Söndagar 11.00-16.00
 Julafton 09.00-12.00
BRITAS Bok & Papper
 Torggatan 10, tel 14 290

JULÖPPET!
 Vardagar från 10.12 8.30-20.00
 Lördag 13.12 & 20.12 8.30-16.00
 Söndag 14.12 & 21.12 11.00-16.00
 Julafton 8.30-12.00
LISCO
 BOK & PAPPER
 Skarpansvägen

från 11.12
Julöppet
 vard 10-20
 lörd 10-16
 sön 12-16
 Nyårsafton ... 10-16
Madison
 Torggatan 11, tel/fax 14 887

JULÖPPET
 Vardagar 9-17
 Lördagar 10-14
 Fr.o.m. 13.12
 Vardagar 9-19
 Lördagar 10-16
 Söndagar 12-16
 Julafton 9-12
expert WELANDER
 Ekonomiegatan 3. Tel 14 400
 Vardagar 9-17, lördagar 10-14

EL SHADDAI
 Vardagar 09.00-19.00
 Lördagar 09.00-17.00
 Söndagar STÄNGT
 Julafton 09.00-13.00
 Norra Esplanadgatan 4, tel 19 077

MKAB.com
JULÖPPET
 Vard. 8.30-17.00
 Vard. 15-23.12 8.30-20.00
 Lö 13 / 20.12 ... 10.00-14.00
 Sö 21.12 12.00-16.00
 Julafton Stängt
 Skarpansv. 26, tel 13 536, fax 16 566
 Öppet: vardagar 8.30-17.00
 lördagar 10-14

Fr.o.m. 13/12
 Vardagar 09.00-20.00
 Lördagar 10.00-15.00
 Söndag 12.00-15.00
 Julafton STÄNGT
Baby & Sjukvård
 Norragatan, tel 12 504, fax 12 503

JULÖPPET
VARUHUSET ZEIPELS
 Torggatan 7
 Vardagar 9-20
 Lördag 9-18
 Söndag 10-17
 Julafton 9-13

KappAhl
 "You look great!"
Dillen
 GATUPLAN
Zko
 - en trappa ner
ROBERT'S COFFEE

Sittkoff
 - Allt på ett ställe -
Julöppet:
 Vardagar 10-20
 Lördagar 10-16
 Söndagar 12-16
 Julafton 09-12
 Juldagen stängt
 Julannandag stängt
 Lördag 27.12 10-15
 Nyårsafton 10-14
 Nyårdagen stängt
 fr.o.m. 11 december
Välkommen!

GOD JUL
 vardagar 8-20
 lördagar 10-16
 söndagar 12-16
 julafton 9-12
MARIEHAMNS BOKHANDEL
 Torggatan 14, tel 19 745

JULÖPPET:
 Vardagar 08.00-17.00
 Lördagar 09.00-13.00
 Julafton STÄNGT
Simons bygg & trävaror
 Tel: 21 022 Fax: 23 733
 Dalkarbyvägen

fotoliiga.fi | Kvalitet, kunnande, service!
 www.gefoto.fi
JULPAKET
MJU 1050SW • I kyla eller väta
 • 10 milj pixel
 • 3x optisk zoom
 • 2,7" skärm
 • filma med ljud
 • vattentät till 3m
279,-
FE-20 • Till glädje för alla
OLYMPUS
 Liten & nätt kamera med 3x optisk zoom, 8 milj pixel, ansiktsfokus, 2,5" skärm, filma med ljud
129,-
 Tomten är med oss och lagar paket den 18 & 22 december
 Förmånskort & presentkort på bilder ingår vid alla kameraköp!
GEFOTO
 Gerhard's Foto Ab
 Sittkoff Torgg. 13 A • tel 018-14 623
 11-23/12 • vard 9-20 • lörd 10-15 • sönd 12-15

Skrota Mise!

■ **Det sägs** att ett samhälle får de politiker/ledare de förtjänar. Men förtjänar det åländska samhället verkligen politiker i stil med **Jan Lindgrén** med flera?

De vägrar medge att de gjorde något fel när Mise grundades, trots att de genom sitt agerande trampade på folks uppfattning om rättvisa. Ett hushåll bestående av en person skall inte betala samma grundavgift som en familj med fem personer. Dessa Mise konstruktörer med huvudarkitekten Westerberger i spetsen kan beskrivas med en 00.

Varifrån hämtas dessa kostnadsuppgifter som presenterats? Ur styrelsemedlemmarnas fantasi förmodar jag.

När folk protesterar då kommer hoten. Vi stiftar lagar, skriver förordningar, ni ska göra som vi bestämmer och hör sen. Korkat! Urdundt! Hittills har jag snällt betalat, men nu är det dags att tänka om.

Skrota Mise! Låt vetliga människor, som har förmågan att tänka sunt och praktiskt och som har fingertoppskänsla för människors rättskänsla, göra ett nytt försök.

Vi har sorterat och återanvänt i minst 25 år, har haft varmkompost och urinseparering nästan lika länge. Vi har svårt att få ihop EN säck brännbart avfall i månaden, men ska tvingas till dyr sophämtning. Nej tack.

Kurt Lindh Saltvik

Färdigsytt!

Krulltomte panel 2-pack
 ord. pris 16,50
10,95

Stjärnöljettlängd
27,50

Heart panel 2-pack
22,50

Frans panelgardin 2-pack
10,95

Välkommen in!
TORGGATAN 4 • TEL. 018-23 360
 www.visitaland.com/tyger&sant
 Öppettider: måndag-fredag 9-20,
 lördag 10-16, söndag 12-16, julafton 9-12

TYGER & SANT

DEBATT

Fellman förminskar betydelsen av kampen

Nina Fellman i ledaren "Är åländsk" gammal bättre än annan" (8 december) låter förtvivlad över motivering för att Aktia stödd av Wiklöf skulle vilja ta över Ålandsbanken, över om "det bara handlar om maktkamp mellan olika grupper av människor...".

I övertagandestrider kan finnas ett element av personlig fåfänga och maktlust, men viktigaste frågan var syftet varför man väljer ett specifikt mål. Man vill använda målets resurser på något annat sätt, så att man må vinna finansiella fördelar för sig själva. Det är lätt att förutse (eftersom en bank inte behöver två huvudkontor) att detta skulle betyda att ÅAbs huvudkontor absorberas inom Aktias, med resultat att på Åland minskar i framtiden mängden av specialiserad sysselsättning i branschen liksom varieteten av karriärmöjligheter för de mest utbildade åländska ungdomar, som vore bland örikets mest värderande resurser.

N.F. försöker förminska betydelsen av kampen genom att låtsas tro det var bara är någon sorts personlig strid. Hon vet väl, tror jag, att det är mycket allvarigare men polemiken kräver att hon distraherar uppmärksamheten bort från rollen som spelar av Svenska litteratursällskapet.

På samma vis försöker N.F. minimisera betydelsen av Konstsamfundets investering i Nya Åland.

Men vad exakt vore meningen då? Kanske det var bara förtjänsten, men i så fall vore just denna investering ett förvånande val. Är det inte så att motivering vore att ge stöd till den tidningen på Åland vars redaktion sympatiserar med fondens egna mål samt som kan litas på att alltid föredra att upprätthålla den linje som passar vidare finlandssvenska intressen fastän det skadar de åländska (som t.ex. i fallet ÅAB)?

Om så vore fallet, skulle inte detta bli ett försök

genom utnyttjande av fondens pengar (samtidigt utan förväntning av någon förutsägbar finansiell fördel för fonden) att påverka den åländska offentliga opinionen enligt fondens linje, obekymrad om detta skulle verka emot Ålands egna intressen?

Men man får aldrig verifierat vad verkligen var de privata fondernas mening eftersom de saknar transparens. Deras styrelsemedlemmar är ansvariga för sitt agerande bara inför sig själva.

Man blir ändå så hemskt trött att läsa igen att någon kritik eller protest som helst mot statsregerings politik gällande Åland betyder att man "demoniserar aktörer utanför Åland...".

Har N.F. aldrig hört talas om legitim opposition? För N.F. syns all opposition mot denna politik, samt allt frågande om de finlandssvenska intressen är desamma som de åländska, som konfrontation – och

man vet att för det liberala partiet samt anhängare måste konfrontation alltid undvikas och ersättas bara av okritiskt förtroende.

Gjorde **Gunnar Jansson** det 2001 när han uttalade i Riksdagen att "för Åland återstod nu endast en rättskamp för autonomi, på samma sätt som det autonoma storfurstendömet Finland hundra år tidigare fört en rättskamp mot Tsardömet förryskningspolitik"?

Jag skulle vilja fråga precis vad har förändrats sedan dessa ord uttalades, utan att liberala partiet har blivit största part i landskapsregeringen?

Robert Horwood

Om Konstsamfundets hemliga motiv vet jag inte mer än någon annan. Vad jag kan säga av erfarenhet är att Konstsamfundet som ägare varit konstruktiva, att deras uttalade motiv varit att bevara tvåtidningssituationen samt att de naturligtvis inte köpt aktier i Nya

ledare
Nina Fellman
Chefredaktör
Telefon: 030 441

Är "åländsk" gammal makt bättre än annan

Vem är ållänning? Vard är en ållänning? Vem har rätt att tala för ållänningarna i gemen? Vem har rätt att försöka påverka Åland eller ållänningarna i någon riktning?

Alla stora frågor ställas samman i praktiken när saker ställs på sin spets. Ålandsbanken, tidningskonkurrensen, Lisabon-fördraget, smuset, Paf och Veikauas.

Vem är egentligen ållänning? På denna ö är ållänningarna de som har rätt att tala för ållänningarna i gemen. De har rätt att försöka påverka Åland eller ållänningarna i någon riktning. De har rätt att försöka påverka Åland eller ållänningarna i någon riktning. De har rätt att försöka påverka Åland eller ållänningarna i någon riktning.

Rätt svar? Identitet! Identitet betyder att man har rätt att tala för ållänningarna i gemen. Det är inte så enkelt som det låter. Det är inte så enkelt som det låter. Det är inte så enkelt som det låter.

Lika plöjket är det en Åland ännu är en ö. Lika plöjket är det en Åland ännu är en ö. Lika plöjket är det en Åland ännu är en ö. Lika plöjket är det en Åland ännu är en ö.

År 2001 uttalade Gunnar Jansson i Riksdagen att "för Åland återstod nu endast en rättskamp för autonomi, på samma sätt som det autonoma storfurstendömet Finland hundra år tidigare fört en rättskamp mot Tsardömet förryskningspolitik"?

Jag skulle vilja fråga precis vad har förändrats sedan dessa ord uttalades, utan att liberala partiet har blivit största part i landskapsregeringen?

Robert Horwood

Om Konstsamfundets hemliga motiv vet jag inte mer än någon annan. Vad jag kan säga av erfarenhet är att Konstsamfundet som ägare varit konstruktiva, att deras uttalade motiv varit att bevara tvåtidningssituationen samt att de naturligtvis inte köpt aktier i Nya

Nya Åland

Redaktion: Ålandsbanken, Åland
Telefon: 030 441
E-post: nyaa@nyaa.se

Personlig strid. Nina Fellman försöker förminska betydelsen av kampen genom att låtsas tro det var bara är någon sorts personlig strid, menar insändarskribenten.

Åland av vinstintresse. Det gör sällan institutionella ägare. Några försök att påverka eller styra redaktionen har inte förekommit. Min huvudpoäng i ledaren var att det finns flera "åländska" intressen, likaväl som finlandssvenska, och att det inte är möjligt att avskärma Åland från resten av världen.

Nina Fellman chefredaktör

Brändö kommun och Lappo skola

Den "nya" kommunledningen har i och med aviserad stängning av Lappo skola startat nedrustningen av Lappo by i Brändö kommun. Kommunledningen borde ha ett bättre minne än så, eftersom närhistorien kan berätta för envar, hur en nedrustning av en skärgårdsby går till.

Jurmo "Den by där det händer mest just nu." Jurmo skola stängdes 1972 och öppnades senare tillfälligt under något år. Antalet fast bosatta var då ca 70 personer, byn hade en fungerande butik. Hur ser det ut i dag? De som bor och kämpar på Jurmo i dag har det inte lätt, trots driftighet och idérikedomar - varför? Varför är det så få bofasta på Jurmo?

Skolan - Är det just på grund av ovanstående kunskap, eller förhoppningsvis okunskap, som man aviserar en stängning av Lappo skola?

Pedagogiken. Rent pedagogiskt (pedagogik grek. = Att leda barn) är det ingen fördel för barnen att transporteras till en annan - fastän ny - skola, då pedagogiken inte sitter i skolans väggar. Hur fler lärare skall få eleverna att inhämta mer kunskap har inte förklarats trovärdigt eftersom Lappo skola har alla möjligheter att anlita specialister, som bor i närheten, även pedagoger. En specialist på något kan ofta hjälpa barnen att förstå och lära sig mer effektivt, eftersom specialisten har en mer praktisk syn på sin specialitet än en vanlig pedagog.

Hotad. Den "nya" kommunledningen har i och med aviserad stängning av Lappo skola startat nedrustningen av Lappo by i Brändö kommun. Foto: MARIA NYKVIST

"En liten åldersblandad grupp präglas av samarbete och finkänslighet. Större grupper med starka ramar är något fullvuxna skapat, som inte stöds av hjärnforskningen om optimalt lärande." (Kandel -Hawkins)

Socialt. De senaste studierna om barns självkänsla visar att barn som "fått vara barn ända upp i 11-12-årsålder har den bästa självkänslan" (inte blivit pressade av äldre barn att sluta leka). Den möjligheten existerar i högsta grad i Lappo skola. Att barnen, då de blivit äldre får börja i en

större skola är perfekt. Bjud eleverna i Lappo skola på denna privilegierade utbildning!

Ekonomi. Enligt uppgift är inte Brändö kommun i ekonomiskt trångmål, så vad är det som driver kommunledningen att fortsätta nedrustningen av kommunen? Är det manne så, att man månar om kommunens centrum så till den grad att man låter de perifera delarna av kommunen förfrysas, för att centrum skall få tillräckligt med värme. Då den verkliga ekono-

miska kylan slår till, finns det inga perifera kommundelar att beskatta, men då är väl alla pensionärer och "vem bryr sig".

"Det har hotats tillräckligt länge om avfolkning och utflyttning i fall Lappo skola stängs" (skriver den nya kommunledningen

Ovanstående citat, visar på, att man inte lärt mycket av kommunens egen historia och att det finns något annat, som irriterar kommunledningen! Finns det en dold agenda? **Orättvisor i gången tid?** Lappobornas stolthet över sin by och dess anor?

Lappoborna har närmare till Mariehamn, restiden från kommunens andra delar förlängs, då färjan måste ta i land Lappo.

Man kan förstå att var och en ser till sitt eget i första hand, men när det gäller förtroendevärdet i en kommun är det viktigt att man ser till hela kommunen och inte endast till de närmaste vännerna.

Är det faktiskt det viktigaste för kommunledningen, att skada de delar av kommunen man inte tycker om, och samtidigt skada hela kommunen för att visa sin makt för sina väljare?

Då kommunledningen räknar på de "stora vinsterna" tag då också i beaktande de högre kostnaderna för Brändö grundskola för fler elever och kostnader för sjötrafikomläggning (eller är det landskapsregeringens bord?) på grund av elevskjut-sarna.

Uteblivna skatter, som följer på beslut att dra in skolan i Lappo, kommer att sänka kommunens inkomster.

Konsekvenserna kommer att vara betydande för de familjer som flyttar på grund av skolindragningen, för Lappobutiken och alla fastboende lappobor, björköbor och asterholmabor, företagare, kringverksamheter, mm.

Lyft därför blicken och begrundna vilka följer det får att dra in den viktigaste servicen för en skärgårdsbyns möjlighet till överlevnad och välmåga. För en levande skärgård **Lars Trondh**

Hur gick det med etnologtjänsten?

I januari detta år hade jag anledning att offentligt uttala min oro över att etnologin under senare tider fått en allt sämre ställning inom museibyran.

Den omedelbara anledningen till min polemik med byråns ledning var att en av de sista kvarvarande etnologtjänsterna skulle återbesättas. I sitt svar på mina uttalade farhågor yttrade byråns chef att det "självfallet" inte är museibyråns strävan "att dra ner på ambitionen vad gäller det etnologiska arbetet".

Hur gick det således med återbesättandet? Såvitt jag vet söktes tjänsten av minst två kompetenta etnologer, bägge med flera års arbetserfarenhet på olika poster inom museibyran och bägge bosatta på Åland. Jag känner inte till om tjänsten söktes även av andra etnologer. Eftersom ingenting om återbesättandet av etnologtjänsten såvitt jag vet har delgivits allmänheten, måste jag här be byråchefen själv lämna upplysningar i ärendet:

- 1) Hur många sökande anmälde sitt intresse för tjänsten?
 - 2) Vilka ämnesinriktningar representerade de?
 - 3) Vilken kompetens har den som valdes för tjänsten?
 - 4) Hur motiverade byråchefen valet?
- Nils Stora**

Ge en julhälsning
och gör en hjälpinsats!

Önska God Jul
och Gott Nytt År
med en annons i Nya Åland

En annons enligt denna modell kostar 27€ inkl. moms. Av detta belopp går 10€ till välgörande ändamål (t.ex. Ålands Barnfond, Ålands Sjöräddningssällskap, Ålands cancerförening, Rädda Barnen, Djurskyddsföreningen).

Ring 23 444, faxa 23 450 eller kom in till oss på annonsavdelningen så hjälper vi dig. Du kan också skicka e-post till: annons@nyan.ax, ange då din faktureringsadress och till vilken fond du vill betala. Gäller endast privatpersoner.

Annonserna publiceras t.o.m. 22/12 2008.

Nya Åland
☆☆☆

www.nyan.ax

Rabatt på julhälsningen med Nyankortet!
Med Nyankortet får du julhälsningen för endast 22€ inkl. moms

**Nyan
värmer
vardagen**

Ring: 23 444 Faxe: 23 450
Mejla: prenumeration@nyan.ax
Messa: Skicka NYAN TACK
namn, adress, postadress, telefon
till 173520 Kostnad för messet 0€
Posta: fyll i kupongen och lägg
i närmaste postlåda

Javisst, jag vill prenumerera på
Nya Åland till 31.12 2009 för endast 189€.
Dessutom får jag Nyan resten av 2008, Nyankortet
och eNyan utan kostnad.

Texta tydligt!

Namn:

Adress:

Postadress:

Telefon:

Underskrift:

Nya Åland
☆☆☆

bjuder på
portot

NYA ÅLAND

Svarsförsändelse
Avtal 22100/41

22103 Mariehamn

Erbjudandet gäller en fortlöpande prenumeration och bara nya prenumeranter.
Portot tillkommer på prenumerationer utanför Åland.

Nya Åland

11 DECEMBER 2008 NR 288

Om jag vore
Jesus i
Saltvik...

...så skulle jag se till att alla hade en familj att fira jul med. Det säger **Hanna Lindblom** som går i skriftskola i Saltvik.

SIDORNA 34-35

Ön där bara tre bilar är tillåtna

RESEGUIDEN. De tre fordon som är tillåtna på ön är en polisbil, en ambulans samt en brandbil. Då bilen gjorde sitt intågande på marknaden på 1920-talet valde man på ön att helt förbjuda dem för att skona naturen.

Vår hittar man den ön? USA, är nog inte det första du gissar på, men det är det faktiskt.

Mackinac Island, är en liten ö i Lake Huron i de norra delarna av delstaten Michigan i USA, cirka 450 kilometer från delstatens största stad Detroit.

Reseguiden tar dig med till detta ovanliga resmål.

SIDORNA 31-33

Hästar. Många väljer att ta sig fram på ön med häst och vagn.

Foto: CARL-MAGNUS LÅNGKVIST

TOP
495

KappAhl[®]
You look great!

Erbj. gäller så långt lagret räcker och ej i kombination med andra rabatter eller erbjudanden.

ÖPPET
7 DAGAR
I VECKAN

VARUHUSET **ZEPELS** TORGG. 7 ÖPPET VARD 9-20, LÖRD 9-18, SÖND 10-17

Ännu hinner du förnya till jul

860€

Fondi divan
bäddsoffa

1045€

Meri matgrupp
6 stolar + bord

-20%

Alla mattor, lampor
och sängkläderAlla
soffbord

-20%

Utgående resårsängar
och resårmatrasser

-30-50%

Vi har även REA på udda
mattor, hyllor, fåtöljer, byråer mm

Rabatterna gäller på ord. pris och lagervaror fram till jul

MÖBEL-City

G. Godbyvägen. Tel 21 165, fax 19 544

Julöppet: sön 14/12 12-16, vard 15-18/12 8.30-19, lör 10-15, julafton/nyårsafton stängt

**DIN SPORT &
FRITIDSBUTIK!**

JULKLAPPSTIPS

Verso 107
CROSS TRAINER

399€

Paso 107
MOTIONS CYKEL

249€

SPORT
center

NORRAGATAN 9, tel. 16 489, fax 16 589.

Lörd 13.12 kl.10-15, Sönd 14.12 kl.12-16

Vardagar 15-23.12 kl.9-20 Julafton STÄNGT

Hårda klappar

SIEMENS

Gigaset AL140
trådlös telefon

395€

Sony Ericsson
C702 kameratelefon
Alla vinklar i ur och
skur

33€

99€

NAVIGON
1200 bil-GPS

Här hittar
du
oss!

Öppet: vardagar 8-16.30, lördagar stängt

Ålands Telefonandelslag

JOMALA, HANTVERKARGRÄND 1. TEL. 41 053

GSM ÅLAND
Global telekommunikation

Passa på!

KANONERBJUDANDE

DATA GROUP
IT-proffs i samverkan

HP 6735B

- AMD Athlon 64 X2 Dual-Core PCs QL-60
- 2 Gb Internminne
- 160 Gb Hårddisk
- 15,4" Skärm
- 3G / WIRELESS WAN
- DL DVD+-RW SuperMulti (Lightscribe burner)
- Dockningsbar, Bluetooth
- Windows Vista Home Basic

**+ Mobilt Bredband
24,90/mån***

* priset gäller inom Åland. 2Gbyte nedladdning
upptill 3,6 Mbit/s. Efter det 128Kbit/s

590€

TeleButiken
Mariehamns Telefon Ab

Storagatan 6, tfn 27 448
www.telebutiken.ax

Välkommen till oss!

MKAB.com
Mariehamns Kontorsmaskiner AB

Skarpansv. 26, tel 13 536, fax 16 566
Öppet: vardagar 8.30-17.00
Lördag 10.00-14.00

datorer • nätverk • skrivare • kopiatorer • service • kassasystem • kontorsmöbler • kontorsmaterial

Förnya klapparna!

Små och stora tips för en snyggare inredning. Välkommen in!

Sittsäck
55€
(82€)

2

Paketpris
Barnstol 4-pack
105€
(135€)

3

Bäddset
33€
(46€)

4

Tag 2
betala
för 1
(10€/st)

5

Kuddar
fr. 22€

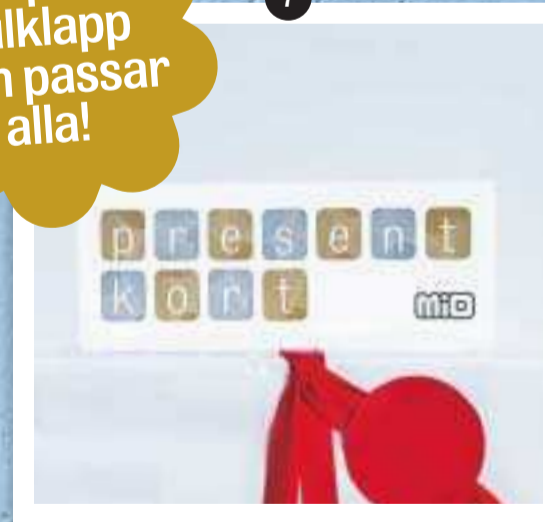
6

Lammskinn
45€
(70€)

7

Tips!
Julklapp
som passar
alla!

1. Sittsäck Zit Zack i Polon, finns i ett antal färger **55€** (82€) 2. Barnstol Milla i vitlack, finns även i blå, gul, rosa och grön **33€/st.** **Paketpris!** 4-pack, blanda färgerna som du vill **105€** (135€) 3. Bäddset Weston, vit/svart, svart/vit eller vit/beige i 100% bomull **33€** (46€) 4. Ljusstake Freja i svart smide, H 48 cm, tag 2 betala för 1 (10€/st) 5. Kuddar fr. **22€** 6. Lammskinn Soft i vit eller svart **45€** (70€) 7. Presentkort, gäller hela vårt sortiment i alla våra Mio-butiker.

Välkommen till Mio i: Åland Lövdalsvägen. 018-317 44. Mån 9-19. Tis-Tor 9-17.30. Fre 9-17. Lör 10-14. Priserbjudandena gäller tom 23/12 och kan ej kombineras med andra erbjudanden. Vi reserverar oss för eventuell slutförsäljning. Behöver du inredningshjälp? Boka tid hos någon av våra Mio Inredare i din butik, mer info på mio.se Skraddarsydda finansieringsalternativ med Aktiiviraha.

VÄLKOMMEN TILL SUPERMARKET KANTARELLEN

LUSSE-
BULLE 2⁵⁰
OCH KAFFE ST

Café
KANTARELLEN

Supererbjudandena gäller torsdag 11 – söndag 14 december

LUTFISK
HÄTÄLÄ

6⁹⁵
KG

Supererbjudande!

ETRECOTÉ

Inhemska

17⁵⁰
KG

FRUKTCKOKTAIL
820g, EURO SHOPPER
Ep 1,82/kg

1⁴⁹
ST

Supererbjudande!
KLEMENTINER
Spanien

1²⁹
KG

KRÄFTCHILI-
ALIOLI
200g, CHIPSTERS
Ep 18,50/kg

3⁷⁰
ST

 -förmån

ANNAS
PEPPARKAKOR
300g
Utan plussakort 1,89/pås

1⁵⁹
PÅS

PHILADELPHIA
ORIGINAL
200 g
Ep 9,95/kg

1⁹⁹
ST

Supererbjudande!
GRIS YTTTERFILÉ

Inhemska

8⁵⁰
KG

RÄKOR MED
SKAL
djupfryst
500g Stl. 90/120 ULLMO
Ep 4,40/kg

2²⁰
ASK

Supererbjudande!
KIWI FRUKT
500 g, GREKLAND

0⁹⁹
ASK Ep 1,98/kg

GODIS-
BOXAR
320-350g, FAZER
Utan plussakort 11,25/3st

10⁰⁰
3 ST

JULLIMPA
500g, VAASAN
Utan plussakort 1,59/pås

1³⁹
PÅS

Alla supererbjudanden gäller så långt lagret räcker!

K

SUPERMARKET

KANTARELLEN

Nya Godbyvägen tel. 32 840

Månd-fred 9-21, lörd 9-18, sönd 10-18

PLUSSA
för dina inköp

Polen är intresserat av att köpa begagnade Hawk-övningsjaktplan av Finland. Enligt Yle diskuterades affären under den polske försvarsministerns besök i Finland förra veckan.

riksnytt

En hotellnatt i Finland är i snitt billigare än i de andra nordiska länderna. På europeisk nivå ligger priset i Finland nära genomsnittet, visar en jämförelse som Hotels.com har gjort. Hotels.com förmedlar hotellrum via internet.

Pojkar får bättre betyg än flickor

HELSINGFORS. Flickorna presterar bättre i modersmål och litteratur än pojkarna. Men de får sämre betyg för samma kunskaper.

Flickor som fått betyget 8 i modersmål har samma färdigheter som pojkar som fått betyget 9, visar en undersökning som utbildningsstyrelsen gjort.

–Situationen är inte okej, säger undervisningsminister **Sari Sarkomaa** (saml) som tog emot rapporten på fredagen.

Undersökningen, som gjorts bland elever i årskurs 7 hösten 2007, visar också på stora variationer i betygsättningen skolorna emellan. Elever som fått samma betyg i modersmål när de gått ut sjätte årskursen har helt olika kunskaper när de börjar i högstadiet.

Resultatet gäller såväl finska som svenska skolor. Dessutom visar undersökningen att skrivfärdigheterna är svagare än övriga modersmålskunskaper och att skillnaderna mellan könen är stora speciellt när det gäller skrivfärdigheter.

Skrivfärdigheter

Bland de svenskspråkiga pojkarna hade 40 procent svaga skrivfärdigheter, medan bara 28 procent av de finskspråkiga pojkarna hade minst nöjaktiga skrivfärdigheter. Bland de svenskspråkiga flickorna hade 71 procent och bland de finskspråkiga 60 procent minst nöj-

Inte lika. Det finns skillnader i bedömningen av skolelever, det visar en ny finländsk undersökning. De åländska skolorna deltog inte i undersökningen. Bilden togs när elever i Strandsnäs kurade skymning tidigare i höst. Foto: JONAS EDSVIK

aktiga skrivfärdigheter. Resultaten mellan språkgrupperna är inte direkt jämförbara eftersom proven inte var helt identiska.

Undersökningen visar också att pojkarna läser färre böcker och lånar färre böcker på biblioteket än tidigare.

Elever med svaga skrivfärdigheter har problem med skilletecken, meningsbyggnad och olika slags formuleringar, säger specialplaneraren **Chris Silverström** och undervisningsrådet **Hannu-Pekka Lappalainen** på utbildningsstyrelsen.

–Ända in i högstadiet går skrivuppgifterna ut på att skriva

berättelser. Eleverna får inte övning i att skriva olika slags texter och de lär sig inte processskrivning, säger Lappalainen.

Betyg efterfrågas

Utredarna rekommenderar att det separata betyget för skrivfärdigheter, som slopades för cirka 20 år sedan, återinförs.

–Det kommer jag att överväga på allvar, säger Sarkomaa.

Utredarna kritiserar också betygsättningen i högsta allmänhet och efterlyser att hela betygskalen används. I det svenska materialet hade 95 procent av eleverna minst

nöjaktiga betyg i modersmål, medan bara 58 procent fick nöjaktiga resultat i undersökningsprovet.

I vår görs en utredning om grunderna för betygsättning.

Utbildningsstyrelsen genomförde undersökningen bland 1821 elever i 25 svenskspråkiga skolor och bland över 6000 elever i 130 finskspråkiga skolor hösten 2007.

En likadan undersökning gjordes år 2002. Några större skillnader i resultaten då och nu framkom inte. Åländska skolor deltog inte i undersökningen.(FNB/ab)

Gör eget hjärttest inför flygresan

En hjärtpatient kan på egen hand testa sin flygduglighet. Om man inte kan gå symtomfritt upp för trapporna mellan två våningar eller promenera 50 meter, klarar man sannolikt inte heller av den lindriga syrebristen under en flygresan.

Resenärens egen bedömning räcker ändå inte till för flygbolaget, som kräver att man fyller in en separat blankett.

Finlands läkartidning dryftar hjärtpatienternas flygproblem i sitt senaste nummer.

Hjärtpatienten bör minnas sin sjukdom redan då resan planeras, och underrätta flygbolaget om den vid reserveringen. Samtidigt kan man komma överens om nödvändiga specialarrangemang.

Det är också skäl att kontrol-

lera vad reseförsäkringen täcker. Försäkringen ersätter till exempel i allmänhet inte vårdkostnaderna om patienten varit sjuk redan då resan inleddes.

Efter kranstartöntgen kan patienten resa med flyg redan följande dag, men efter en ballongutvidgning måste man vänta en vecka. Efter en hjärtinfarkt kan patienten i allmänhet flyga om tre veckor.

Hjärta ger mellanlandning

Finnair transporterar årligen omkring tio miljoner passagerare. Mellan 700 och 800 sjukdomsfall och färre än två dödsfall per år inträffar på flygningarna. Vårt femte sjukdomsfall har samband med hjärtsjukdomar. Finnairs plan gör tre mellanlandningar per år på grund av sjukdomsattacker.

En frisk människa klarar väl av förändringarna i lufttrycket under flygningen och största

Inte så farligt. En frisk människa klarar väl av förändringarna i lufttrycket under flygningen och största delen av hjärtpatienterna kan också flyga tryggt. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

delen av hjärtpatienterna kan också flyga tryggt. Också hos friska resenärer sväller benen under långa flygningar, och hjärtpatienter kan tolka svullnaden som symptom på hjärtsvikt. För att förbättra blodcirkulationen rekommenderas flygstrumpor, fotgymnastik och annan lätt motion. Det lönar sig också att dricka tillräckligt med vatten.

Hjärtpatienter kan också ha

svårt att klara av stressen med att bära sitt bagage och snabbt ta sig mellan terminalerna samt allt vakande som ofta är förknippat med långa resor.

Stressen kan därtill öka av säkerhetskontroller, språkproblem och flygrädsla. Allt det här borde beaktas då man bedömer om man är i flygskick. Ofta är allt det här ett större problem än själva flygandet.(FNB)

Enligt Finlands Bank börjar arbetslösheten stiga när den ekonomiska utvecklingen försämras. Antalet arbetslösa ökar nästa år med 23.000 personer och år 2010 med ytterligare 12000 personer. Arbetslösheten väntas år 2010 uppgå till 7,7 procent. (FNB)

Världen just nu

Dioxin i endast tre nötkreatur

HELSINGFORS. Otillåtet höga halter dioxin har hittills endast påträffats i köttet från tre nötkreatur på Irland, sade Eviras chef **Jaana Husu-Kallio** till FNB på tisdagskvällen. Antalet är hittills så lågt att Irland inte behöver dra bort sina nötköttsprodukter från marknaden.

Hittills har elva nötkreatur testats och ytterligare 34 djur ska nu också undersökas.

–Det verkar som om det här kan begränsas till några nötkreatur på Irland. Djuren har spårats eller berörs av begränsningar. Det betyder att Irland garanterar att de inte hamnar i livsmedelskedjan, sade Husu-Kallio.

Husu-Kallio säger att det betyder att man kan dra slutsatsen att det irländska nötkött som importerats till Finland under hösten inte berörs av dioxinmisstankarna. Kring 200.000 kilo irländskt nötkött har importerats till Finland. Husu-Kallio tror att man i Finland klarar sig undan svin- och nötköttsskandalen med blotta förskräckelsen. Hittills har inga av de giftiga irländska köttpartierna spårats till Finland.

Tidigare i veckan påträffades mycket höga halter dioxin i irländskt svinkött. Evira beslöt att dra bort allt irländskt svinkött från den finländska marknaden som en försiktighetsåtgärd.

Husu-Kallio säger att resultaten ännu inte är slutgiltiga. Evira följer därför noggrant med läget på Irland. (FNB)

Snö stängde Milanos flygplats

MILANO. Snöyra stängde en av Milanos två flygplatser på onsdagen, rapporterar italiensk tv.

Trafiken stoppades tillfälligt på flygplatsen Linate, medan flygen försenades på grund av snön på den andra flygplatsen Malpensa.

Även tågen försenades på grund av snöfallet, rapporterar tv-kanalen Sky TG 24.

Det föll fem centimeter snö i Milano under natten. (FNB–AFP)

Knarkkrig i Mexiko trappas upp

TIJUANA. Allt fler dör i kriget mellan de mexikanska narkotikakartellerna. På tisdagen hittade myndigheterna 17 lik i landets norra del nära den amerikanska gränsen.

Största delen av våldsamheterna har koncentrerats till norra Mexiko där de två mäktigaste kartellerna kämpar om smuglingsrutterna till USA. Våldsamheterna har ökat kraftigt i år och närmare 5400 människor har dödats. Största delen av dem är medlemmar i knarkligorna eller poliser.

Enligt Mexikos justitieminister **Eduardo Medina** har antalet dödsoffer fördubblats jämfört med i fjol. Han räknar med att nästa år kommer att bli ännu värre. (FNB–Reuters)

”Britterna lämnar snart Irak”

LONDON. Den brittiska regeringen tänker dra bort alla sina styrkor i Irak till sommaren. Tillbakadragandet inleds i mars, skriver tidningen Guardian. De sista soldaterna ska lämna Basra i juni. Största delen av de brittiska styrkorna är nu stationerade på en flygbas nära staden.

Också tidningen Daily Mail rapporterade om den brittiska trupperträtten. De brittiska styrkorna har varit i Irak sedan 2003 då den USA-ledda alliansen störtade **Saddam Hussein**. (FNB–AFP)

Lugn natt i Grekland

ATEN. Demonstrationerna i Grekland har avtagit under natten. Enligt den grekiska radion var natten den lugnaste sedan veckoslutet.

Men nya oroligheter är att vänta i dag på grund av en planerad generalstrejk. Den ökar spänningen speciellt i Aten och hotar stoppa bland annat flygtrafiken.

Enligt radion har fackförbunden beslutat att de inte ordnar någon demonstration på gatorna i Aten.

Oroligheterna började under veckoslutet då polisen öppnade eld mot demonstranter och en 15-årig pojke dödades. Regeringen anklagas för polisens hårda tag samt för ökad fattigdom och arbetslöshet. (FNB–Reuters–DPA)

Ville sälja Obamas plats

CHICAGO. Illinois guvernör greps på tisdagen för planer på att sälja **Barack Obamas** lediga plats i senaten.

Guvernör **Rod Blagojevich** och hans stabschef **John Harris** greps i sina hem i gryningen på tisdagen av den federala polisen FBI. De åtalas nu för bedrägeri och mutbrott.

Obama lämnade senaten strax efter att han valts till president den 4 november. Ersättaren skulle utnämnas av Blagojevich.

–Jag vill klargöra att Barack Obama inte på något sätt är inblandad i saken, sade federale åklagaren **Patrick Fitzgerald**.

Enligt Fitzgerald är den korruptionsanklagade Blagojevich fortfarande den enda som har fullmakt att utnämna Obamas efterträdare i kongressens överhus senaten. (FNB)

Nära en miljard svälter

STOCKHOLM. Ytterligare omkring 40 miljoner människor har drabbats av kronisk hunger i år på grund av de stigande priserna på livsmedel, rapporterar FN:s livsmedels- och jordbruksorgan FAO på tisdagen. Det innebär att antalet undernärda människor i världen är 963 miljoner, att jämföra med 923 miljoner 2007.

Siffran riskerar att stiga och ännu fler människor kan komma att hamna i fattigdom de kommande månaderna till följd av den globala ekonomiska krisen, enligt FAO.

–En ökning med 40 miljoner, det motsvarar hela Spaniens befolkning, konstaterar **Christina Engfeldt**, ansvarig för FAO:s information i Norden. (FNB–TT)

Ekonomi

Finlands Bank: BNP minskar med en halv procent

HELSINGFORS. De ekonomiska utsikterna har försämrats snabbt. Finlands Bank förutspådde på tisdagen att bruttonationalprodukten minskar med 0,5 procent nästa år.

Efter det vänder ekonomin till en långsam tillväxt.

Chefen för Finlands Bank **Erkki Liikanen** säger att utsikterna i världsekonomin har försämrats exceptionellt snabbt. Den ekonomiska nedgången kan enligt honom mildras med ekonomiskpolitiska medel, men den kan inte förhindras.

–De ekonomiska utsikterna

innehåller för tillfället exceptionellt mycket osäkerhet. Den ekonomiska utvecklingen kan också bli svagare än förutspått, eftersom det ännu är svårt att bedöma hur stora följer krisen på finansmarknaden slutligen får för den övriga ekonomin, sade Liikanen på tisdagen.

Enligt Finlands Bank börjar arbetslösheten stiga när den ekonomiska utvecklingen försämras. Antalet arbetslösa ökar nästa år med 23.000 personer och år 2010 med ytterligare 12000 personer. Arbetslösheten väntas år 2010 uppgå till 7,7 procent. (FNB)

Flickan som inte fanns?

■ Här kommer en beställd historia, levererad 20 mars 2000 till underhållningsmagasinet XIT men som ändå inte publicerades. Dags för ett nytt försök:

Som gosse var jag ständigt omgiven av uppmuntrande kvinnor i de flesta åldrar. Även om samhället var allt annat än jämställt i Stockholm eller på Åland på 1940-talet märkte jag ganska lite av att kvinnorna hölls nere.

I min värld hade kvinnorna betydande makt. Men framför allt var de i mitt tycke ännu mer spännande och personliga än männen.

Jag minns kalas på mina morföräldrars ställe i Vårdö, Kalorsons, då jag efter maten automatiskt smet undan från människors rådsbord i salen, där inledningsvis skördeutskärter och annat livsviktigt men svårbegripligt avhandlades i

För min del/
Hasse Svensson
has.se.svensson@telia.com

hövligt tempo. Det grabbiga snacket hörde hemma i andra sammanhang, lärde jag min senare.

Mitt mål var det stora köket. Där redde kvinnorna tillsammans upp efter måltiden. Under tiden talade de om allt möjligt intressant som tilldragit sig i trakten - eller kunde förväntas tilldra sig om det inte ville sig bättre.

Kvinnornas anekdoter var för det mesta begripliga även för mig, som satt på en stol i ett hörn och inte gjorde något som helst väsen av mig. Det var värre i salen, där poängen i de flesta historierna inte blev uppenbarade för mig, medan farbröderna skrattade manligt åt olika tillkortakommanden i deras värld.

Jag vet ju att jag fascinerades av dessa kvinnor och uppenbarligen upplevde små förälskelser inför flera av dem. Ibland har jag dristat mig att vara förälskad också i jämnåriga.

Den första var en liten norsk flyktflicka i grannhuset på Kungsholmen i Stockholm. Ragnhild var genomskinligt blek och blond. Hon var sjuk, möjligen i tuberkulos. När andra världskriget äntligen var slut 1945 reste familjen hem fortast möjligt. För mig blev

det ett viktigt om än abrupt avsked. Ragnhild fick den frimärkssamling som min unge Far hjälpt mig att sätta ihop.

I folkskolan blev jag uppmärksam av Vivianne, en fräknig och söt flicka ned flätor som Pippi Långstrump. Vi hade samma väg till skolan och Vivianne var alltid uppmuntrande och skojig. Dock blev jag kallad "tjejtjusare", negativt i den tidens nioåringars macho-tillvaro.

Än i dag tänker jag med värme på Vivianne och undrar hur hon har det.

Min diskretion förbjuder mig att avslöja mer om mina förhållanden. Jag måste dock bekänna att jag utnyttjat varma känslor kommersiellt.

Under 1950-talets sista år var jag volontär vid tidningen Åland. Mina anteckningar visar att jag levde sparsamt, ja rentav så snålt att jag, för att

spara, avstod från mjölk till frukostgröten.

I mitt prekära pekuniära läge skrev jag en novell för kolorerade Vecko-Revyn om en bitterljuv förälskelse jag genomlidit ett par år tidigare. Småningom kom brev från legendariska förlagsredaktören **Karin von Platen**. Hon var klart uppmuntrande, men ville inte ta in min novell med det hjärtekrossade slut jag kommit fram till.

Veckotidningens publik kunde behöva ett forum med lyckliga slut, eftersom det var så ont om sådana i verkliga livet, var linjen. Min konstnärssjäl, min litterära instinkt uppreste sig mot att förvanska mitt verk. Men nöden hade ingen lag.

Småningom kom ett gage från Vecko-Revyn, som motsvarade närmare ett halvårs volontärlön i Mariehamn.

Då förlät jag Karin von Platen även det att hon bytt ut min högrofantiska novelltitel "Flickan som inte fanns" till något banalt som jag aktivt glömt.

Något år senare träffade jag några tjejer från min gamla bekantskapskrets, som läst två noveller av mig - fler blev det inte - och manade mig att fortsätta skriva. Ibland undrar jag om jag borde ha uppfyllt deras önskan.

Noteringen/

Moral växer ur inlevelse, och från litteraturens och filmens insikter går vägen över offentlig debatt och reflexion vidare till juridik och internationella lagar. All förståelse, även samhällets, börjar inifrån - den undre och inre vägen, som Gunnar Ekelöf en gång formulerade saken.

Lars Linder i Dagens Nyheter 18.1.08.

DEBATT

Konstkritik behövs också på Åland

■ **Kommentar** till Stig-Olof Jokinen's efterlysta kritik och estetik

I det nyligen utgivna informationsbladet, från Ålands konstförening m.fl. till åländska hushåll, säger sig konstnären **Stig-Olof Jokinen** sakna en konstruktiv konstkritik på Åland under rubriken "Konststafetten". Han säger vidare att det är önskvärt med normer för vad som är och vad som inte är konst. Jokinen efterlyser en konstkritik som spänner över hela bildkonstens fält med institutioner och annat inräknat.

De självlärda konstnärerna behöver en professionell konstsyn att förhålla sig till tycker Stig-Olof. Det som behövs är en seriös kritiker, utbildad i estetik och konsthistoria. Här är det lätt att instämma. Problemet är förstås att konstkritikens profession inte etablerat sig på Åland än så den sakkunniga kritiken måste skötas av frilansare som inte kan tjäna mer än en hundring i månaden på konstkritiska artiklar.

För att nå den höga inkomsten måste han skriva en artikel i båda tidningarna varje månad och med det riskera att bli sedd som otrogen av prenumeranterna. Det tar nämligen många år för en universitets- utbildad estetik och konsthistoriker att betala studielånen med en lön på några tiotus i månaden.

I dag är det självklart att både den allmänna och privata konsten behövs på Åland. Så var det inte före sommaren 1953 då konst-

nären **Nils Byman** grundade Ålands Konstförening på Socis.

Inte heller året därpå, när den första allmänna konstsalongen hölls i stadshuset, var det något självklart med en allmän konstsalong på Åland. (Det året dök också den bortglömda konstnären Joel Pettersson, plötsligt och postumt, upp i lokalpressen efter ett drygt decennium i total glömska.)

Därpå begärde Ålands Konstförening att landskapet skulle skapa en allmän konstsalong 1955. När landskapet biföll förslaget 1956 utnämndes Byman till ordförande för den nygrundade konstnämnden (som fick till uppgift att bygga upp en åländsk konstsalong kring den kläna kärnan av tidigare bestånd) hade man äntligen slagit fast att Åland behövde en allmän konstsalong. (Nog om detta här.)

Jokinen har rätt i att efterlysa en seriös konstkritik men han tänker inte på att konstkritikern bara är en i raden av samverkande aktörer i den process som skiljer konst från "icke-konst".

Galleristerna och konstmuseernas intendenter, konstens beskyddare och uppköparna är andra som - rent fysiskt - medverkar i processen. På Åland fanns inget större behov av en allmän konstkritik innan allmänheten hade någon konstsalong och en allmän konstsalong att köpa konst från. Först då ville allmänheten granska sin konst med kritiska ögon.

Man kan därför knappast tala om någon åländsk

konstkritik av allmänt intresse före 1956.

Om konstkritikerna inte varit så traditionslösa kunde de rent av fira sitt 50-årsjubileum nu. Konstens beskyddare och privatsamlarna fanns däremot här redan under den svenska tiden.

Den som inverkar på hur konstnämndens konstsalong utformas bidrar till att skilja det som är skön konst från det som är "icke-skön konst" på Åland. Det samma gäller för senare tillkomna allmänna konstsalonger. Fler alster läggs också hela tiden till föreningslivets konstsalonger. Det sker, tyvärr, ofta utan medverkan av konstexpert i processen som föregår inköpen.

En tröst är ändå att konstuppköpningskottier, liksom konstkritiker med någon självaktning, sällan går helt stick i stäv mot gällande normer. Därmed skiljer de automatiskt konst från "icke-konst" utifrån gällande mode efter bästa förmåga.

Jag tror därför att konstnärer, som Jokinen, själva mer medverkar till att skilja konst från icke-konst (genom sin blotta närvaro i konstutbudet) än det någon enstaka frilansande konstkritiker förmår göra. Konsten finns ju i betraktarens öga som man brukar säga och vad är det Jokinen har för ögonen om inte konst? Jokinen har helt rätt i att en seriös konstkritik behövs på Åland.

Krister Sundbäck

"Andromeda"

Tecknad illustration av Håkan Bonds i Alf Henriksons

"Antikens historier I", Stockholm (1958) 1981:231.

Andromeda fjättrades av gudarna vid en klippa i havet för sin skönhets skull. I det avseendet påminner hon om Gullvivan, Ålands landskapsblomma, mer än Linnés Andromeda gör.

”De tre fordon som är tillåtna på ön är en polisbil, en ambulans samt en brandbil.”

Parasailing. Är man inte höjdrädd så kan man se ön från 200 meters höjd

Ett ovanligt turistmål i USA

Stora städer, massor med bilar och avgaser. Så skulle de flesta beskriva USA.

Vill man slippa allt det här och kunna koppla av under några dagar och njuta av ett fantastiskt landskap utan avgaser då skall man åka till Mackinac Island.

Nationalpark. Nästan hela Mackinac Island är en nationalpark.

Fortsättning på nästa uppslag

JULSHOPPING OMBORD!

Kryssa med våra fina fartyg till Tallinn och Helsingfors.

Tallinn

Du har ungefär åtta timmar på dig att upptäcka Tallinn.

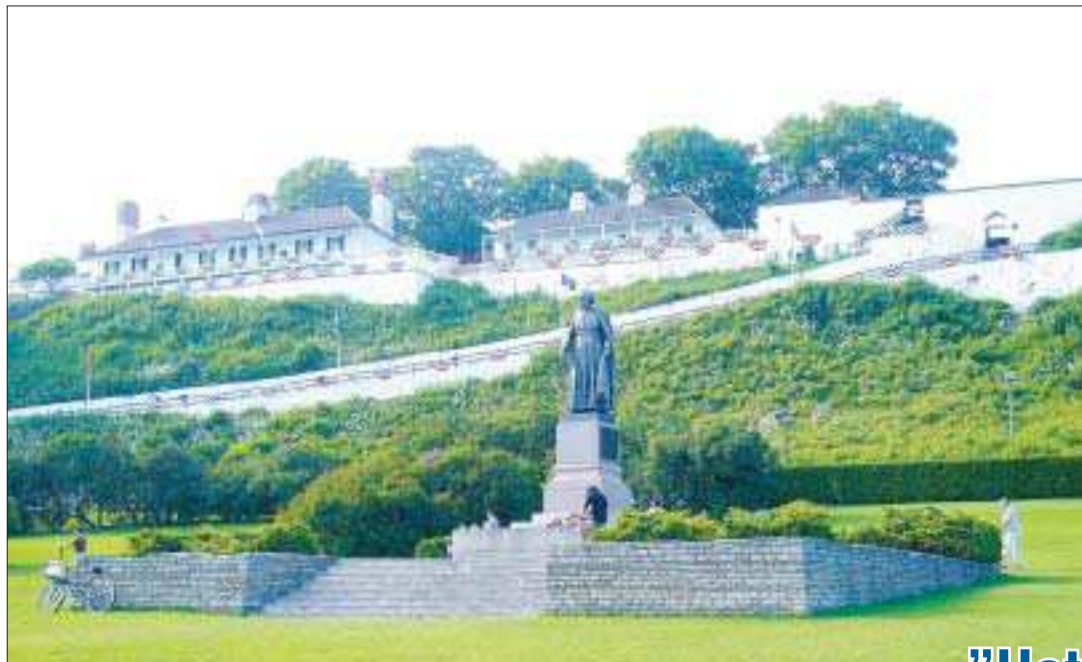
Helsingfors

Följ med våra flotta Silja-fartyg på en kryssning fylld av upplevelser. Välj bland flera restauranger – bl a Happy Lobster, Östersjöns bästa skaldjursrestaurang.

GE ETT PRESENTKORT I JULKLAPP!

För bokning: Tallink Silja, Torggatan 14, tel 16 711. www.tallinksilja.fi

TALLINK **SILJA LINE**

Staty. Den franske missionären Marquette står som staty framför Fort Mackinac

Vy. Ön har höga berg och djupa dalar

Mackinac Island? Vad är det, tänker du säkert. Då är du inte ensam. Mackinac Island är en liten ö belägen i Lake Huron i de norra delarna av delstaten Michigan i USA, cirka 450 kilometer från delstatens största stad Detroit.

Ön är endast 10 kvadratkilometer stor och är en gammal indiankoloni. Ön har av tidningen National Geographics utsetts till det åttonde bästa resmålet gällande öar i hela världen.

Till ön tar man sig lättats med båt antingen från Mackinaw City eller St. Ignace. Det finns tre bolag som trafikerar till ön, varje hel- och

det lätt att promenera eller cykla.

De tre fordon som är tillåtna på ön är en polisbil, en ambulans samt en brandbil. Då bilen gjorde sitt intågande på marknaden på 1920-talet valde man på ön att helt förbjuda dem för att skona naturen.

Ön har ungefär 500 permanent bosatta personer och en klar majoritet av dem tjänar sitt dagliga bröd på turismen. År 2000 uppskattade man att ungefär 15.000 personer besökte ön dagligen under högsäsong. Detta har dock minskat under de senaste åren mest på grund av den ekonomiska situation

gatan hittar man det gamla fortet Fort Mackinac.

Fortet byggdes av britter på 1780-talet men gick 1796 över i amerikansk ägo. Fortet användes aktivt av den amerikanska armén fram till 1895. Idag är fortet ett museum och ett måste om man besöker ön.

På öns sydöstra sida finns Arch Rock som är en port av stenar som fascinerat människor ända sedan indianerna upptäckte den. Titta ut genom Arch Rock och få en fantastisk vy över stranden. Devil's Kitchen (djävulens kök) är en liten grotta som man hittar på öns sydvästra sida. Grottan är formad som

”Hotellet byggdes 1887 och har genom åren haft gäster som Mark Twain, Thomas Edison, John F. Kennedy, George Bush och Bill Clinton.”

halvtimme från morgon till kväll. Båtfärden räcker ca 20 minuter och under tiden kan man beundra den 13 kilometer långa Mackinac bron, som förbinder städerna Mackinaw City och St. Ignace med varandra. En tur-retur resa till ön kostar 25 dollar (ca 20 euro).

Inga fordon tillåtna

Det första man ser då man kommer iland på Mackinac Island är hästar. På ön finns nämligen bara tre fordon så man tar sig ofta runt med häst och vagn. Vill man inte använda sig av hästar så går

som råder i USA för tillfället.

Nationalpark

Att ön är ett turistmål syns speciellt på huvudgatan. Här avlöser restauranger och turistaffärer varandra längs hela gatan.

Söker man sig en bit bort från turiststråket så hittar man den riktiga ön. Stora delar av öns yta är idag en nationalpark och på den ytan finns en hel rad med historiska byggnader och underverk som naturen själv åstadkommit. 45 meter över havet, strax ovanför huvud-

ett människohuvud med öppen mun.

Legenden säger att kannibaler bodde där och att de åt upp människor som rörde sig i närheten. Vill man se fjärlar så kan man inte missa The Butterfly House. Huset är det tredje största i hela USA och här samlas fjärlar från alla världens hörn.

Är man intresserad av golf så kan ön stoltsera med tre golfbanor och under sommarmånaderna ordnas ett flertal tävlingar. Bland de som någon gång spelat på ön finns USA:s 38:de president **Gerald Ford**.

handla Julens

Läckerheter

ombord

Sikrom Mahada, 1 kg **21,60**

Julskinka Färdigkokt, benfri, Sverige **5,90/kg**

Köttbullar Viking, 73 % kött, 4,2 kg **16,40**

Oxflé **23,90/kg**

Västgöta klosterost Svart **7,40/kg**

VIKING LINE
www.vikingline.ax

Julklappstips!

Ge bort ett

Årskort med Eckerö Linjen

Årskortet finns för person, personbil eller båt + buss Grisslehamn-Stockholm/Uppsala. Kortet kan köpas hos Ålandsresor Resebyrå på Torggatan 2 i Mariehamn eller i vår hamnterminal i Eckerö Berghamn.

Välkommen in!

ECKERÖ LINJEN

Resor med Eckerö Linjen bokas hos
Ålandsresor Resebyrå, Torggatan 2, telefon 28 040, 28 300
eller www.eckerolinjen.ax

Fjärilar. I The Butterfly House kan man se fjärilar från hela världen

Strand. Från stranden kan man beundra den 13 kilometer långa Mackinac bron

”Legenden säger att kannibaler bodde där och att de åt upp människor som rörde sig i närheten.”

Tycker man hellre att en luftfärd lockar mera så kan man testa på parasailing på ön. Parasailing betyder att man flyger 200 meter upp i luften med en fallskärm som är kopplad till en båt som drar fram en. Med detta får man en helt annan uppfattning om hur ön ser ut.

Enkelrum för 300 euro

Då man åker till Mackinac Island kan man inte undgå att missa det stora Grand Hotel. Hotellet finns på öns södra sida och stoltserar med att ha världens längsta terrass. Vill man bo här får man vara beredd att betala minst 300 euro för ett enkelrum. Känner man att man inte har råd med det så kan man ta sig en titt i hotellets lobby för ynka 7 euro.

Hotellet byggdes 1887 och har genom åren haft gäster som **Mark Twain, Thomas Edison, John F. Kennedy, George Bush** och **Bill Clinton**.

Mackinac Island och Grand Hotel i synnerhet är känt i USA eftersom filmen *Somewhere in time* med **Christopher Reeve** är inspelad här. På flera ställen på ön kan man se skyltar som berättar vilka scener i filmen som är inspelade just där. Vill man köpa filmen så säljer nästan alla butiker på huvudgatan den.

Mackinac Island är inte en ö som man spenderar en hel semester på men den är definitivt värt ett besök. Har du möjlighet att ta en avstickare till Michigan nästa gång du är i USA så gör det.

Koppla av på ön i tre dagar och återvänd sedan in i storstädernas buller. Till Mackinac Island tar man sig lättast först med flyg till Detroit och sedan med buss till Mackinaw City.

Text & Foto: CARL-MAGNUS LÅNGKVIST

Devil's Kitchen. Legenden säger att kannibaler bodde här och åt upp människor som kom för nära

Transport. Hotellen ordnar transport med häst och vagn från hamnen

Välkommen till Martins Resor

Finlandssvenska kvalitetsresor med svenskspråkig reseledare och max. 20 resenärer.

Program 2009

20.2-8.3.2009

12.3-1.4.2009

17-22.6.2009

6-14.8.2009

26.8-31.8.2009

Costa Rica: från Karibiska havet till Stilla havet genom ett av världens vackraste små länder. (17 dagar)

Australien: Adelaide, Alice Springs, Ayers Rock, Stora Barriärrevet och Brisbane. En riktig upplevelseresa. (20 dagar)

Spetsbergen: fira midsommar på Svalbard ombord på Hurtigrutens M/S Nordstjernen ett helrenoverat fartyg från en annan tidsepok (byggd 1956). Upplev den fantastiska naturen och dess annorlunda djurliv! (6 dagar)

Grönland: gör ditt livs expeditjonsresa till Grönlands västra kust och kryssa där med Hurtigrutens nyaste fartyg M/S Fram. Se de kalvande glaciärerna och bekanta dig med innuiterna. En upplevelse utan like. (9 dagar)

Kryssning från Köpenhamn med Royal Caribbeans fartyg VISION OF THE SEAS till Bergen och Geiranger i Norge.

Resan inkl. fem nätter ombord, hytt med balkong och alla måltider samt flyg Helsingfors-Köpenhamn-Helsingfors. (6 dagar)

För mer information gå in på www.martinsresor.ax

eller kontakta mig på tfn 045-734 41132 eller på martin@martinsresor.ax

Du kan boka mina resor via City Travel i Mariehamn må-fr kl. 9-17, tfn 018-529 370

eller via Din resebyrå.

Välkommen med!

Martin Kähkönen
Martin Kähkönen

www.martinsresor.ax

Julstämning i paradiset

Lämna julstöket och stressen hemma och följ med på en dygns-kryssning med Birka Paradise. Nu är det julstämning ombord och priserna är så låga att t o m tomten ler. Njut av god mat, förmånlig julshopping och skön avkoppling med sol och värme. Nu har vi dukat upp vårt populära och välagade svenska julbord. Underhållning och julstämning får du på köpet.

Boka en julklappskryssning

Res 4 från 34 euro

Kryssningar med Birka Paradise bokas hos Ålandsresor Resebyrå tel 28 040

Om jag var Jesus i S

Frågan till vår konfirman-
tionsgrupp lyder som
följer:

– Vad skulle du göra om
du var Jesus här och nu?
Tankegångarna är
många. Ungdomarna vill
att folk ska ha det bra.

Som vanligt har vi ställt frågan till varje konfirmand enskilt. Detta för att de inte ska påverkas av varandra.

Frågan har uppfattats så att en Jesusfigur skulle uträtta saker i världen – eller bara i Saltvik. Perspektiven är olika. Viljan är i alla fall god. Många talar om familjeliv och frihet. En stor Saltviksfest för alla önskar

någon. Det kanske går att ordna.

Det är adventstider då vi på nytt besöker Saltvikskonfirmanderna. Denna gång är det kyrkoherde **Ingemar Johansson** som håller i undervisningen.

Samlingen inleds med glögg och pepparkakor och julmusik från cd-spelaren.

Sedan samlar gänget ihop sig och sjunger julsånger, allt ifrån Mössens julsång: "Hejsan hoppсан fallerallera, när julen kommer ska varena unge vara glad", vilken sjungs med stor inlevelse och förtjusning, över till att stående i ring tillsammans försöka få till en riktigt

Hosiaaaaaa. Det är inte så lätt att få till det med en gång. Adventssångerna ska notas in. Vid pianot sitter diakon Maria Sjölund.

Malin Nyholm,

Ödkarby:
– Jag skulle ordna fred på jorden. Alla krig skulle ta slut och alla skulle få mat.

Nadja Steiner,

Brusta:
– Jag skulle se till att alla fick en fridfull jul och att alla barn fick det de önskat sig.

Christian Blomqvist,

Haga:
– Jag skulle se till att alla fick ha sina egna jultraditioner. Alla över hela världen skulle få fira julen på sitt eget sätt.

Daniel Nyholm

Lötö:
– Jag skulle ge alla friheten att vara med sin familj. Och så vill jag att snön håller sig till jul.

Alexander Westlund,

Laby:
– Om jag var Jesus skulle jag bota all sjukdom över hela världen.

Kim Gripenberg,

Haga:
– Det skulle bli en vit jul och så skulle det inte bli så mycket bråk här på Åland.

Catrin Karlsson,

Kroklund:
– Om jag var Jesus i Saltvik skulle jag ställa till med en stor fest för alla, både vuxna och barn, så att alla fick träffas. Det är inte så vanligt att alla träffas här.

altvik denna jul så...

vacker "Hosianna!".

Varför sjunger man Hosianna i advent?

Det är skriftskoleprästen som ställer frågan. Ungdomarna vet. Den ingår i bibeltexten om när Jesus rider in i Jerusalem. Folket jublade.

Vilken annan söndag påminner om första

Sjunger med. Mössens julnatt eller Stilla natt. Ronja Selander sjunger glatt med i både lustiga julsånger och högtidliga julpsalmer.

advent?

Ungdomarna vet. Palmsöndagen, som inleder påskan.

Likheterna är slående.

– Advent är som fastan före påsk, säger Inge-
mar Johansson. Advent kan man också ha som en fastetid. Lillajul och karnevalen motsvarar varandra. Det är fester som föregår den enkla vardagen.

Vi har ett nytt kyrkoår, förklarar prästen. Det finns också ett civilt år. Men den första advent börjar vi vårt kyrkoår.

På domsöndagen tar kyrkoåret slut.

Ljustump och sångbok.

En stilla stund en torsdags-
eftermiddag med Hanna Lindblom som går i skriftskola i Saltvik.

–Året består av många vardagar, men söndagarna är alltid festdagar, förklarar prästen.

Senare frågar han om någon vill hjälpa till i söndagens gudstjänst. Flera ivriga händer far i luften.

En levande krubba gestaltas sedan med hjälp av rollspel. Här finns alla personer från julnatten i Betlehem, men också djuren, en åsna, fåren, kamelen och till och med en stjärna, finns med i handlingen.

Ungdomarna skrattar och flamsar. Det är klart det.

Till slut har alla hittat sina rätta platser. Jesusbarnet ligger på rygg på dynor på golvet, med ett får, intill sig.

–Prata inte mer nu, säger prästen till slut. Känn nu efter vad ni känner och så säger ni det högt. Koncentrera er. Inga händer i byxfickorna.

Då går alla in i sin roll.

– Vad lycklig jag är!

Utbrister Josef.

– Vi såg stjärnan och så följde vi den hit.

Det säger de tre vise männen.

Också julstjärnan kan prata. Den spretar med sina spetsar:

– Jag vakar över er...

I Bibelns berättelser inhämtas nya erfarenheter. Här tar man in dessa ordlösa insikter med hjälp av hela kroppen, precis som Ingemar Johansson sa i början av konfirmandundervisningen.

– Tonvikten i skriftskolan ligger i att göra. Inte diskutera, sa han då.

Tänk själva att få spela julstjärna en stund. Och få gå hem i decemberskymningen med tanken på att en stjärna kan vaka över en människa. Det ger en ny dimension åt tillvaron.

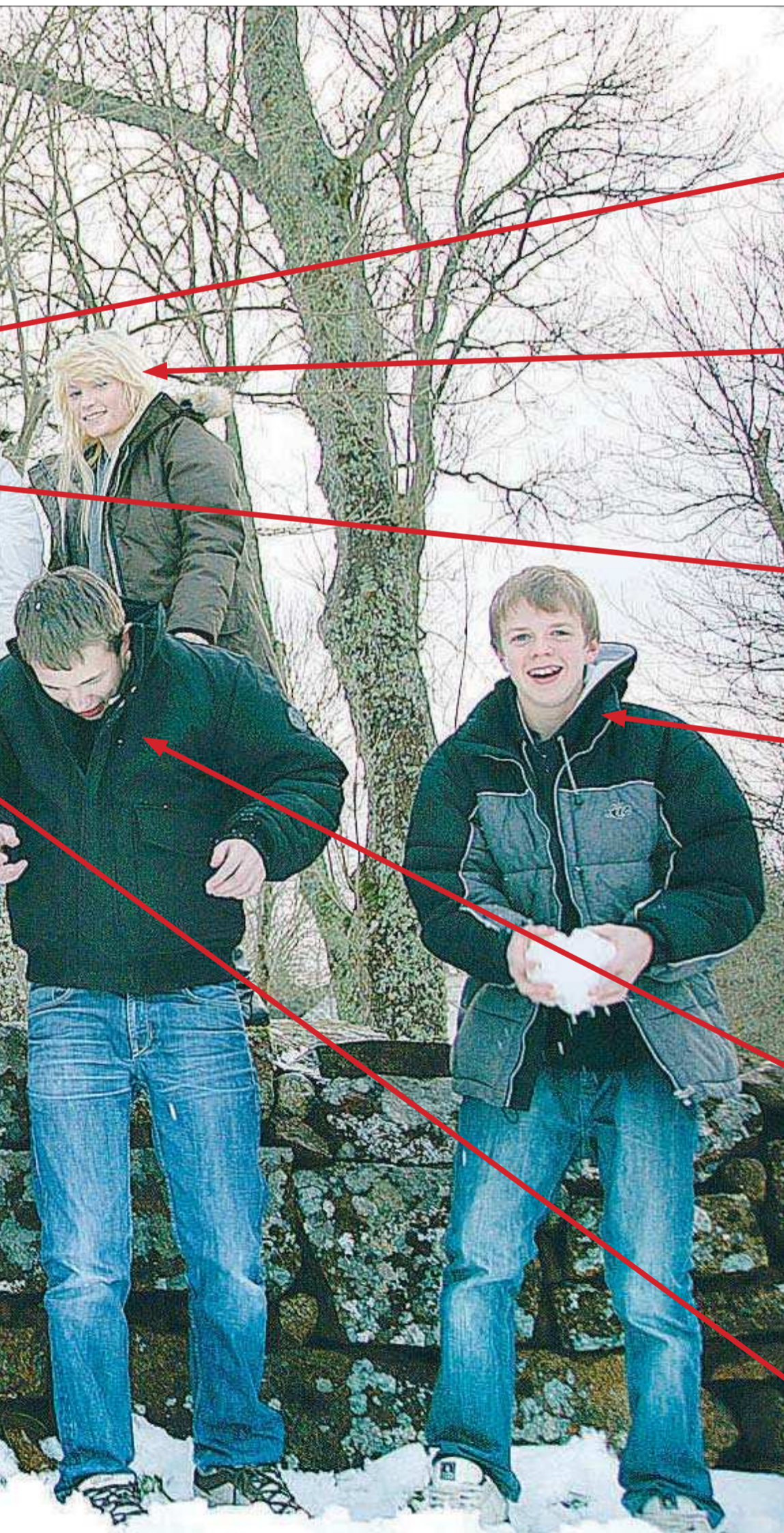
KIKI ALBERIUS-FORSMAN

kiki@nyan.ax

tfn 528 451

Foto: ANDREAS DIENERT

foto@nyan.ax

Ronja Selander,

Haraldsby:

– Jag vill ha snö! Och alla ska ha det mysigt och alla ska vara glada.

Hanna Lindblom,

Kuggböle:

– Jag skulle se till att alla hade en familj och någon att fira jul tillsammans med. Alla skulle få vara lyckliga.

Simon Karlsson,

Näås:

– Om jag vore Jesus skulle alla de fattiga och de som svälter få tillräckligt med mat över julen.

Johan Stenberg,

Rangsby:

– Jag vet inte... Kanske skulle jag se till att ingen svälter ute i världen.

Oskar Eliasson,

Haraldsby:

– Jag skulle se till att alla blev lyckliga och att det blev fred över hela världen.

Elisa Gustafsson,

Tengsöda:

– Jag skulle se till att alla får en bra jul tillsammans och att alla hade en familj att fira med och inte behövde sitta ensamma.

Sch! Rollspel pågår. Här spelas scenen från den första julnatten i Betlehem upp vid konfirmandundervisningen i Mariagården i Saltvik.

Skicka in din luciabild till Nyan!

Luciadagen närmar sig med stormsteg och runtom på Åland kommer luciataåg att sprida ljus och sångglädje.

Dela med dig av stämningen – skicka en bild till oss!

På lördag, den 13 december, är det dags att fira luciadagen. Vi vill gärna visa Nyan läsare hur just du lussade eller blev lussad för. Ta en bild på familjens, skolans, dagisets, arbetsplatsens eller kanske byns luciataåg och maila den till oss. E-posta din bild till adressen redaktion@nyan.ax, senast klockan 13 på söndag den 14 december.

Alla bilder läggs upp på vår

hemsida www.nyan.ax, och så många som möjligt publiceras i måndagens tidning.

Firar ni redan på fredagen är ni givetvis välkomna att skicka in ett fotografi redan då.

För publicering behöver vi veta var bilden är tagen, gärna vem som syns på bilden och vem som är fotograf.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

ÅLANDS TRÄDGÅRDSHALL

önskar
sina leverantörer och kunder

God jul
och ett framgångsrikt
Nytt år

Tel 31 360 eller 36 460

12 NYHETER

FREDAGEN DEN 14 DECEMBER 2007

Här är läsarnas luciabilder

Åland vimlade av vackra, stämningsfulla, roliga, söta och glatt sjungande luciataåg under gårdagen.

Det var många som ville dela med sig av sitt luciafirande i Nya Åland. Bilder kom in från alla vädersträck och bland lucior och tävlar fanns också andra trevliga figurer, som stjärngossar och tomtar.

Stolt lucia i Finström. Påseböle skolas Lucia Frida Wikman. Foto: PRIVAT

Lussat för mammo. Vilma Källroos pustar ut i famnen på mamme Anette eller att hon just har lussat för mammo och mofla i Finström Emkarby. Foto: DAN KÄLLROOS

Tåg i Jomala. Träningsundervisningen i Jomala hade flera luciataåg. Det här bestod av från vänster, Robert Dahlström, Agnes Björklund, Hilda Gustafsson, Carolin Fellman och Erik Jansson. De gick runt och lussade för andra elever i träningsundervisningen. Foto: ULLA AHLROTH

För föräldrarna också. Lucia vid Ytterås skola heter Ronja Mungarand och de två tärnorna som syns på bilden är Majja Engblom (till vänster) och Matilda Eriksson (till höger). Gun Karlsson vid skolan berättar att det var en väldigt stämningsfull luciamorgon med mycket vävning. Det är årets säxor som har i uppdrag att lussa för skolan, den klassens föräldrar är också inbjudna till luciamorgonen. Foto: GUN KARLSSON

Orange klassen. Den orange klassen vid träningsundervisningen i Jomala hade eget luciataåg. Det är Daniel, Magdalena, Emelie, Julia och Andreas som lussar. Foto: PRIVAT

Förväntansfullt. Skolans lucia Sarah Johansson med följetåg uppträdde i Ockarby skola. I år var det åskurs 6. Tillsammans med deras klasslärare Ulla Broberg och skolans rektor Christer Svedmark, som stod för programmet, i aulan väntade förväntansfulla elever, personal, föräldrar och övriga gäster på luciataåget. Programmet uppges ha varit mycket fint och stämningsfullt och bestod av verser och soffer sång. Efteråt bjöd Lucia med följä på glögg och pepparkakor i skolans matsal. Bakom lucia Sarah syns, från vänster, tärnorna Linnea Mattsson och Desirée Rosenberg. Bakom från vänster åskurs 6 Veronica Lindholm och Jennie Nyman. Foto: PETER SÄLMINEN

Ljusdrötning i ÖHS. Övernäs högstadieskolas lucia heter Mikaela Johansson och sjöng tillsammans med sina tärnor. Foto: RICKARD MUNSTERHJELM

Också i Kumlinge kyrka. Kumlinges lucia Sophie Johansson och hennes tärnor hade digert program på luciadagen. Desirée Johansson berättar att gruppen sjöng så vackert, först i Kumlinge skolas matsal och sedan för de äldre på Annagårdens äldreboende. Sophies morfar fick också ett hembesök av sitt barnbarn. I går kväll uppträdde luciataåget i kyrkan. Foto: PRIVAT

Jössebos luciataåg. Daghemmet Nyängens jössar lussade även på Tekniska verken i Mariehamn. Tärnorna från vänster är Amanda, Alexandra, Ely, Jana. Foto: UFFE GUSTAVSSON

Maffigt på scen. I Vikingadagens maffiga luciataåg är det årets sjätteklassare som uppträder. Foto: KRIBES FOTO

Luciafirande i Lumparlands skola. På bilden från vänster syns tärnorna Anna Nygård (skymd), Ellen Mattsson (skymd), Emma Eriksson, Jessica Sjölander, lucia Katja Thooén, tärnorna Hanna Lundberg, Rebecca Sventblad, Jessica Stenberg, Laila Hill och Erica Carlsson. Sjämgossarna heter Anton Alm (skymd), Henrik Nygård (skymd) Filip Särn, Elias Lax, Jonathan Sjöwall, Samuel Nordberg, Nick Tamminen. Foto: AGNETA WILHELMSSON

Hälsning från Chip-sen. "Chippens söta lucia" kom till Nya Åland via mms.

Vackert i lyceet. Ålands lyceum lucia heter Ida Eriksson och poserar här med sina fina tärnor. Foto: PRIVAT

Från sexan. Södersunda skolas lucia går i år i årskurs 6 och heter Emmeli Mattsson. Foto: PRIVAT

Läsarnas lucior. Stämningsfulla luciataåg i långa rader skickades in till Nya Åland ifjol. Maila gärna din luciabild till oss! Faksimil ur Nya Åland 14 december 2007

Tomtens favoriter

KINGSTONE USB-minne
1 GB, 4 GB, 8GB, 16GB

från **10€**

Bluetooth
USB-
adapter

17€

från **8€**
HEADSET

Årets julklapp!

acer

ASPIRE ONE

3G modem
inbyggt
160 GB hård disk
1 GB minne
9" skärm

**DESIGNADE
HÖGTALARE
till datorn**

MI
DATA

Ålandsvägen 32, Mariehamn
Tel. (018) 620 200
Öppet Må-fre 9-17, Lör stängt

brother

DCP-145C Professionell
multifunktionsskrivare
(skrivare, kopiator, scanner,)

79€

DIGIBOX med USB-minne för kabelnät.

Lagrar bildfiler, musik och tv-program direkt i ett externt minne. 2 st USB 2.0-portar. Inspelning direkt från EPG. Samtidig inspelning och avspelning. Conax-kortläsare, HDMI

från **99€**

22€

Tips till Tomten!

NOKIA 1208

Endast:
35€

Sony Ericsson

W200
89€

doro

Nyheter från doro

HandleEasy 326 gsm

För dig som bara vill kunna ringa och svara på samtal

Enkel knappsats
Lättläst display
4 snabbvalsminnen

Doro 326 gsm
130€

HandleEasy 328 gsm

Användarvänlig för att enkelt ringa och ta emot samtal

Lättanvänd telefonbok
4 snabbvalsminnen
Lättläst display

Doro 328 gsm
140€

HandleEasy 330 gsm

För dig som enkelt vill ringa och hantera sms

Tydlig färgdisplay
Stora knappar
Skicka och ta emot sms

Doro 330 gsm
155€

Doro 913c
35€

Trådad telefon med display

914c har display med nummerpresentatör så att du alltid kan se vem som ringer innan du lyfter luren. Denna modell har även en telefonbok med plats för 32 namn och nummer så att du enkelt och snabbt kan ringa vänner och bekanta.

Doro 915c
55€

Trådad telefon med högtalarfunktion

913 har en praktisk högtalartelefon där du kan tala i telefon även när dina händer är upptagna med annat. Denna modell har både snabbvalsknappar och kortnummer vilket gör att uppringningen går smidigt och snabbt.

Doro 914c
49€

Trådad telefon med belyst display

915c kombinerar ett smakfullt yttre med smarta funktioner. En väldigt behaglig telefonlur och en lång rad användbara funktioner som till exempel en belyst display med sober blå färg, en högtalartelefon och en elegant integrerad visuell ringindikator.

Mariehamns Telefon Ab

JULÖPPET:

lördag: 29/11, 13/12, 20/12 kl 11-15
Söndag 6/12 ... kl 11-16
Torsdag 18/12 .. kl 8-20

Storag. 6, tfn 27 448 www.telebutiken.ax

torget.ax

Ålands största köp- och säljmarknad!

= bilder finns på torget.ax

Telefon dygnet runt:
0600 91 219 5,05 € + lsa
SMS:
Skriv **TORGET** barnvagn säljes,
tel 23 444 till 173 521 0,95 €
torget.ax
Ladda upp bilder, annonsera flera veckor,
ändra eller ta bort din annons
Priser för privatpersoner:
Annons i tidningen & på torget.ax 0 €
Bild på hemsidan 0 €
Bild i tidningen 10 €
Signatur svar 10 €
Faktureringsavgift tillkommer på fakturor under 33 €

► Barnartiklar

• Säljes

Bröstpump Manuell bröstpump, endast 1 gång använd!. 15€ Tel0405265084

Barnkläder pojkläder stl 74-86, 86-98, 104-110, 110-116 15€/kasse. Ytterkläder pojkl flick stl 98-110 5 E/st. Skor o stövlar stl 21-27 5E/st. 15€ Tel04573431974

Stokke barnstol. Stokke Tripp-trapp i bok med bäge och tyg. Som ny. 100€ Tel04573135989, glenn@mkab.com

Stokke barnstol. Stokke Tripp-trapp i bok, som ny. 100€ Tel04573135989, glenn@mkab.com

Reima overaller. Svart Reima overall stl.128 40€. Grön Reima overall stl.122 15€. Tel04573134429

Barnoverall Märke Lenne, varm vinteroverall med mjukt foder, stl.122, 20€. Tel04573134429

Skötbord äldre modell, stort o stadigt, två rymliga förvaringslådor. 15€ Tel16392, 04573424692

Amningströjor från HM, storlek L. 5€ Tel16392, 04573424692

Scalextric bilbana Formula one, 2 bilar, banlängden är 930 cm. Nyskick. 120€ Tel0403527870

Ishockeyspel Stiga play off, Finland - Sverige. Nyskick. 30€ Tel0403527870

Spjålsäng. Barnsäng massiv bok + madrass "oanvänd". 40€ Tel34408

"Växa"-säng 80x130-200cm, vit. 70€ Tel19834

► Bilar

Vindrutor billackering bildelar bilreparationer beg. bilar

ÅLANDS BIL & DELAR
Grönbacka JOMALA.
Tel. 31 363, fax 31 976
info@bilodelar.com
bilodelar.com

• Säljes

Nissan Almera Gti Rolig Nissan i bra skick till salu. Nybytt motor. Ring för info om bilen. 5000€ Tel0407164721

Amg-E55 -98 Silver, nyservervad, ca 180tkm, navi, telefon, ACC klimatanläggning, svart och vit läder interiör, välvårdad o i bra skick, helt ros. 23500€ Tel +358407207555, +8613802237343, janlehtinen@hotmail.com

Honda Civic 2004 ac cd abs airbags motorvärmare el-fönster/speglar centrallås, s+v-däck, servicebok, 90hk, 97tkm, som ny! 14000€ Tel04573441166

Vinterhalare. Didrikssons vinterhalare i str.90. Använd endast en vintersäsong. Har en maringrön och en mörkgrå. 20€/st. 20€ Tel0409104305

Vinterskor Vinterstövlar i str.23 (svarta viking cortex) 5 euro parret. Tel0409104305

Väst och byxor, 110 Fina julfestkläder, väst och byxor storlek 110, finsk kvalitet. 5€ Tel0405801900

Väst stl 92 finsk kvalitet. 2€ Tel0405801900

Mammabyxor 38/40 från H & M. 2€ Tel0405801900

Babysäng Typ korg på benställning. 30€ Tel0505616225

Babypulka djup modell med ryggstöd och bälte, ljusblå. 10€ Tel0400427427, bo.bostrom@aland.net

Bilstol 0-10 kg Britax Römer Babysafe 0-9 mån, en extra på köpet, bra som babysitter. 12€ Tel0400427427, bo.bostrom@aland.net

Vinterkängor storlek 19, nya oanvända, säljes pga för små, gråa med vinröda detaljer. 15€ Tel16392, 04573424692

• Köpes

Kläder önskas köpa i storlek 98-110 åt en 2-årig pojke. Tel0403223431, johanna1@aland.net

Pegasus Pony Desperat tomte söker My Little Pony-figurer med vingar (Pegasus Pony). I gott skick. Tel0408273419, bo.kat@aland.net

Ford Escort GT-89 Säljer nu min röda Escort GT. Den är generellt i bra skick. Slå en signal!. 1100€ Tel04573823026

2 upps. takrällen. 10€/st. Tel04573135508

BMW 318 ci -00 (E46) Bensin snål och snygg bil i toppskick, 150tkm. Nya vinter- och sommardäck på 16" aluminiumfälgar. Ring eller maila vid intresse. 14800€ Tel +358440422649, krisso_15@hotmail.com

Ford KA, årsmodell 2002/ 80.000 km Liten bra bil, billig i drift! S+v-däck. 4500€ Tel0400229069

Idealbil Ford Escort 1,6 1996. Toppskick. Två åländska ägare. S+v-däck. Block- och kupévärmaruttag. Smaragdgrön. Tel04573613755, ue@aland.net

Opel Vectra -98 1.6. Hb. Met. färg. Alu.fälg. Bra skick. Till vinterpris!. 4400€ Tel04573424022, desire_danielsson@hotmail.com

Vinterdäck på fälg till Audi -80. 175*70*14. Tel04573587887

Honda skrotas. Honda Civic 1,4 i 1996 delar säljes. Tel0400529392

Audi A4 -04 1.8T quattro. S+v-däck, avtagbar dragkrok, full servicebok, 79000 km. Mycket fint skick. Ring för mer info. 21000€ Tel04573828622

Bilservice

- Motor
 - Kamrem
 - Bromsar
 - Stötdämpare mm
- 50€/timmen

Jomala Bilservice
Tel 0457 342 8676

Folkracebilar 2st Saab 900 i befintligt skick, klara för race, vagnbok gäller 2år till. Obs! Utan bälte och stol. Säljes per styck. 300€ Tel04575267362, persan@aland.net

Pickup Ford P100 -91. Vinter- och sommardäck. Bra skick. Tel0405125351

Vinterdäck. Dubbade Nokian Hakkapeliitta 265/70 R16 "Sport Utility" på alufälgar med 5st / 65mm bulthål i fint skick. Passar t.ex. M-B ML. Tel0400529377

Opel Astra 1.6 16v -00, silvermet, 5d, 107tkm, s+v-däck. bes tom-10. Mkt fint skick. 6300€ Tel0407597419

Volvo V70 -99. 195tkm. 170Hk. Full utrustning. Manuell. S+v-däck. Står vid Bilmack-en. 9500€ Tel31494

Toyota Corolla ke26, besiktad o fungerar men välanvänd. Tel04573425222

Mazda 323 1,6 -92, nya s+v-däck, dragkrok, radio o cd, servicen skött, nybesiktad. 2000€ Tel0407536336

Bra bil Mazda 323 -89, motorv., nya s-däck, mp3 m usb. 1000€ Tel0503433848

MB220 SE coupé 62. 100tkm. Vet. bes. Bra skick. Tel04573441241

land ALLT FÖR vatten

MEDVIND!

VINDFLÖJEL 69,-

Katt, hund och hästmotiv.

JULÖPPET:
Vard..... 08-20
Lör..... 09-15
Sön..... 11-15
Julafton.... 09-12

ÖPPET ALLA TORS DAGAR TILL KL. 19.00

BÅT & FRITIDSBÅR
TRÄGGÅRD • LANTERNUK • FRITIDSSKOGSRUK • BÅT • KLÄDER & SKOR
TRÄGGÅRD 28 160 TRÄGGÅRD 28 162, ÖPPET VARD. 8-17, TORS. 8-19, (Byggnadret 8-17), LORD. 9-14
www.byggvaruhuset.ax

Citroen Xantia 1.8 -97 grön farmare med s+v-däck, löstagbar dragkrok. Trasiga dörrlås men i övrigt i bra bruksskick. 3000€ Tel0405962606

Toyota Starlet -80, fint skick, ej "glopkörd". Bes. 800€. Tel0404810139

Renault Scenik 2003 1,6-16V bensin, manuell, silvermetallic Mätarställning 59tkm, s+v-däck, cd/radio, dragkrok, servicebok. 11500€ Tel04573425533, gorski.marian@gmeil.com

Suzuki SJ 413 4x4 Medk. ca 120tkm, årsm-87. Frontbåge med godkända extraljus, dragkrok, universaldäck. Priset diskuterbart. 2300€ Tel04573135679

VW Passat Iägare farmare. Års.-84 obs** Iägare. damkörd, fullservad på verkstad, besiktad utan anm, avställd, s+v-däck, dragkrok, lite småfix. 450€, connysadress@gmail.com

► Båtar

• Säljes

Kartplotter Stor kartplotter Garmin 2006C säljes billigt. 500€ Tel0400819936

Johnson 5hk snurra, obetydligt begagnad (ca 2år). 500€ Tel0404855986

Campo 3,1 td Tillfälle p.g.a nyköp. 4x4 -95 diesel 116hk och 3 luckors kåpa. Startar i alla väder. Nya s+v-däck. Bra skick. 5000€ Tel04573314979

Ford Transit diesel -88, upplagd obesiktad, pris: 500€. Tel0408170233

• Köpes

Takställning (Thule) för bil med "takkant". Även svankstöd för ryggstödet. Tel0400529377

Vinterdäck på fälg passande till Nissan Sunny i bra skick önskas köpa. Tel +3584573749645

Bilsläp, allt av intresse... max 200. Tel04575072330

17" fälgar 17" 4x114 fälgar köpes. Tel0405470001

BMW bak-kofångare Någon som har en Bmw bak-kofångare, hör gärna av er. Mvh Markus. Tel0407318882, m_acke@hotmail.com

• Köpes

Liten roddbåt önskas köpa. Tel04573425943

► Cyklar Mopeder & MC

• Säljes

Moppe-hjälm Röd/silvrig Tack-achi hjälm, storlek S. Använd endast ett fåtal gånger, nypris 109€. Nu. 75€ Tel04573426865

Moped Rieju årsm-04 medk.8400km. Säljes pga köp av mopedbil. 1400€ Tel0504324802, 04575483150

Moped Derbi Derbi DRD Racing SM -05. Vinterdäck medföljer. 2000€ Tel0400346415, filipforsbom@hotmail.com

Rieju RR-04 Tag tillfället i akt nu. Säljer min moped som endast är medkörd 500km och är i bra skick. 1500€ Tel04573823026

BMX cykel Röd och ljusbeige BMX märke GT säljes. Som ny, använd endast ett par gånger. 325€ Tel04573613030

Derbi 08. Säljer min derbi sända x-race 08 pga lättviktare. Derbin är i bra skick och har endast gått 4500km. Tel04573421315

Motorhispania nyrenoverad RYZ -07. Har alla papper som gjorts på den. 2200€. Tel37846, 04573424846, gronlund63@hotmail.com

Honda cr 125-02 Fint skick går som en klocka. Trimcylinder + trimmrör. Ring för mer info. 1800€ Tel04575035675

Flickykel Helkama, 20", röd med 3-växlar, hand- o fotbroms. 70€ Tel19834

Crosskydd rygg ap original från lelles med njurbälte *junior* men funkar bra från barn ända upp till vuxen *se även mina andra annonser*. 25€, connysadress@gmail.com

Crosskydd axel ufo från lelles, för vuxen, i fint skick *se även mina andra annonser*. 50€, connysadress@gmail.com

Crosskydd glasögon smith u.s.a original *se även mina andra annonser*. 20€, connysadress@gmail.com

Crosskydd knä 1 scott u.s.a knäskydd *se även mina andra annonser*. 20€, connysadress@gmail.com

Crosskydd armbåge härligt ledat armbågskydd *se även mina andra annonser*. 20€, connysadress@gmail.com

Yamaha RD 125cc, 43tkm. Bytt kolv o ringar. Säljes till höstpris. Ring för mer info. Tel0405948444

Crosskydd knä 3 alpinestar värstingar, ledade, löjligt sköna o lätta, anv 1gg, nypris 99€ *se även mina andra annonser*. 55€, connysadress@gmail.com

Crosshjälm ny mds strl large 1500g använd 1gg svart/grå/vit nypris 130euro *se även mina andra annonser*. 80€, connysadress@gmail.com

Crosshandskar fox fox handskar för cross scooter moped atv osv anv 2ggr *se även mina andra annonser* strl.12. 10€, connysadress@gmail.com

► Djur & Tillbehör

• Köpes

Dressyr sadel. Söker dressyr sadel 17" i sits och 32 i bomvidd. Bör ha ett bra stöd för skänkeln. In-te för dyr heller. Tel0403731846, pussycatdoll87@hotmail.com

• Säljes

Alpinestar stövlar fina alpinestars smx plus race stövlar *obs med goretex*! Nypris 350euro strl.9 us 43 *se även mina andra annonser*. connysadress@gmail.com

Alpinestar handskar i strl large nyskick. Använda ett par ggr bara *se även mina andra annonser*. 40€, connysadress@gmail.com

Yamaha r1 delar helt nya dubbla pipor till r1 05 o framåt s nypris 8000kr! Som perfekt till bygge ev streetfighter osv *se även mina andra annons. 150€, connysadress@gmail.com

Yamaha r1 plast till 00-01 häcken (fin) båda höger sidokåpor (repiga) fronten (skadad) bygga fighter?? *se även mina andra annonser*. 100€, connysadress@gmail.com

Ohlins styrdämpare nypris 5000kr begagnad, maila för mer info *se även mina andra annonser*. 180€, connysadress@gmail.com

Suzuki gsxr delar grenrör och original visiret fram billigt. Är från en gsxr års 1990. 30€, connysadress@gmail.com

Kolfiber slipon yamaha r1 kolfiber slipon. Nyskick och det är *akta*kolfiber antingen till din r1:a eller bygge? *se även mina andra annonser*. 50€, connysadress@gmail.com

Cross Yamaha yz 125 Mkt fin yamaha yz 125 -90/91. totalrenoverad, nylackad ram, ny kolv, handtag, lager mm påkostad massor. *se även mina andra annon. 850€, connysadress@gmail.com

Derbi Senda Extreme Derbi Extreme 04. Nyrenoverad på Jussis Motor. Ring för mer info. 1700€ Tel0405297222, Casper000@live.se

Yamaha yz 125 -99 Ohlinsdämpare, o-ringskedja, fatbarstyre, fyra uppsätningar plast, nytt nikasil och ny kolv. Går perfekt!. 1200€ Tel0400501826, niklas_a_89@hotmail.com

Välhållen scooter -99, medk.9.000km. Hjälm medföljer. 800€ (el. bud). Tel0404855986

Suzuki rm 125 -93 kayaba framgafflar, boysen reed valve insug, slitet bakdäck, har kvitton på över 1000€. Ring för mera info! Prutat o klart. 800€ Tel04573434291, 37841, macke12593@hotmail.com

Cross trim krök + b krök +burk univiersial (antingen passar den direkt) eller så får man modifiera lite krök helt ny burk beg *se även mina a annonser*. 40€, connysadress@gmail.com

Cross isdäck beg isdäck 100/90-19 *se även mina andra annonser*. 25€, connysadress@gmail.com

Crosskydd knä 2 alpinestar knäskydd anv 1gg *ungdom* men jag skulle säga att dom funkar från barn till vuxen beroende på kropp strl *se även mina. 20€, connysadress@gmail.com

Antiskallhalsband Aboistop compact antiskallhalsband. Oanvänt batteri (värt 17€) och lite citronspray medföljer. Nypris 167€, nu. 80€ Tel0407625359

Schäfervalp Ljuvliga kraftfulla med fin pigmentering. Registrerade, avmaskade och chip märkta. Säljes till aktivt hem med hundvana. 750€ Tel04575244329

• Säljes

Belgisk vallhund 1,5 årig Ter-
vuerentik. Bra vardagslydnad och
grundträning i agility. Ej van vid
barn under tio år. Erfarenhet av
hundar krävs. Tel0407306297, ti-
na.gnici@aland.net

Frieser sto Mycket trev-
ligt och socialt sto som är myck-
et hanterad och lite riden. Hon
är påsutten och riden i skritt
och lite trav. Longerad. 8000€
Tel04575244329

Groenendael valpar Fris-
ka, sociala o lovande valpar ef-
ter friska sociala linjer. Valpar-
na är reg. chip. vet.beskt o av-
maskade. Leveransklara. 800€
Tel0500492548, egertocamillajoh
ansson@aland.net

Regntäcke (häst) Oan-
vänt, marinblått i stl 125. Vat-
tentätt (3000 mm). 100 %
andasfunktion. Säljes pga felköp.
45€ Tel04573431585, gustafsson.
sandra@hotmail.com

► Elektronik

• Säljes

Samsung 3G+ telefon Ultra-
tunn HSDPA 3G+ mobiltelefon
med stor skärm. 2Mpx kamera
och en för videosamtal. USB ka-
bel, laddare, minneskort, 6 mån
garanti. 125€ Tel0408708717,
hansaplaza@gmail.com

19" LCD WS Snygg ASUS
PW191S Widescreen LCD
använd ca 4 månader. 300€
Tel0407583030

Compaq dator + Canon skriva-
re. Äldre modell men allt funge-
rar bra. 100€ Tel0407184140

PS 3 spel Har ca 30 PS3 spel
i nyskick som säljes. Maila för titlar/
priser el ring, men ring inte
före 12.00!. Tel04573799093, teo.
smolander@hotmail.com

Game boy advance, lila, med ladd-
ningsbara batterier, billaddare.
Väska m.m. 50€ Tel0405669411

S60 v3 mobiltelefon Svart
LG mobiltelefon med stor
skärm och samma operativ sys-
tem än Nokia 95, HSDPA, Smart
2Mpx kamera, YouTube, i ori-
ginallåda. 135€ Tel0408708717,
hansaplaza@gmail.com

Sony TV Tjock-tv 32 tum
100hz i utmärkt skick. 200€
Tel04573425411

32" TV Grundig, 4år gammal.
150€ Tel0408508071

Datorpaket. Skrivare, webkame-
ra, trådlöst tangentbord + mus, ca
1år gammal. 350€ Tel0408508071

Nokia TV 27". Prima No-
kia tv i fint skick säljes . 50€
Tel0407088344

Dator säljes med 3,4 ghz proces-
sor, 1gb ram, gf8600 gt grafikport
och 186 gb hårddisk. Klarar de fle-
sta spelen. 350€ Tel04573432064

Telefoner. 2st Audioline trådlösa
telefoner komplett med tillbehör.
25€ Tel04570931816

Vems är numret?

SMS:a 16505

- Skriv in telefonnumret inklusive riktnummer
t.ex. 04571234567 (man kan även använda det
internationella prefixet +3584571234567)
- Skriv numret utan mellanslag
- Skicka det som ett text-
meddelande till 16505
- Du får tillbaka uppgifterna
som ett textmeddelande

0,59 €/skning

Kundtjänst 0800-93553

GSM ÅLAND
Global telekommunikation

www.gsm.aland.fi

► Fastigheter

Grå jako Två grå jako, en hona
på snart tre år och en hane på 11
år. För mer info ring eller mai-
la. Tel17641, 040864272, maria.
johansson@aland.net

Islandshäst Sto född 98, mycket
utbildad och fin att rida. Har fått
föl tidigare. Bra 4 gångare som
är van vid allt. Snäll att hantera.
6000€ Tel04575244329

Hundpejl Tracker Exact pejl
oanvänd pga operation extremt
låg vikt 75grams halsband. 350€
Tel +358405764349

• Övrigt

Stallplats sökes Söker stall-
plats, någonstans mellan M:
hamn o. Lemland till min 6-åriga
vbl valack. Våldigt snäll kil-
le, inga olater. Tel0408269596,
AmoreAmigo88@hotmail.com

Foderponny Pga ändra-
de förhållanden i stallen vill jag
ge ut mitt shettis-sto på foder.
16år, mycket riden och körd.
Tel04573749749

Begagnad dator med monitor
och tangentbord. Julklapp till ny-
börjare eller ditt barn. Ring kväl-
lar. 95€ Tel0405879556

Objektiv Auto Rykenom 1:1,7 F-
50mm. Tel0400529259

Teleobjektiv Torex MC 1:3,9-
4,9 F-80-200 52mm-diameter.
Tel0400529259

Karaoke The Singing Machi-
ne med 11st karaokekivor
med blandad musik, både barn
och vuxen. 2st mikrofoner. 80€
Tel04573613533

Guitar Hero 3. Jag har ett git-
itar hero 3 med gitarr som jag
vill bli av med. Det funkar jätte-
bra. Inte en enda repa på gitar-
ren. 50€ Tel04573425035, green-
day.albin@hotmail.com

Nintendo Gamecube Bra skick
och rikligt med tillbehör: 2st
handkontroller, minneskort,
adapter för Gameboy spel, tråd-
lös adapter. 90€ Tel04573613533

Liten barnradio/ cd-spelare. 15€
Tel0404855986

• Köpes

Sony Ericsson mobil köpes. Vik-
bar/slider och i fint skick, svara
gärna med modell och pris. Svar
endast via sms. Tel04573425881

Systemkamera. Digital system-
kamera köpes, maila in bild o
pris eller ring. Tel04575267131,
rebellaro@aland.net

Systemdigitalkamera maila
gärna bild o pris eller
ring. Tel04575267131,
rebellaro@aland.net

Buzz Quiz + Buzzers öns-
kas köpa till PS2, spelar ingen
roll vilket spel som medföljer.
Tel0400232923

Handkontroll Önskas kö-
pa till playstation 2. Billigt.
Tel04573424665

• Uthyres

Möblerad 2:a i centr 2 r, br, k,
balkong. All service nära. Uthy-
res med uppehåll för sommarmå-
naderna. 550€ Tel0505641766

Garage sökes. Garage för 1 el
2 bilar gärna nära Mariehamn.
Ring / maila. Tel0407583030,
profilen@hotmail.com

Studeranderum Rum ledigt Sö-
dermalm Zinkensdamm, våren -
09. Välk höra av Dig! Möblerat
m stor säng, garderob mm, tv br
band, tillg dusch/toa kök., zebra_
cw@spray.se

Hyres 2:a i H:fors. Skötsamt
par önskar hyra 2:a i centra-
la H:fors fom 1.1.09 för en
längre tid. Kontakta Agne-
ta Lindroos. Tel0503664794,
agnetaindroos@hotmail.com

3:a i centrum Nyrenoverad ljus
och charmig 3:a på 62 kvm med
trägolvy uthyres till skötsamt
hyresgäst. 651euro/mån, veronika.
haggblom@aland.net

Hus i Godby. Hus, 4r+kök ut-
hyres i Godby. Kallhyra. 800€
Tel0403267991

3+1 r o k Radhuslägenhet i Jo-
mala, 3+1 r o k, 86 kvm uthyres.,
sofie.lundstrom@aland.net

Hemtrevlig villa i ett plan i Vä-
stra Ytternäs, 4 r o k, grovkök, ga-
rage och förråd. Närmare uppgif-
ter per telefon. Tel04573420652

Varmt lagerutrymme, 21m², cen-
tralt i Mariehamn., birgitta-
ch@hotmail.com

Varmgarage, 18m², centralt i Ma-
riehamn., birgitta-ch@hotmail.
com

• Önskas hyra

Lägenhet sökes 2:a eller 3:a sö-
kes from februari. Vill inte ha el-
värme. Ring efter 18.00. /Sarah.
Tel0407261010, krakan_82@hot-
mail.com

Stockholm -09 (vår) Universitets-
studerande önskar hyra lägenhet
alt. rum i Sthlm under vårtermi-
nen-09, kortare el. längre period,
allt är intressant. Tel0400833087,
flistherby@hotmail.com

Bostad sökes. Kvinna söker bo-
stad i Godby centrum el i Joma-
la Kyrkby. Bostaden bör vara ca
40kvm och ligga nära bussförbin-
delse. Tel0453433957

2:a i Mariehamn Jag är en rök-
och djurfri kille som söker lägen-
het. 1:a el. 2:a i Mariehamn eller
i närheten. Tel +358405625162, 5
5538

Lägenhet i Mhamn Vi är ett
ungt par som flyttar till Åland i
december. Söker nu lägenhet i
Mhamn from januari 2009. Djur-
och rökfria. Tel04575691854,
jenswickholm@hotmail.com

► Hus & Hem

• Säljes

Säng Sängstomme 180 x 200 Vitt.
Nymålat. 100€ Tel0407184140

Ugn/spisplatta/fläkt 60cm bred.
90€ Tel0407184140

Frysbox Zanussi, 350 liter. 150€
Tel0407184140

Lomonosov teservis; 6
koppar+fat,6 assietter,1 kakfat,1
tekanna,1 gräddsnačka,1 socker-
skål,1 vas,1 syltskål. Handmålad,
gulddetaljer, oanvänd!Prutmån.
500€ Tel34376, 04575267244,
bolandet@aland.net

Korgar/krukor. Stor låda med kor-
gar/krukor, burkar för julbloms-
ter mm. 10€ Tel0400696761

Bostad i Uppsala Ska börja stu-
dera i Uppsala i vår och letar nu
bostad. Är 21 år och kommer från
Mariehamn. Allt av intresse!., sa-
ra.s.87@hotmail.com

Snickar-ateljé f.a. snickra, rita,
måla, läsa, vistas. M. el, värme,
dass, gärna vatten, egen
(stor) ingång. På fasta Åland.
Tel0440505599

Garrage Har du plats för en bil i
ditt garage, där man kan skruva
när man vill så hör av dig. Bråd-
skande!. Tel +3584573430408, +
358403731846, gatzile@hotmail.
com

Bostad i Stockholm Lägen-
het eller rum i Sthlm önskas hy-
ras av mycket skötsamt 24-årig
tjej med god ekonomi. Allt är
av intresse. Är rök- och djurfri.
Tel +46737882932, tove.
niskala@gmail.com

1:a el 2:a. Hjälp mej o hitta en et-
ta el tvåa omöblerad så fort som
möjligt, jag är en skötsamt, djurfri
tjej. Lägenheten ska vara i stan.
Tel0400694002

Varmgarage Seriös bilentusi-
ast söker i Lemland eller Lum-
parland. Bör kunna slipa och måla
där. Förskotts betalning.
Tel04573437272

Bostad sökes Skötsamt par söker
bostad, 2:a eller 3:a, allt av intres-
se. Tel0407179140, +467620728
29, kenny.williams1@gmail.com

Etta eller tvåa önskas hyra av en
23-åring. Rök- och djurfri, ord-
nad ekonomi och bra referenser.
Allt av intresse. Tel04573828724

Hyresbyte Hyresbyte 4 r. o kök
110 kvm, markplan egnahem
m. stor gem gård centralt i M:
hamn önsk. byta till 1:a el 2:a.
Tel04573650784

Behöver lägenhet! Jag är i stort
behov av boende, önskar hyra 2a
eller en billig 3a. Har jobb och in-
komst. Tel04575301541

Lägenhet i Mariehamn 30-årig
kvinna med fast inkomst söker
2:a eller 3:a inom Mariehamns
gränser. Tel0407575925

Lägenhet i Stockholm Liten lä-
genhet i Sthlm önskas hyras av
mycket skötsamt 28-årig tjej med
fast inkomst. Är rök- och djurfri.
Vänl. ring Malin. Tel0505492425,
0046733888281

Lägenhet i Mariehamn sö-
kes av ÅHS-anställd talterapeu-
t från februari till maj med
ev. förlängning. Jag är rök- och
djurfri. Allt av intresse!. 250€,
sogr7540@student.uu.se

Replokal på landet gärna i
Saltvik/Finström. Behöver inte va
nåt stort. Tel04573430291

Lägenhet Etta el. tvåa önskas hy-
ra i M:hamn el. dess närhet, fast
arbete. Tel21794, 0408762746

Hörnsoffa I gott skick. 5år gam-
mal, mörkblå med runt hörn.
130€ Tel04573613996

Bord med 2 stolar. Bordet:
80x80cm, med 2 tilläggsstolar (tot.
140cm). 40€ Tel04573431714

Lädersoffa för 3 personer, ljus-
brun. 120€ Tel04573431714

2st taklampor 15€/st.
Tel04573431714

Matta i ylle, 1,5m. x 2,5m. 15€
Tel04573431714

3-trådig overlock Elna Lock F
3. 3-trådig overlockmaskin. 100€
Tel0405669411

Säng Classic beds 90x200,
medium. I nyskick. Bäddma-
drass, fin + ben medföljer. 250€
Tel0407631045, atroos@aland.
net

Global knivar 2 st nya Glo-
bal knivar i obruten förpack-
ning säljes. Modellerna G-2 och
GS-11. Säljes i par eller skilt.
Tel0408336606

Ikea Ivar stolar i obeh. mas-
sivt trä: ett slitstarkt naturmate-
rial som kan slipas o ytbehand-
las vid behov. 2st i oöppnade
förpackningar. Nypr 199 kr. 15€
Tel04575300991

Hushållsmaskin Electrolux assis-
tent AKM 4110W Praktiskt taget
oanvänd, många tillbehör fortfa-
rande i originalförpackning. 200€
Tel23004, 0408334335

Dator-hörnbord. Praktiskt,
litet dator-hörnbord med hyllor
för hårddisk, printer & upphöjd
plattform för skärmen. Som ny!.
60€ Tel0415437367

Oljepanna o tank Oljepan-
na "Baxi" från år 2000 med ol-
jebrännare och villa automa-
tik samt en 1500 liters plasttank
från 1992. Mycket bra skick. 800€
Tel04573425423

Badrumsinredning. Spegel med
ramp ljus + sidoskåp, nederskåp
med tvättfat, lådor. Tel35549

Databord litet i furu-
laminat, bra skick. 25€
Tel16392, 04573424692

Soffbord Runt lackerat ek
soffbord med hylla. Diameter
105cm Höjd 48cm. Lite defekt
på kanten. Nypris: 3.950 sek från
Mio. 70€ Tel04573613584

Svarta schäslonger 2st, i
mycket gott skick. Säljes till-
sammans eller var för sig.
(300€/st el 500€ för båda).
Tel04573424535, 22766

Blandare badrum till hand-
fatet, fint skick, säljes billigt *sen
även mina andra vvs annonser*.
30€, connysadress@gmail.com

Säng 160x200 Furu gavelsäng
med Sultan Harmoni resor mad-
rass 160 x 200 inkl. bäddmadrass.
140€ Tel04573613533

► Musik & Instrument

• Säljes

Tama trumset Säljer mitt fi-
na trumset nu. Dubbelpedal
m.m. ingår. Perfekt julklapp!
Slå en signal för mer info. 850€
Tel04573823026

Fender strat std HSS upgrade.
Locking tuners, case, axelband.
Verktyg och instruktionsbok. Blå
med vit platta. 8mån gammal.
500€ Tel0400616312, 531526

► Samlarobjekt

• Säljes

Arabia årstallriker åren 1977-
1987 i originalförpackningar.
480€ Tel22090

Garderober H:238 Dj:50
B2x60cm, vit spånskiva. Bort-
skänkes mot avhämtning.
Tel0408236539

Snyggt soffbord med rökfär-
gad glasskiva 90x90cm. 15€
Tel04570931816

Byrå, antikbetsad, välhållen.
4 små lådor, 3 stora lådor. 90€
Tel0404855986

Liten, blå byrå med furudörrar,
perfekt för juniormrummet. 40€
Tel0404855986

Gul, ny trasmatta 2x1,40. 20€
Tel0404855986

Matbord i betsad björk,
80x120cm + 2st 25cm tilläggssti-
vor. Tel04570723544

Fåtöljer 2 st beige Askofåtöl-
jer i bra skick säljes. Ring kvälls-
tid. 50€ Tel04575483668

Sänggavel vit, i rotting.
Bedd: 160cm, höjd: 105cm. 30€
Tel31993

Sminkbord med spegel vitt,
fyra lådor. Bredd: 93cm, höjd:
128cm, djup: 40cm. 40€ Tel31993

Säng 1,40 bred, madrass +
bäddmadrass, som ny. 145€
Tel04573613562

Beg. säng B:90cm, Unilux dubbel-
fjädrad madrass. Tel0405066784

Kökskran, har 2st exakt li-
kadana. Fint skick, med diskma-
skinskontroll, priset är per st *se
även mina andra vvs annonser*.
35€, connysadress@gmail.com

Badrumsblandare i bra skick.
*se även mina andra vvs annon-
ser*. 30€, connysadress@gmail.
com

Ikea Granås soffbord Stadigt
svart gjutjärnsbord med glas-
skiva och "rutig" hylla under
L:118cm B:78cm H:49cm, som
nytt. 65€ Tel04573135935, ann.
gottberg@aland.net

Liten vit bokhylla B:120cm
bortskänkes mot avhämtning!.
Tel0400229069

2 kubiks tank bortskänkes mot
avhämtning. Tel04573430792,

4-personers matbord Körs-
bärsbetsat matbord för fyra per-
soner i bra skick. 75X120 cm.
Stolarna har gröna tyg-sittdynor.
35€ Tel0405189362

• Köpes

Utdragbar träsoffa/ köks-
soffa, minst 180cm lång.
Tel0405183045

Duschkabin önskas köpas. Bil-
ligt och i funktionsdugligt skick.
Tel0408170257

Lundia hyllplan 80cm och 100cm,
30cm djupa. Tel0400884300, ron-
nie.facius@aland.net

Williams trumset säl-
jes i mycket bra skick. 450€
Tel31602, 04575483150

Elbas o förstärkare. En snygg
röd Epiphone Gibson med en bra
förstärkare. Ring för mer infor-
mation. 170€ Tel04573431950

• Köpes

Begagnat piano i gott skick kö-
pes. Tel22073

Oljemålning 77*41 cm, Hildur
Stenbäck, motiv: västra hamnen
med Pommern och färjor. 1400€
Tel04573749710

Sport & Fritid

Säljes

Ridstövlar. Läder Cavallo storlek 45. Som nya. Säljes som obehörliga. Nypris ca 500. Säljes nu till. 125. Tel 0505616225

Pojkskridskor Skridskor Calgary stl. 37 och stl 38, knappt använda. Säljes el. bytes mot stl. 39 i lika gott skick. 30. Tel 34507, 04573430220

Skidpaket för barn Skidor, stavar + pjäxor stl 34. Allt i gott skick, pjäxorna som nya. Säljes el. bytes mot pjäxor stl. 39 i lika gott skick. 30. Tel 34507, 04573430220

Skidpjäxor Alpina stl.37, använda endast ett fåtal ggr. Säljes el. bytes mot stl. 39 i lika gott skick. 25. Tel 34507, 04573430220

Skidhjälm. Scott röd st.6-10år, anv.1ggr, 30. (som helt nya). Cebe svart st.58, 35. Cebe grå st.56 35. Skidglasögon på köpet. Tel 0400696761

Julkapstips! Hockeyhandskar TPS st.13", stora i storlek, ledar silver, nya. 80. Tel 0400696761

Flickskridskor stl.37, med skydd. Nya i butik 40. 20. Tel 04573135508

Burton snowboard, ca 130cm, med bindningar, passlig för personer runt 150-160cm. 120. Tel 04573283772

Jakt&fiskeoverall Oanvänd, fodrad, grön overall för jakt o fiske stl.62. 50. Tel 04573431974

Gokart Raket 85cc -02, ram CRG -02, går fint, mycket reservdelar. 800. Tel 04573424336

Rattkälke Stiga Classic, nästan som ny. Några fina åklappar på köpet. 30. Tel 0400427427, bo.bostrom@aland.net

Övrigt

Säljes

Löklådor. 35st.löklådor. Storlek 155x60x10cm. 70. Tel 0407184140

Cheap Monday jeans stl.25, 8. Bild på nätet. Mejla/ring för frågor. 8. Tel 41433, cine_92@hotmail.com

Twin dancer 2 spelare. Julklappstips! Dansmatta, kopplas till TV (nytt). 15. Tel 0400696761

Tidningar. Serietidningar (gamla) Fantomen mm. Låda med Hus & Hem tidningar. Tel 0400696761

Fiolbok + cd-skiva, små låtar för små stråkar. Tel 0400696761

Fiolbok Vi spelar fiol II. Tel 0400696761

Vinterkläder: Jacka/byxor, halare mm. Finns i flera storlekar och färger. Pris: billiga. Tel 0400696761

Böcker. 11st Victoria Holt romaner. 20. Tel 04573135508

Snöslunga. Norlett, 10hk. El + handstart, belysning. Går bra. 400. Tel 04573135195

Flygbiljett Presentkort på valfri resa med Air-Åland värd 340. Nu. 250. Tel 04573426865

Presentkort, värde 60. Gäller t.o.m 31.01.2009 Ålands Taxi. 60. Tel 0442167054

Kläder. Har endel tjej-kläder som jag inte kan ha mera som jag nu säljer. 10e/kasse. stl.M-L eller 38-40. Tel +358408543047, ocean_girl16@hotmail.com

Tävlingsluftgevär i nyskick Feinwerkbau P-70 samt Bushnell sportsman 4-12x40. Transportbag ingår. Nypris ca 2000. 1000. Tel 04570537041

Fotbollsmål, 180cm högt, 220cm brett. 120. Tel 04573613868, john_b_84@hotmail.com

Gokart 6 växlad 125cc TM K9b -05, ram MS Kart -05, fint skick, körd i Sverige och på Åland. 0-100 drygt 3 sek. 3500. Tel 04573424336

Jaktdress Ny Jahtia jaktdress, XL säljes p.g.a felköp. Nypris 300. Pris. 200. Tel 04005039345

Bandyskrillor strl 42. Begagnade. 10. Tel 13068

Hockeyskrillor strl.42. Godkända av NHL, made in Canada, märke Hawk. Färdigprutat. 45. Tel 13068

Telemarkpjäxor nr.42,5, helt nya och långfärdskridskor. 55. totalt. Tel 13068

Snowboardbyxor (styf clothing) stl.L, svarta, helt oanvända. 50. Tel 22158, 0407596873

Damskridskor Storlek 42. Vita. 1ggr använda. 30. Tel 0505616225

Slalomskidor 150 cm Blizzard, skidor, bindningar, stavar, vita pjäxor nr 36-37. 50. Tel 0400427427, bo.bostrom@aland.net

Köpes

Spinningcykel i bra skick köpes. Tel 0407273028

Spelet back gammon, önskar köpa välhållt back gammon (i väska), med spelplan av filt. /Kim Dolke. Tel 0405895269

Läroböcker för gymnasiet. Tel 37260, kv. el. Tel 04575957898

Tiltfäste. Mekaniskt tiltfäste dubbla kolvar s50 b14 i bra skick. 2000. Tel 0407297108

Traktor Massey-Ferguson 35. Tel 36159, 0405146859

Skidresa i julklapp? Skidresa till Romme i julklapp? Ett presentkort värt 239e på Sundqvists säljes till bra pris! Ring!. Tel 0503300425, mats@tvm.ax

Oljetank Godkänd plastoljetank, 1500 liter med kar för oljepanna. Tel 0400529538

Prison Break En perfekt julklapp! Prison Break säsong 1, 2 och 3. 25. Tel eller 60. Tel 0405938444, ulrika.andersson@aland.net

Kavajer stl 54 Ny mörkblå clubkavaj i ylle 70. gråblå smärutig kavaj 30. säljes under halva nypris pga felköp. Tel 0405413902

Spannmålskross med elevator, 11kW motor. Tel 04575243743

Silo 6m³, med tömningsskruv, lämplig för foder, pellets mm. Tel 04575243743

Rysk skogskälke + liten skogsvagn. Tel 04573425943

Bänksåg, kraftström, med två klingor. 300. Tel 141301

Köpes

Vårdböcker Grundläggande omvårdnad 1,2 och 4. Vårdkommunikation i teori o praktik. Dags för uppsats. Kommunikation, Eide H. Tel 42556

Byborna samlas och fikar på Nordins

Macken i Storby heter numera Nordins och är ett café och minilivs som blivit en samlingsplats i Storby.
–Vi är riktigt nöjda, säger Tommy Nordin, som är en av ägarna.

I oktober tog Tommy Nordin och Beatrice Nylund-Nordin över Frittes service i Storby i Eckerö. Anläggningen har fått ny inredning och har förvandlats till ett café och minilivs som går under namnet Nordins.

Ägarna fortätter också med bränsleförsäljning. Dörrarna slogs upp den 3 november i år och ägarna är nöjda med verksamheten.

–Det verkar vara uppskattat av byborna, även om det är ganska lugnt nu i december. Man kan väl inte förvänta sig så mycket mer av årstiden, så nu väntar vi på sommaren, säger Tommy och skrattar.

Ny inredning

Lokalen har målats om, nya bord och stolar har införskaffats och sortimentet har utökats.

–Vi har mycket smågrejer

Nöjda. Ägarna Beatrice Nylund-Nordin och Tommy Nordin tycker att det är roligt att caféet och minilivsbutiken Nordins har blivit en samlingsplats i byn.

som muttrar och skruvar och då kommer en del hemmafärdare förbi och köper något

som de behöver. Annars kan man ju ta en bulle och en kopp kaffe i caféet. Har man glömt att köpa mjölk och bröd så har vi ju det också, säger Tommy.

Stammishak

Under förmiddagarna är det inte mycket annat som är öppet i Storby och då kommer stammisarna och fikar.

–Det är många som kommer förbi och tankar och när de kommer in och betalar stannar de på en kopp kaffe. På det viset hänger folk kvar, eftersom nya kommer in och vill prata lite, berättar Tommy.

Ägarna hoppas också att

fler ungdomar vill vara på caféet på kvällarna.

–Ungdomar är ju ofta antingen för stora eller för små och kanske inte har någonstans att ta vägen, så därför är de jättevälkomna hit istället för att sitta ute i kylan. Vi har spelkort framme, så om de vill kan de fika, prata och spela lite kort, föreslår Tommy.

Tommys förhoppning var att Nordins skulle bli en samlingsplats i byn.

–Och det tycker jag faktiskt att det har blivit. Det är riktigt roligt, säger han.

LINNEA FRIMAN
linnea.friman@nyan.ax

LEDIGA PLATSER

Germundö Gärd är en gård som inriktar sig på ekologisk spannmålsodling.

Vi behöver nu en heltids

medarbetare

Vi söker dig som vill ha ett omväxlande och självständigt arbete som t.ex. traktorkörning, verkstadsarbete, åkerskötsel och diverse gårdssysslor.

Nu bygger gården upp en mottagningsstation för ekospannmål.

Därför behöver vi en

projektanställd

Vi söker dig som är duktig på montering, ta eget ansvar och jobba självständigt.

Låter det intressant?

Ring Mats Häggblom efter kl. 18 tel 48547 eller 0457 0538 80 eller per e-post mats.h@aland.net

Grundl.omvårdnad2006 Grundläggande omvårdnad 1 & 2 & 4 (2005 och 2006) Jahren Kristoffersen, Nortvedt, F&Skaug E-A. L1ber. Tel 04573425366, 04573420777

Schaktblad och släp köpes till liten traktor. Tel 04573421734

Bionicles Är det någon som har tröttnat på sina gamla och/eller nya Bionicle delar & figurer...? Jag köper dem gärna av dig. Tel 0405139161

Plommonstop Schapoklack eller Cylinderhatt. Bättre begagnad. Tel 0505616225

Förlorat & Tillvarataget

Förlorat

Saknar du din cykel? Nopsa damcykel med korg finns vid Möbel City. Tel 21165

MÖTEN

Kommunfullmäktige i Lemland
sammanträder onsdagen den 17 december 2008 kl. 19.00 på Kommungården i Lemland
Kommunfullmäktiges ordförande Sune Eriksson

LEDIGA PLATSER

CHAUFFÖR

Vi utökar verksamheten och behöver en lastbilschaufför från januari 2009 med körkortsklass BC.

Närmare upplysningar ges av Mikael Larsson tel. 12 930 eller 040 726 1100 e-post: info@miro.ax

MIRO

Övrigt

Uthyres Mobilt vildmarksbad. 8-10 personer. Transport ordnas till platsen efter önskemål. Tel 04 575640453, 04573313900

Container Gammal och risig transmar släp/container utan boten bortskänkes mot avhämtnings. Tel 0405356619

Jultomte. Behöver ni en erfaren jultomte? 3års erfarenhet. /Victor. Tel 0407625371, +46765743162

Tomte söker jobb i Strandnäs. Ring mig efter klockan 17.00. Tel 0457342777

Tillvarataget

Katt. En svart-gul-vit katt tillvaratagen på Mellaön i Eckerö. Tel 04570826844

LEDIGA PLATSER

Äldreomsorgen

Välkommen att arbeta inom stadens äldreomsorg!

Äldreomsorgen i Mariefhamn är i ett skede med en spännande utveckling när det gäller kompetensutveckling och arbetsmetodik och söker därför personal som är beredd på nya utmaningar. Under förutsättning att stadsstyrelsen ger tillstånd anställer vi följande personal:

1. **3 närvårdare till Odalgården**, heltid i periodarbete
2. **Kock till Odalgården**, vikariat fr. 18.1.2009-31.8.2009, heltid
3. **Närvårdare till Mariégård**, heltid i periodarbete
4. **Semestervikarier, hel- och deltid** till olika enheter fr.o.m. januari

Kompetenskrav:

P. 1,3,4 Närvårdarexamen och p. 2 kockutbildning, arbetserfarenhet och god förmåga att samarbeta i team.

Lön och anställningsvillkor enligt AKTA-avtal. Anställningstidpunkt enligt överenskommelse. Eftersom Mariefhamns stad eftersträvar en jämnare könsfördelning ser vi gärna både kvinnliga och manliga sökanden.

Information beträffande befattningarna:

- p. 1. Vik. föreståndare Nina Marander, tfn 531267
- p. 2. Husmor Siv Berglund, tfn 531269
- p.3 Led. vårdare Eva-Karin Sjögren, tfn 531309
- p. 4. Hemtjänstledarna, växel 5310

Välkommen med din ansökan som skall vara oss tillhanda **senast 29.12.2008 kl. 16.00** under adress:

Socialförvaltningen i Mariefhamns stad
Omsorgsavdelningen
PB 207, AX-22101 Mariefhamn

Socialnämnden i Mariefhamn

MARIEHAMNS
STAD

www.mariefhamn.ax

TV-programmet

torsdag 11 december

7.00 **Gomorra Sverige**
[2874512]

8.15 **Julkalendern: Skägget i brevlådan**
[6698508]
Även senare i dag.

8.30 **Gomorra Sverige, forts**
[9974140]

10.30-12.50 **UR** [1905614]

13.00 **Rapport** [46275]

13.05 **På spåret (R)** [6534966]

14.05-14.35 **Morgonsoffan (R)**
[622633] Även 12/12.

15.40 **Fråga doktorn (R)**
[6820614]
Även 14/12.

16.10 **Gomorra Sverige**
[6582140]

17.00 **Rapport** [52701]

17.05 **Scouters safari** [6192782]

17.30 **Rea** [27966]

17.55 **Bernard** [7083968]

18.00-18.55 **Bolibompa** [64343]
18.00 Julomtens lärling
[95343] 18.15 Lilla blåa draken
[3739850] 18.20 Krumelurdjur
[3738121] 18.25 Farbrorn som
inte vill va' stor [4998985] 18.35
Evas superkoll [490850]

18.55 **Sportnytt** [3758985]

19.00 **Rapport** [46904]

19.10 **Regionala nyheter**
[9668169]

19.15 **Go'kväll** [636701]
Magasin. En tittare får en ny stil
och en ny frisyr av stylisterna
Astrid Ljungberg Järnblad och
Eva-Lena Rylander. Programledare:
Joachim Vogel. Även 13/12.

19.45 **Julkalendern: Skägget i brevlådan (R)** [868362]

20.00 **Kulturnyheter** [70985]
Även senare i dag.

20.15 **Regionala nyheter**
[5892324]

20.30 **Rapport med A-ekonomi**
[463]

21.00 **Mitt i naturen** [362]
Naturprogram. Våra mårddjur.
Skygga, men nyfikna. Söta, men
bitska.

21.30 **Andra Avenyn** [633]
Svensk dramaserie. Även 12/12.

22.00 **Plus** [546]

22.30 **Nobelpriset 2008 - Fredspriskonserten** [9721121]

23.45 **Gros vold** [7837492]

0.30 **Kulturnyheter (R)**
[6981541]

0.45 **Spanarna 20 år (R)**
[6411676]

1.30-7.00 **SVT24** [59239928]

10.30 **24 direkt**
[92832411]

16.15 **Agenda (R)** [1343169]

17.00 **Röd sol över Nobels oljefält (R)**

17.55 **Eftersnack (R)** [35237]

18.20 **Nyhetsstecken** [8852782]

18.30 **Oddasat** [63256]

18.45 **Utiset** [721492]

19.00 **Smarta djur** [96411]

Brittisk vetenskapsserie. Duvor. De skitar ner och stjälar mat på gatuserveringarna. Men för varje dag som går framstår deras förmåga att navigera som alltmer fantastisk. Även 13/12.

19.25 **Skrivkamp** [903985]

Författarsamtal. Del 2 av 3. Hemma i främlingskapet. "Jag känner mig hemma där jag får vara främling", säger den kroatisk-jugoslaviska författaren Dubravka Ugresic.

19.55 **Rapport** [5180343]

20.00 **Din plats i historien** [4689]

Historisk reportageserie. Vägstationen i Brösarp. "Lokal att hyra" stod det på den före detta vägstation som kvällens berättare Jonas Wahlman åkte förbi för nästan 20 år sedan.

20.30 **Säsongsavslutning: Skolfrent** [2430] Samhällsprogram. Del 12 av 12.

21.00 **Nobelpriset 2008 - Fredspriskonserten** [37324]

Direktsändning från Fredspriskonserten i Oslo.

22.00 **Aktuellt** [4445]

22.30 **Himlen kan vänta** [9966]

23.00 **Sportnytt** [95817]

23.15 **Regionala nyheter**
[1694492]

23.25 **Rapport** [2319053]

23.30 **Ararat** [6207324]

FILM Kanadensiskt drama från 2002. En samtida historia om två familjer och deras sökande efter försoning och sanning. I rollerna: David Alpay, Charles Aznavour, Eric Bogosian. Regi: Atom Egoyan.

1.20 **Nobelpriset 2008 - fred och ekonomi** [7223812]

Porträtt av Nobelpristagarna i fred och ekonomi av Bengt Norborg. Även 5/12.

1.50-2.20 **Nobelpriset 2008 - fysik och kemi (R)** [8831928]

Porträtt av Nobelpristagarna i fysik och kemi. Små avsteg från symmetri krävs för att skapa liv. Även 13/12.

7.30 **Nanny** [237614]

8.00 **Alla älskar Raymond** [179964]

8.25 **Just shoot me**
[758985]

8.55-9.50 **Montel Williams show** [4452695]

10.40 **Top model (R)** [7036362]

11.40 **Oprah Winfrey show (R)**
[5576546]

12.30 **Rachael Ray** [8633633]

13.25 **Alla älskar Raymond (R)**
[4586362]

13.50 **Våra bästa år** [4822689]

14.40 **Oprah Winfrey show**
[1587985]

15.35 **How I met your mother (R)** [4927701]

16.00 **Project runway** [401362]

17.00 **Top model** [487782]

18.00 **Extreme home makeover**
[498898] Amerikansk inredningsserie från 2006. Designteamet reser till New York för att bygga ett nytt hem åt en ensamstående mamma med fyra barn, varav två är HIV-positiva.

19.00 **How I met your mother**
[877121]

Amerikansk komediserie från 2005. Efter att de bestämt sig för att ta saker långsamt och inte ha sex på en månad, bestämmer de sig ändå för att de väntat tillräckligt länge.

19.30 **2 1/2 män** [876492]

Amerikansk komediserie från 2003.

20.00 **Singing bee** [246362]

Svenskt underhållningsprogram från 2008. Del 4. De tävlande är Tony Wikström, Robert Åkerquist, Oscar Agnevik, Emma Sundlöf, Sandra Carlqvist, Maria Orneklint, Lovisa Sterning. Programledare: Hanna Hedlund.

21.00 **Du är vad du äter** [886904]

Svenskt livsstilsprogram från 2008.

22.00 **Nytt läge** [882188]

Svenskt inredningsprogram.

23.00 **Hell's kitchen** [866140]

0.00 **2 1/2 män (R)** [545251]

0.30 **Navy CIS** [7690657]

1.30 **The closer** [1061638]

2.20 **It's always sunny in Philadelphia** [7714218]

2.50 **Förhäxad** [9570003]

3.40 **Silent fall** [4179034]

FILM Amerikansk thriller från 1994. I rollerna: Ben Faulkner, Liv Tyler.

5.20-5.50 **Sex and the city**
[2126831]

6.10 **Hundjobb (R)**
[6468459]

Även 17/12.

6.50 **Nyhetsmorgon**
[28274256]

11.00 **Nyheter** [455343]

11.05 **Efter tio** [3777508]

12.00 **Nyheter** [824324]

12.05 **Efter tio, forts** [155904]

12.45 **Hem till gården** [266546]

13.10 **Hem till gården** [2496169]

13.45 **Nyhetskanalen** [5858121]

14.00 **Trav: Dagens rätt** [684071]

14.30 **Bingo: Full bricka**
[7010256]

15.25 **Nyhetskanalen** [7830362]

15.30 **Doktorn kan komma (R)**
[821362]

16.25 **Will & Grace (R)** [670256]

17.00 **That '70s show (R)**
[225459]

17.25 **That '70s show (R)**
[845817]

17.55 **Doctors** [3460362]

18.55 **Postkodlotteriets 50-50**
[8054343]

19.20 **Keno** [828411]

19.30 **Lokala nyheter** [189576]

19.35 **Lokalt väder** [5749237]

19.40 **Ekonominyheter**
[9427508]

19.50 **Vädret** [9416492]

20.00 **Nyheter** [804275]

20.30 **Säsongsavslutning: Leilas jul** [803546] Svensk matlagningsserie från 2007.

21.00 **Säsongsavslutning: Bröllopsform** [884546]

Svenskt livsstilsprogram från 2008. Del 10 av 10. Under hösten har Bröllopsform följt nio gifta par. Programledare: Eva Ruz, Martin Lidberg. Även 15/12.

22.00 **Medium** [873430]

Amerikansk dramaserie från 2008. Del 15 av 16.

23.00 **Nyheter** [492169]

23.25 **Sporten** [3650614]

23.35 **Vädret** [6026324]

23.38 **Lokalt väder** [306026324]

23.40 **Ice road truckers** [8940986]

0.40 **'Allä, 'allä, 'emliga armén**
[1333183]

1.15 **Jordan, rättsläkare (R)**
[5488299]

2.10 **Numbers (R)** [2025378]

3.00 **Advokaterna (R)** [9188560]

3.45 **Hope & Faith (R)** [2540909]

4.05 **Hope & Faith (R)** [8224909]

4.30 **Inte helt perfekt (R)**
[7975893]

4.50 **Nattskiftet (R)** [2582744]

5.45-6.10 **Hundjobb (R)**
[8670928]

6.00 **God morgon med A-laget**

10.00 **Flygande drakben**

10.00 **Veta**

10.10 **Sinneskarusellen**

10.20 **Solen, månen och den röda planeten**

10.30 **Kompisatelliten**

10.40 **Made in Europe**

10.55-11.12 **Showen Dollar**

16.44 **Spotlight**

17.14 **Kortnytt**

17.15 **Park**

Att gå i nian. Skolplikten tar slut efter nian. Hur mycket ska man satsa och på vad?

17.45 **Julkalendern med BUU-klubben**

Lasse och Maja letar efter försvunna plånböcker, Atte och Lusse är i Julien och Cesar bygger en fälla.

18.15 **TV-nytt**

18.30 **Krökta rummet**

Populärvetenskapligt magasin med det nyaste och mest spännande inom forskningen.

Programledare är Katrina Grönholm-Kulmala.

19.00 **Solens mat**

Bo Hagström besöker Capraia, den legendariska fängelseön i Medelhavet. Det bjuds på fisk och skaldjur men också på fiskargummans spagetti.

19.30 **Station T**

20.00 **TV-nytt**

20.20 **Sportnytt**

20.25 **5 minuter**

20.30 **Familjen Sommer**

Dansk dramaserie om läkarfamiljen Sommer.

21.26 **Norge runt**

På tur med hundspann. en hisnande slädfärd.

21.30 **Seportaget: Sista generationen (R)**

Gammalsvenskbyn i östra Ukraina har funnits till i över 200 år.

22.00 **Slöjor och höga klackar**

Del 4 av 6. Vi möter en generation av unga, som är långt från mediernas bild av muslimska fundamentalister.

22.30 **Hill Street Blues (R)**

23.20 **Kvällsnytt**

23.25 **Oddasat**

23.40-0.09 **När storken sviker**

ÅLANDSKANALEN

Kl 18.30,
19.30, 21.30,
22.30, 23.30.

Nyheter/Nöjesprogrammet "TRÅL". Panelen diskuteras mat i alla dess former.

Programledare:
Adam Öhman.

Adventskalendern
Tomtemaskinen.

ÅLANDS RADIO 91.3 MHZ

6.45-10.00 Gomorra. 6.50 Beträktelse. Sänds även c:a kl. 20:40. 6.55 Ålandsnytt. 7.00 Aktuellt. 7.30 Ålandsnytt. 8.00 Aktuellt. 8.30 Ålandsnytt. 9.00 Musikpaletten. Countrymusik. 9.30 Ålandsnytt. 9.45 Sagostunden. I dag lyssnar vi till den fjärde delen av kapitlet Flöjtan-min tröst ur sagan Dylan Plymsvans, skriven och uppläst av Ann-Christin Waller. Hela kapitlet sänds även på fredag kl. 12:30. 10.00-14.00 Mittpådan. Med Tom Wiklund. 10.30 Ålandsnytt. 11.30 Ålandsnytt. 11.40 Musik. 12.00 Aktuellt. 12.10 Musik. 12.15-12.30 Kulturen. Sänds även kl. 17:45 och i repris på söndag kl. 09:00. 13.00 Ålandsnytt. 13.03 Rätt skall vara rätt. Frågetävling 14.00 Ålandsnytt. 14.03 Lyssnarnas önskemusik per mess och mail. 15.00 Ålandsnytt. 15.03 Musikrebus. Musikalisk tävling. Med Josefine Jansson. 16.00 Aktuellt. 16.15-17.45 Åland i dag. Nyhetsmagasin med reportage, intervjuer och debatter. Med Tony Wikström. 16.15 Duellen. Britt Lundberg, utbildnings- och kulturminister, debatterar med Johan Ehn (fs). Sänds i repris på söndag kl. 14:30. Med Tony Wikström. 17.00 Ålandsnytt. Sänds även kl. 19:00. 17.45 Kulturen. Repris. 18.00 Aktuellt. 18.03 Ålandsnytt. Sänds även kl. 20:00. 18.06 Musik. 19.00 Ålandsnytt. Från kl. 17:00. 19.10 Åland i dag. Från kl. 16:15-17:00. 20.00 Ålandsnytt. Från kl. 18:03. 20.03 Åland i dag. Från kl. 17:10-17:45. 20.40-20.45 Beträktelse. Repris.

Nöjes- och kulturprogrammet "Trål"

kl 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30

5.55 **Ettans morgon-tv**
[62572546]

9.15 **Dalens härskare (R)**
[4520940]

” Det skulle vara trevligt om någon driftigt person öppnade ett hundcafé. **MESSARE**

debatt

På kurs mot våld

■ För en kvinna som har blivit misshandlad i sitt förhållande är bedömningen i domslutet av den kvinna som beskrevs i tidningen Nya Åland den 9 december ett svar på hur samhället ser på kvinnomisshandel. Vilken kvinna skall kunna anmäla en man för misshandel efter detta? När en misshandlad är i ett läge ”potentiellt livsfarligt” är kvinnan försvarslös.

Ingen kvinna med lite livsvilja och något av förnuftet kvar går i försvar mot en man med större råstyrka i ett läge av ”potentiellt livsfarligt”. Det är att trigga upp våldet och det vet varje kvinna som blivit utsatt för våld - och det är med säkerhet en sanning för den kvinna som för första gången blivit utsatt för våld. Det är något som inses i stunden, med kännedom om den man som utövar våldet. Misshandeln är i min värld synnerligen grym.

Jag har inget emot att domen omvandlades till samhällstjänst (även om jag

tycker annorlunda och menar att kvinnan är försvarslös), det är väl osäkert om mannen ifråga skulle bli mindre våldsam efter ett fängelsestraff, som det ser ut idag. Men varför kan inte mannen i det läget dömas till kurs hos antivåldgruppen + samhällstjänst som ett alternativ till fängelse? Om domen blir fängelse, den våldsbenägna mannen skulle bli tvingad till att ta ansvar för sitt våldsbeteende och komma tillräkta med det. Rattfyllerister kan dömas till att gå kurs, varför inte de våldsbenägna männen?

Våldet som utövats av en man med våldsbeteende slutar inte av sig självt. Kvinnan som blir utsatt för våldet får skador - fysiska i en del fall, som i detta, psykiska i andra fall (med säkerhet också i detta fall) som tar årtal att komma tillräkta med. Tilliten är rubbad, med allt vad det kan innebära för var och en som har blivit utsatt. **a.k.**

Vad ger det för signal?

■ Jag blev mycket upprörd när jag läste om domen mot den 21-årige man som misshandlat en kvinna mycket grovt. Jag är inte en person som tror på öga för öga, tand för tand, men jag anser att samhället har en plikt att visa var gränsen för vad en människa får göra mot en annan människa går och den gränsen ska

vara tydlig. Tycker tingsrätten att den har gjort det nu?

Vad för signal ger denna dom till mannen som gjorde det, till andra män med problem att kontrollera sin aggressivitet, till kvinnor som utsatts eller utsätts för fysisk misshandel eller till alla känsla för vad som är rätt? Lite stryk får kärringar tåla?

Rigmor Tillema

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ Varför kan man inte bygga vindskydd och tak åt fåren. Det tar ont i hjärtat att se dem ute i det här vädet. **50+.**

■ Sofie, hur ska jag få tag i dig då, har inte sett dig ute och promenerat på länge nu. **Blyger.**

■ Bra insändare av Karl-Erik Bergman, det är många ensamstående som skriver under dina erfarenheter av **Mise. 0457.**

■ Gamla avloppsanläggningar är ingen skitsak att åtgärda! **050.**

■ Vem var arrangören av julkonserterna med Magnus Carlsson i Godbyhallen, det stod inget om det i tidningarna. **Besökare.**

■ Jättebra skrivet om fotbollsgalan, Johan Larsson. Det var precis så vi pratade hemma vid middagen, innan jag läste din krönika. **0457.**

■ Tack till Kurre, Ann-Britt, Kastelholmsnejdens byalag för den trevliga julfesten i söndags. Christa Evans stod för draget och Gyrit för spelet. **Borghill.**

■ Läste en dikt om troll och sjöng en strof i julig stuga. Tackar gör Sven Grötskäg och sig buga! **S.G.**

■ 200 timmars samhällstjänst för misshandel av sin exflickvän. Vart är världen på väg? Har man begått ett så allvarligt brott ska det f-n svida också! Både i plånboken och i psyket. **040.**

■ Vem sitter i tingsrätten? Hur kan man döma en återfallsförbrytare till 200 timmar samhällstjänst! Kvinnan har fått men för livet! **0400.**

■ Läste att vägsniglar som alltid kör sakt i trafiken även har det lika i sexlivet. **FIN.**

Nog är det lite konstigt att man inte får något riktigt straff i de här landet. Man kan tydligen gå och slå halvt ihjäl någon och inte kalla de för "grov misshandel" men far man ut och skjuter några svärter på våren så ska dom nog ha en till Kakkola med allt våld. Eu nej, gå ur den skiten. **040.**

■ Du är ingen komiker, du är en terrorist. **050.**

■ 200 timmar samhällstjänst för att nästan ta livet av en kvinna! Det är ju värre att köra för fort på 30-sträcka tydligen! Kratta gravgården en månad kan jag också göra. Vad i hela "hemvete" är det frågan om. Tycks ju börja vara helt ok att slå halvt ihjäl dom man inte kommer överens med! **0457.**

■ Snälla s.k.dietist! Enligt vissa, för mig trovärdiga näringsterapeuter, krävs det ca 12 kg mat i dagens läge för att tillgodose/få tillräckligt med näring av sk.vanlig mat, resten måste kompenseras, hur annars kan vi misstänka vår näringsfattiga mat, luftföroreningar för alla sjukdomar? Näringsterapeuten vid ÅHC har fel i många punkter.tex selen finns inte i våra jordar>hälsoeffekt?

Mycket finns att diskutera, tro inte på en näringsterapeut, var och av vem har hon utbildats?! **H. En närstående med forskning i ämnet!**

■ Ekostad... kan det syfta på att centrum är så öde och tomt efter 17 att ekot är det enda man hör? **0457.**

■ Bandet på Arkipelag i helgen var det bästa på flera år! **Soultrain.**

■ Om du ej varit ut till Havsvidden och njutit av julbordet ännu, boka nu! **Nöjd julfirare.**

■ Åland 24 - en sur skånska? **050.**

■ Nu orkar jag inte leka mera. Ni som skall ha bort mig så gör det nu då med att teja fast mig då. **En som bor i Sund.**

Geriatrisk?! Hur många lekmän vet vad det det handlar om? Specialkunskap, ställkrav, **tycker en vårdare med hjärtat.**

■ Nog var de väl h.....

e om inte det där är grov misshandel, halva ansiktet krossat. Vråååll vad arg jag blir på denna slappa bestraffning av sådana idioter. Lika är det med fyllekörningarna, har tingsrättens domare sett för mycket på tv eller va falls. **Arg småbarnspappa.**

■ Kvicksilver. Efter 20 år antas vår mat innehålla 500 % mera Hg, detta för att så många nu har skruvat in kvicksilverlampor. Använd därför vanliga avfallsvänliga glödlampor eller LED. **Vindel.**

■ Läste att miljötagandena skall ses som visioner, står så i texten. Läste just om miljövisioner från 90-talet. Dessa är skrämmande lika de nuvarande, exakt samma diskussioner som ej leder till något hållbart som kommande generationer kan leva med. En som är född på Åland men saknar hembygdsrätt (äktetsintyg) är ej åläning, enbart finländare, nordeuropé och det är ju inte så illa det. **040.**

■ Hej Mariehamnare! Du kan ju jobba varje lördag till kl 18! Har du tänkt att de som jobbar har familj och en fritid? De kanske också vill handla julklappar? **En som har överseende.**

■ Är ni helt j...a sjuka i huvudet? Mannen som misshandlade har blivit dömd för misshandel förut, hur tror ni att det skulle hjälpa nu med bara 200 timmar, ge honom flera års fängelse. Han har misshandlat förut, varför skulle han sluta nu när han ändå får så lindrigt straff. **0457.**

■ Till Sara Oksman ett hjärtevarmt grattis för det åländska simrekordet. **Från Alexis, Grog och Sanna med fam.**

■ Tingsrättens dom samhällstjänst, detta sänder ut signaler till folket att

ska rättvisa skipas så får man ta saken i egna händer! **Förbannad medborgare.**

■ Bli medlem i en åländsk community! Min Musik : **www.minmusik.ning.com**

■ Tack till storebror Richard för hjälpen med datorn och julklappen :) **Kevin.**

■ Jag har några frågor som jag vill ha svar på av någon juridisk person: Vad betyder villkorlig dom? Hur fungerar villkorlig dom? Varför är en villkorlig dom tidsbestämd? Vad händer om man begår samma brott under sin villkorliga dom? Vad är meningen med villkorlig dom? **H: från grovt misshandlad, hotad, våldtagen kvinna som varit på flykt från sin gärningsman.**

■ Tingsrättens beslut är ett hån mot offret, rättvisa och jämställdhet inför lagen. Tack Nina Fellman för en bra ledare. **0457.**

Engångserbjudande
Använd kupongen du fick hem med Nyankortet!

Kryddsalt i olika blandningar
Köp 2, betala för 1

SALT
KONSTHANTVERK
Sjökvarteret, tel. 21505, www.salt.ax

Erbjudandet gäller tom 31.1.2009

Nyankortet
-sätter guldkorn

■ Ok Ålands egna "Tingsrätt", vad krävs för att man skall dömas för grov misshandel? Verkar vara en extremt tunn gräns mellan det och dråp. Domen mot 21-åringen är inget annat än ett förbannat hån och en fet spottloska rätt i ögonen på offret. Hoppas vi åläningar ändå har så lite rättskänsla och heder i kroppen så vi protesterar mot detta öppet. Det verkar inte tingsrätten ha i alla fall. **Rickard.**

■ Ekostaden. Det är det eko, som ofta, förekommer mellan öronen på politikerna och tekniska verkens ledning som avses. **Torbjörn.**

■ Fs med Jansson spetsen pratar om miljö, men han är ju pappa till 50 bumpers i stan som gör att bilarna bromsar och gasar ut mångdubbelt mer koldioxid i stället för trafikljus med grön väg. Det finns även synskadade som behöver summer för att komma över gatan. **050.**

■ Det ligger en död, troligen överkörd, katt på höggersida av Hammarlandsvägen, i Kattby strax innan Mariavägen. Det ser ut som någon lyft den åt sidan. Är det någon som saknar sin älskling? beklagar. **lakttagare.**

■ Hoppas tomten ger knäskydd i julklapp åt Finströms kommunstyrelse! **050.**

■ Hoppas på en snöfri vinter! Dom

privata plogarna gnäller och landskapets plogare tar det som det kommer! **H från snöfrid.**

■ Snälla Ella Grüssner! Vi skall ha grötpartaj och undrar vilket vin som passar till havregrynsgröten? Tack på förhand. **Kram.**

■ Misshandelsdomen är en ren kränkning och ett hån. Man blir upprörd av det s.k rättsväsendet på denna ö! **En som vet hur det är att bli misshandlad.**

■ Jag har en bekant i Stockholm. Hon fick käken knäckt av knytnävsslag. Han fick 1 år och 8 månaders ovillkorligt fängelse. Men här får man samhällstjänst?! **0457.**

■ Det skulle vara trevligt om någon driftigt person öppnade ett hundcafé. Det är trend på många ställen. Fika och social samvaro för tvåbenta och fyrbenta. **0457.**

■ Du som tog min handväska och sen hämtade ut min jacka från garderoben på Arken i fredas: du blev filmad av Arkens säkerhetskameror och vill du slippa straff (saken är polisanmäld), lämna tillbaka alla saker till Arkens reception så fort som möjligt! Behöver verkligen mobilen med alla nummer, jackan och speciellt körkortet mer än du. **Marie.**

■ Stämmer det att de planteringar och stensättningar som görs nu vid KK-huset ska grävas upp om en månad? **040.**

■ Spark mot huvud och knivhugg borde räknas som mordförsök! Har ni inom tingsrätten blivit avtrubbade av allt våld? Tänk efter vad en enda spark mot ett huvud kan göra! Tänk också efter vad ett knivhugg på fel ställe kan göra. Jag trodde ni var högtutbildade! **0457.**

■ Skandal att mannen som slog en flickstackare sönder och samman ska få gå fri. Vad sänder det för signaler till andra våldsvärkare? Om man låter bli att sparkas slipper man undan straff? Men slå och krossa ansikten det är tydligen tillåtet. Hur har nämndemännen tänkt? Har ni överhuvudtaget tänkt och hur många av er är män? **0457.**

■ Ja ha. Finska socialstyrelsen vill totalförbjuda snuset. Med 2.100 dödsfall per år i alkoholrelaterade sjukdomar undrar jag. Har man inte börjat i fel ända? Silas det inte mygg och sväljs elefanter? **0457.**

■ 5 +1 fall av misshandel och ingen tid bakom galler än? **040.**

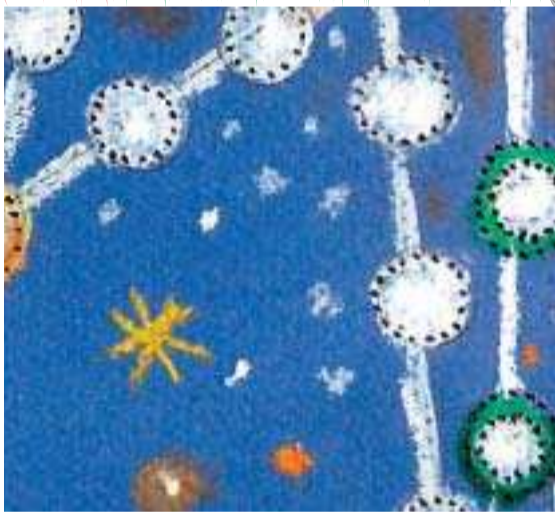
NYANS ROS

...och tack **Fredrik** för chokladen hälsar personalen på **OP.**

...en julröd, till **grannkillarna** för visat civilkurage då tingsrätten här för leden skipade rättvisa och fällde maken för obekväma åsikter runt befintliga rykten. **Gun.**

...till **Helen** i köket och övrig personal på Sommarängen för den fantastiska jullunch som bjöds på onsdagen. Ni är guld värda. Tackar en mätter och en glader.

Julkalendern

Två sådana finns på sparkstöttingen. Skriv ordet i singularis.

Bilden klistras in på ruta 18.

Varje dag fram till jul publicerar Nyan en ledtråd till ett ord och en bild. Svaren bildar tillsammans ett grötrim. Med varje ledtråd ges också anvisningar om var bilden skall placeras i rutsystemet.

Om du har klistrat alla rutor rätt är rimmet klart tisdagen den 23 december.

Rimmet skall skickas in per post till Julkalendern, Nya Åland, Uppgårdsvägen 6, 22100 Mariehamn eller via e-post; karin.erlandsson@nyan.ax senast 30.12. Alla som skickat in rätt rim (eller en kreativ variant) deltar i utlottningen av spelet i originalutgåva inklusive spelpjäser och tärning. Frågor besvaras på telefon 528 467.

HÄLGE

ZITS

” Jag vill, när dagen närmare sig, förbehålla mig rätten att treva mig fram till min egen stämning. KÄSÖREN ACS I ÅBO UNDERRÄTTELSE OM JULFÖRBEREDELSE

ledare

Harriet Tuominen
Epost: harriet.tuominen@nyan.ax
Telefon: 528 464

Näst sista ordet Patrik Dahlblom

Klapptips för dåliga tider

Ont om julklappspengar? Eller bara trött på hysterin med julklappsberg som blir större för varje år som går, oberoende av hur usel världens ekonomi är? Här är en mikrolösning.

Om alla i min familj är på plats på julafton blir vi 18 personer. Om jag skall köpa julklappar till var och en blir det massor, och stora hål i plånboken. Så det gör vi inte längre. Vi har hittat på ett smartare system.

Jag minns inte vem som kläckte idén. Men den går ut på att bara köpa en julklapp i stället för att panikshoppa åt alla.

På hösten, till exempel på en födelsedagsfest där alla familjs hushåll är representerade, har vi lottdragning. Alla som är så vuxna att de inte längre kan tro på tomten med hedern i behåll är med i presentpoolen, och har en lapp med sitt namn i en låda. Sedan drar vi varsin lapp. Personen som står på den lappen skall vi köpa en julklapp åt.

Enkelt. Bara en julklapp på inköpslistan i stället för ett dussin, vad sägs om det? Undantaget är de allra minsta, som har frikort och får massor av tomten för att de fortfarande tror på honom.

Fördelarna är inte bara ekonomiska. Vi får tid att tänka på vad vår mottagare verkligen vill ha eller behöver. Inga slentrian köp, inga sista sekundenrusningar till bokhandeln där man rafsar åt sig pocketutgåvor av årets nobel- eller augustförfattare. Anonymitetsregeln – tomten står som avsändare på alla klappkort – gör att jag inte kan berättas om mina mest lyckade klappköp.

Men ett undantag gör jag. I fjol råkade det sig så att jag och min sambo skulle köpa klappar åt min syster och hennes man. Min idé var att ge dem presentkort till Umbra, den italienska restaurangen. Problemet var att Umbra skulle öppna först i slutet av april. Men jag ringde till krögar **Stig**, som såg till att jag fick företagets logo som jag kunde printa ut till ett presentkort.

Och sedan, eftersom man får pluspoäng för julklappsrim, ägnade jag en evighet åt att skriva ett par verser som beskrev den kulinariska upplevelsen som väntade mottagarna. Men tydligen kan man inte vara tydlig nog. När tomten delade ut kortet blev mottagarna bara bekymrade. Hur skulle Umbras personal veta vem som skall betala notan när de kommer dit med ett anonymt julklappsrim som enda intyg?

Förstår dom inte att tomten tänker på allt, tänkte jag, när min syster undrade vem som hade gett henne presentkortet. Till sist måste jag säga som det var, och det dödade givarglädjen litet.

Men jag höll tyst om att tomten, tydligen på grund av en logistikmiss i Lappland, inte hade något paket alls till mig den julaftonen.

Annars är det ett bra system.

Nu tändas tusen juleljus – och vad kostar det?

Spara på energin, spara på pengarna, spara på miljön. Sparas skall det, men samtidigt har vi julen för dörren och de två begreppen går inte riktigt ihop. Skall vi nu ramla ihop av dåligt samvete?

Nya Åland har i år julbelysning på några träd utanför huset. Och ljusstakar i fönstren. Så har en oändlig rad andra företag och inrättningar också, för att inte tala om alla privata hushåll.

Det är vackert. Det gör oss på gott humör för att det lyser upp den mörkaste och dystraste tiden av året. Men så tär det på jordens begränsade resurser och är helt fel och då borde vi skämmas?

Det är inte lätt det här. Gammalt folk, de som var med om elektrifieringen, de gick regelbundet och släckte lampor som inte direkt behövdes för att man skulle se vad man höll på med. Då gjorde man det för att el var dyrt. Senare – när priset inte spelade så stor roll – hade vi belysningen tänd i alla rum, oberoende av om någon fanns där eller inte. Det var ju så mycket trevligare att komma in i ett upplyst rum än i ett mörkt.

Men nu börjar allt fler igen tänka på att spara på energin. Dels är den betydligt dyrare nu än för ett eller två decennier sedan. Dels har vi en helt annan inställning till miljöfrågorna i dag. Så hur skall vi göra med julbelysningen?

Jul är inte bara liktydigt med belysning. Det är också bakning, matlagning, städning, ökad belastning på kyl och frysar. Allt går upp i varv för ett tag och om det mot förmodan skulle

slå till med hård köld så skulle elverken få slå på reservkraften.

Går man in på nätet (som också drar energi) så kan man få råd om hur man begränsar slöseriet.

Att värma upp ugnen drar mer energi än att hålla den varm, så baka och grädda mycket på en gång när du väl håller på.

Låt inte köksfläkten stå på i onödan. Även om den inte drar mycket el så blåser den ut varmluften.

Tillred och varm upp små mängder mat i mikron, koka vatten i vattenkokare – det drar mindre ström än ugn och platta.

Byt ut gammaldags glödlampor mot lysrör och lågenergilampor. En lågenergilampa förbrukar 75-80 procent mindre energi än en glödlampa. Och släck efter dig.

Allt det där vet vi. Allt det där gör vi. Eller tänker på.

Men julen är speciell. Inte vill vi just då ha mörklägning, eller hur? Inte måste vi det heller, om vi använder en gnutta sunt förnuft. När julbelysningen pajar (vilket den gör efter ett år eller två) så köper vi en ny med ledljus. Den kostar mer, men håller många år och drar mindre elektricitet. Om vi inte samtidigt utökar belysningen så har vi de facto sparat.

På samma sätt gör vi inomhus; går över till led efter hand som de gamla elljusen slocknar.

Och så finns det en liten fiffig sak som heter klocka. Den kan man koppla till eluttaget och så ställer man in den så att belysningen släcks när ingen är där och njuter av den.

Det är inga stora saker, egentligen, men det har effekt. Om det dessutom gör att vi kan njuta av julstämningen med gott, eller åtminstone godare, samvete så är det inget dåligt utfall.

Det brukar sägas om människor som är rädda för att lägga på sig ett extra kilo under julen att det inte är det man äter mellan jul och nyår som sätter sig runt midjan. Det är det man äter mellan nyår och jul.

Samma är det med vårt energislöseri. Vi behöver litet feststämning när vintern är som mörkast. Om vi hanterar resurserna med förnuft mellan nyår och jul så finns det rum för litet extra mellan jul och nyår.

Och så glömmet vi inte att kontrollera brandvarnarna.

Strålande. Det kan man lugnt kalla tekniska verkens hus i Mariehamn i juletider. Många andra offentliga byggnader är också upplysta. Slöseri? Kanske. Vi överlever utan adventsstakar i fönstren. Men det blir väldigt mycket tråkigare. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Harriet Tuominen

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981. Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag. Medlem av Tidningarnas förbund. Kontrollerad upplaga 2007: 7.285 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning ring Posten tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl 8.30-16.15.
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
fn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:
Anna Björkroos/Malin Tillström
tfn (018) 528 442
redaktion@nyan.ax
Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax
Familjeredaktör:
Kiki Alberius-Forsman
tfn (018) 528 451
Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportchef: Johan Larsson
tfn (018) 528 462
sport@nyan.ax
ANNONSAVDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax
ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef:
Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab, Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
1.7.2008
Fortlöpande helår..... 189 €
halvår..... 100 €
kvartal 51 €

Publiceringsdag	Efter text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12

Target: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219. 5,05 € +Isa

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäteriverket. © lantmateriverket, tillstånd nr 364.

M:HAMN 02.45 L ¹⁾	ÅBO 07.00/08.15 ¹⁾	M:HAMN 13.35	M:HAMN 04.25	STOCKHOLM 09.30/17.00	M:HAMN 23.45
13.45	19.15/20.15	00.45 L	13.45 L	18.15/19.15 ¹⁾	02.40 L
			00.50 L	06.10/07.10	13.35

M:HAMN → H:FORS → M:HAMN
23.55 → 09.55/17.00 → 04.15

L = Långnäs

1) Reservation för charteravgång på Galaxy den 12.12.2008
Kontakta vår resebutik gällande jul- och nyårstrafiken

www.tallinksilja.fi

SILJA LINE

Torggatan 14, tel 16 711 eller 06001 74552 alla dagar kl. 08.00-21.00
(1,64€/besvarat samtal+alltid In/msa)

TALLINK Check-in senast 30 min före avgång

Sthlm - Mariehamn - Tallinn

18.00	00.50	01.00	10.00
10.00	05.00	04.50	18.00

Torgg. 14 • www.tallinksilja.fi
tel 16 711 el. 06001 74552
(1,64 €/besvarat samtal + alltid In/msa)

ÅLANDSTRAFIKEN tom 23.12-08

MARIEHAMN-KAPELLSKÄR

Måndag-lördag Söndag

MAR	KAP	MAR	KAP
08.00	09.15	12.00	13.15
16.00	17.30	18.30	19.30
15.30	12.00	17.30	14.00
22.00	19.00	23.00	20.00

Buss Sto-Kap avg från Cityterminalen 1h 50 min före fartygets avg. Buss Norrtälje-Kapellskärs ca 45 min före fartygets avg. Även buss Kap-Sto (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ank. Bussen går via Norrtälje.

Endast direkt bussanslutning till Uppsala från Rosellas ank. till Kapellskärs kl 17.30* samt till Rosella avg. kl 12.00*. Bussen avgår kl 10.15* från Uppsala. Hjalmar Brantingsgatan/Tycho Hedéns väg. *Söndagar from 21/9 ansl. till Rosellas ank. kl 19.30 samt avg. kl 14.00. Bussen avg. kl 12.15.

ÅLAND-STOCKHOLM dagligen **ÅLAND-FINLAND** dagligen

ÅLAND	STOCKHOLM	ÅLAND	ÅBO	H:FORS
01.10 L	06.30	03.30 L	07.35	
04.35 M	09.40	14.25 M	19.50	
09.55 M I)	15.30	23.45 M		10.00
14.25 M	18.55	14.10 M	08.45	
14.10 M	07.45	01.00 L	21.00	
23.35 M	16.45	04.25 M	17.30	
07.45 M	18.00 I)			
03.20 L	20.10			

I) Reservation för charteravgång. Kontakta vår resebutik för information. M=Mariehamn L=Långnäs

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad biljett skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. före ord. avgång.

BUSS: transfer med Sundsvists, Mariehamn (Storagatan 2)-Långnäs 1h före avgång. Även Långnäs-Mariehamn alla avgångar, 12 EUR/person.

VIKING LINE Storagatan 2, tel 260 111, bokn. 262 111
www.vikingline.ax

Julbord ombord!

21/11-23/12 serveras vårt stora Julbord i bufférestaurangen. Njut av läckra julrätter och fynda godsaker i taxfreebutiken!

Turlista t.o.m. 30/4 2009 (lokala tider)

Från Eckerö alla dagar kl. 13.30 och kl. 18.30, fredagar-måndagar även kl. 8.30
Från Grisslehamn alla dagar kl. 10.00 och kl. 15.00, torsdagar-söndagar även kl. 20.00
Extratur: Från Grisslehamn 23/12 kl. 20.00. Ej trafik: 24-25/12 & 1-5/1 2009.

Bussinformation: Nyhet! Nu går vår anslutningsbuss till Cityterminalen i Stockholm vid alla båtankomster. Från Cityterminalen kl. 7.45 till 10-turen, kl. 12.45 till 15-turen och kl. 17.30 till 20-turen. Till Uppsala från 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willy's) kl. 8.00 och 13.00 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn, Bussplan 1 h före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst.

Bokning tel. 28 300, växel 28 000. Grisslehamn 0175-258 00.
Bokning även på www.eckerolinjen.ax

ECKERÖ LINJEN
Torggatan 2, 22100 Mariehamn

Ta en paus...

Alla dagar M:hamn Sthlm
10:00 → 15:45

Sthlm M:hamn
Sönd-Tisd 18:00 → 02:00
Onsd-Lörd 18:00 → 03:30

BIRKA PARADISE
Bokning tel 28 040 www.birka.se

AirÅland

VASA

SLÄKTFLYG 175 €/resa eller 340 € t/r

23.12 MHQ-VAA 13:00
VAA-MHQ 14:30

28.12 MHQ-VAA 17:00
VAA-MHQ 18:30

Bokning: tel 018-512 13
info@axtours.ax

axtours.ax

KUMHO TYRES **VINTERDÄCK** **J-S DÄCK**

- alltid till bra priser -

Jomala, Torp
Tel 040 729 4200, 0400 804190

Tältfixarna
Fixar ditt tält till festen eller marknaden
tel: 0457 5483187

TORS DAG 11 DECEMBER 2008

dagens ålänning

"Jag ska byta stolpar till staketet"

I sjökvarteret hittar Nyan dagens ålänning **Gunnar Lindholm**. Han står och hugger frenetiskt med ett spett i marken runt en staketstolpe. Det är kyligt i luften och inga andra människor syns till men Gunnar är vid gott mod. Runt stolpen har det blivit en stor och djup krater men stolpen står ändå stadigt kvar.

Nya stolpar.
Gunnar Lindholm arbetade flitigt med spettet för att få upp en staketstolpe. Stolpen var fast förankrad i marken med betong.
Foto: MIKAEL WESTERLUND

Vad gör du?
-Jag ska byta stolpar till staketet här men det är betong hela vägen vägen hit, säger han och pekar med spettet vid kraterkanten.
Gunnar tar några sekunders vila men börjar snart hugga runt stolpen igen. Det ser ut att vara ett tungt arbete men Gunnar jobbar i rask takt och kratern växer sig allt större.

dag på eftermiddagen, säger han och tar i ordentligt med spettet.
Mot staketet står en spade lutad och på marken ligger lite andra verktyg. Men Gunnar håller sig till spettet och vid varje hugg hör man hur metallen slår emot sten och betong som döljer sig under jorden.
Det ser väldigt jobbigt ut?
-Det finns ett ordspråk som heter: "Man ler framför spegeln på morgonen, sen får det vara".

Men Gunnar ler fortfarande trots att klockan börjar närma sig lunchtid. Snart är nog kratern tillräckligt stor för att stolpen ska kunna lyftas bort och det röda staketet får sina nya stolpar.
Till sist, vem vill du hälsa till?
-Jag vill hälsa till min fru Anett, för hon blir så glad.
MIKAEL WESTERLUND
mikael.westerlund@nyan.ax

vädret

Torsdag

Stockholm: +0/+0, 0,5m
Åbo: +1/+0, 0,7m
Helsingfors: +3/+2, 0,6m
Jomala: +2, 0,6m

Fredag

Stockholm: +1/+2, 1,1m
Åbo: +1/+1, 0,6m
Helsingfors: +3/+2, 1,5m

Lördag

Stockholm: +3/+1, 1,1m
Åbo: +1/-2, 1,1m

I går kl 14

	temp.	moln.
Jomala	+2	☁
Åbo	+1	☁
Helsingfors	+1	☁
Stockholm	+1	☁

Nyhamn +3 NO 4
Märket +4 NO 8
Kumlinge +3 O 3

Vattenståndet i går kl 14
Föglö +26 cm Åbo +20 cm

Solen i dag

	Upp	Ner
Nyhamn	9:35	15:33
Helsingfors	9:15	15:12
Stockholm	8:36	14:48

Max/min temp. 3.12 - 10.12. klo 8

	max.	datum	min.	datum
Jomala	+4,8	3.12.	-2,7	5.12.
Åbo	+5,6	3.12.	-4,6	8.12.
H:fors	+6,3	3.12.	-3,8	8.12.

För ett år sedan

	temp.	moln.
Jomala	+3	☁
Åbo	+3	☁
Helsingfors	+4	☁

Utomlands i går

Köpenhamn	+5	Madrid	+7
Oslo	-7	Rom	16
Bryssel	+3	Aten	14
Moskva	-1	Las Palmas	18
London	+3	Phuket	31
Paris	+4	Peking	+3

METEOROLOGISKA INSTITUTET Vädertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +Isa

dagens rätt

Ärtsoppa
1 burk ärtsoppa
1 burk vatten
50-100 g färskost, naturell tacokryddblandning
1 tärnad paprika
0,5-1 msk senap
Serveras med:
rostade/stekta brödtärningar
hackad persilja

Lägg alla ingredienser i en kastrull och varm upp under omrörning. Kan göras också i mikron. Rosta 2-3 skivor ljust bröd och skär i tärningar eller skär i tärningar och rosta i stekpanna utan fett. Blanda hackad persilja med brödet och strö det på soppan i tallriken.

TIPSA 0457 313 4444 MESSA 0457 323 4444 RING 018 23444

3 armat ljus
13,-
från Husö

Ljusstake
18,-
av Lugnet keramik

SALT
KONSTHANTVERK

Sjökvarteret Tel 21 505
vard 10-17, lörd 10-14

LUCIA

Jullunch 13.12 kl. 13-17
med besök av Lucia kl. 13.30

Dans 13.12
till Musikmakarna

Jullunch 14.12 kl. 13-19

Bokning tel 41 170

GODBY HOTELL
hotell - restaurang - café

BERNINA

Bernina Activa
Testvinnare

"Enkel att använda och härligt tyst"
"Snygga sömmar"
"Stort bekvämt tillsatsbord"

Suuri Käsiyölehti 5/08

753€
Komplett Bernina ulltovningsset på köpet värde 122€

Gäller tom 23/12-08

DAX
DELAR MED FÖRDELAR

Vikingagränd/Lövdalsvägen. Tel 31 210.
Vard. 8.30-17.00, lörd. 10.00-14.00

BOSCH
ELVERKTYG

För både proffs och "gör-det-själv-arbete"

Simons bygg & trävaror
Tel: 21 022 Fax: 23 733
Dalkarbyv.

Värme & lindring!

Ljusterapilampa
95,-
Fotmassage i ek 15,-

Vetevärmare stor
23,-

Mirakelpåsen vetevärmare
19,70

Life
Hälsokost
MAGAZIN tfn 17 390

KONFEKT
Olika blandningar

350
st
Gäller tors-lör

MATHIS
Punkten

VÄSTERNÄS TFN 16 220
Öppet: vard. 9-18, lörd. 9-14
www.mathis.ax

Årets julklapp

Miljövänlig och trendig!
Birgitta Ekblad
040 51 80 570
birgitta.ekblad@gmail.com

Tusentals julklappstips från GIGANTEN
DET ÄR DUMT ATT BETALA FÖR MYCKET™